

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 51

ΤΟΜΟΣ Β'

17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1893.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ - ΤΥΝΙΣ

Τὰ νῦν ἐκδιδομένα τρία γράμματα ἐγγράφησαν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Ματθαίου, σώζονται δ' ἐν κώδικι χειρογράφῳ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ἱερᾶς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου, ἐν ἣ ἐγκατεβίωσεν ὁ Ματθαῖος ἀποσυρθεὶς τοῦ θρόνου τῆς αἰγυπτιακῆς μητροπόλεως. Ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐγράφησαν αἱ τρεῖς ἐπιστολαὶ καθαρῶς ὑπ' αὐτὰς δημειοῦται· ἀτυχῶς στερουῦμαι τὸν εἰς τὰς ἐπιστολάς ταύτας ἀπαντήσεων, ὅπως μάθωμεν τί ἐγένετο ἐν Τύνιδι καὶ Λονδίῳ, ὧν πρὸς τὰς ἑλληνικὰς ὀρθοδόξους ἀποκίας ὁ Ματθαῖος ἀπευθύνεται.

Περὶ τοῦ ἀνδρός, οὗ ἡ προσωπογραφία, παρ' ἡμέραν ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐπιρροῆς ἀφανιζομένη, σώζεται ἔξω τοῦ καθολικοῦ γαοῦ τῆς ἱερᾶς τοῦ Κουτλουμουσίου μονῆς, ἔγραψάν τινα μετ' εὐλαβείας ὁ Καϊσάριος Δαπόντες καὶ ὁ Κομνηνὸς Ὑψηλάντης. Ὁ φαναριώτης οὗτος χρονογράφος προσεφώνησεν εἰς αὐτὸν τὸ Ε' βιβλίον τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Πολιτικῶν» αὐτοῦ καὶ τὸν ἐπίτομον κατάλογον τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Μητροφάνους μέχρι Σιδωνίου Β', ἐν ᾧ, κατὰ τὸ σύνθημα ὅτε Μελέτιος Ἀθηνῶν καὶ ὁ Δοσίθεος Ἱεροσολύμων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταγράφονται. Πενταεστίαν ἐν Αἰγύπτῳ διατριψάς ὁ Κομνηνὸς εἶδε καὶ ἐξετίμησε τὰς ὑπὲρ ἐκκλησίας τῆς Ἐκκλησίας σθεναρὰς ἐνεργείας τοῦ Ματθαίου.

Ὁ Κομνηνὸς φέρει τὴν 3 Σεπτεμβρίου 1747 ἡμέραν καὶ ἔτος μεταθέσεως τοῦ Ματθαίου ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Λιβύης εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας. Ἐγγράφα παρ' ἐμοὶ ἀποκειμένα τιθεῖσιν

τὴν ἐκλογὴν τῷ 1746, ὅτε ὁ Ματθαῖος διέμενον ἐν τῇ κατὰ τὴν Βλαχίαν μονῇ Ζλατάρι, ἴσως δὲ μετὰ ἐν ἔτος ἀφίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας σχεδὸν εἰκοσαεστίαν (1746 — μαῖου 1767) κομμησας ἐπέτυχε καὶ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν χρεῶν αὐτοῦ, καὶ τῆς ἐπισκευῆς τῶν πατριαρχικῶν οἰκημάτων καὶ τῶν ἐπὶ ἐνοικίῳ διδομένων κτημάτων τοῦ θρόνου, καὶ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ νοσοκομείου τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ τῶν ἐν Πηλουσίῳ καὶ Ραχιτιῳ γαῶν. Ὁ δὲ κυριώτερον, ἐμερίμνησε καὶ εἰργάσθη ὑπὲρ εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν τῶν ἐν Ἀλγερίῳ καὶ Τριπόλει τῆς Βαρβαρίας, καὶ διέσωσε τὰ, κατὰ Κομνηνόν, «ἡμελημένα καὶ τιτάνου καὶ ἄμμου καταγεμόντ' αἱ βιβλία» τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης. Τὴν αὐτῶν τῶν βιβλίων μέρμιναν ἐπεδείξατο καὶ ἐν τῇ μονῇ Κουτλουμουσίου, ἐν ἣ ἀπεβίωσε τῷ 1775, ταφεὶς ἔξω τοῦ καθολικοῦ γαοῦ².

Καϊσάριος ὁ Δαπόντες παραδίδωσιν ὅτι μητροπολίτης ὢν Λιβύης ὁ Ματθαῖος καὶ διαμμένων ἐν Βουκουρεστίῳ διατέλεσε πνευματικὸς τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου Νικολάου Μαυροκορδάτου, οὗ μεστειὰ προσεβιάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας· παραδίδοσι δ' ἡμῖν ὁ πολυλογώτατος χρονογράφος οὗτος ὅτι καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰθιοπίας Ἰησοῦ εἶχε σχέσεις ὁ Ματθαῖος, καὶ αἰτήσας αὐτοῦ ἐπέμψεν εἰς Ἀβυθονίαν πρὸς κατήχησιν τῶν ἀβυθονῶν ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ δόγματι Στέφανον ἱερομόναχον καὶ διδάσκαλον ἐν Σίφῳ καὶ Σιδόνιον τὸν ἱατροφιλόσοφον τῷ 1750 μετὰ συνοδείας· ἀλλ' ἀποθανόντος τοῦ βασιλέως, ἡ ἀποστολὴ ἐναυάγησεν καὶ πρὸς τὴν Ἐλισάβετ ὅμως τῆς Ρωσσίας πολλὴν παρησίαν εἶχεν ὁ Ματθαῖος, ᾧ, αἰτήσαντι τὸ ἔλεος αὐτῆς, ἀπέστειλε τεσσαρακοντακίχλια σημερινά

1) Κομνηνοῦ τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν· σελ. κγ', 356, 408, 548.
2) Μ. Γεδεών, Ἄθος· σελ. 224, 340.

φράγκα συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ θρόνου καὶ εἰκοσακισθ-
λια δῶρον πρὸς αὐτόν.

Ἐκ τῆς παρ' ἐμοὶ σπουδαιότητος ἀλληλογραφίας
αὐτοῦ φάτος ἵκαναὶ διαχέονται ἀκτίνες ἐπὶ τῆς ἱστο-
ρίας τῶν ἡμετέρων πρὸς τοὺς ἐν Ἀγγλία, Βενετία
καὶ καθόλου τῇ Ρωσσία σχεσέων, πολλαὶ δ' εἰς μέ-
σον εἰδήσεις νέαὶ παράγονται, ἐν λεπτομερείαις,
σιωπωμέναις παρὰ Κομνηνῶ, γνωρίζουσαι ἡμῖν τὸ
κατὰ τοὺς τότε χρόνους γιγάντειον ἔργον τοῦ Ματ-
θαίου.

Αἱ τρεῖς ἐπιστολαί, ὡς ἐκδίδωμι, μαρτύριόν εἰσιν
αὐθεντικὸν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ, ὡς ἐξετίμων πάν-
τες. Ἐξ αὐτῶν μινθάνομεν ὅτι καὶ κατὰ τὰ μέσα
τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἶχομεν ἀποικίαν ἐλληνι-
κῆν ὀρθόδοξον ἐν Τύνιδι ζῶσαν καὶ κινουμένην· ὅτι
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ παροικοῦντες ἐν Λονδίῳ
ὁμογενεῖς ἐστέροῦντο προεστώτος ἱερέως, ἀλλὰ μὴν,
κατὰ τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἐκκλησίας, εἰς ἀποσύνθε-
σιν οὕτως εἰπεῖν εὐρισκόμενοι, καθὼς εἰς ἀποσύν-
θεσιν πραγματικὴν εὐρίσκατο τότε καὶ ἡ ἐν Μινόρκα
τῶν Βαλεαρίδων ἐλληνικὴ κοινότης, σχεδὸν λιπούσα
τὸν βίον τῷ 1757 ἢ 58.

Εὐχῆς ἔργον εἶπερ ἐγινώσκομεν πλεῖω περὶ Τύνι-
δος, ἐν ἧ, καθὼς ἔγραψα καὶ ἄλλοτε, ζήπῃρχεν ἐλλη-
νικὴ κοινότης καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος·
εὐχῆς ἔργον εἶπερ ἔγραψέ τις τῶν ἡμετέρων λογίων
κληρικῶν περὶ τῆς ἀποικίας ταύτης τῆς ἐν Τύνιδι,
συνεκιδούσης καὶ πατριαρχικῆς ἔγγραφα, καὶ περὶ τῆς
ἐν Λονδίῳ. Προτιμότερον ὅμως εἶπερ εὐηρεστοῦντο
ἢ ἀποστείλωσθιν αὐταὶ αἱ κοινότητες εἰς τινὰ τῶν
ἡμετέρων λογίων τὰ ἔγγραφα, ὅσα παρ' αὐταῖς σώ-
ζονται, πρὸς σωτηρίαν ὀνομάτων προεστώτων καὶ δι-
δασκάλων, ἀγνωμότως ἕως τοῦδε παρεωραμένων.

ΜΑΝΟΥΗΛ 12. ΓΕΛΕΩΝ.

Τοῖς ἐν Τύνιδι ὀρθοδόξοις Ἑλλησίν.

† Οἱ ἐν Τουνεζίῳ διατελοῦντες ἐντιμότεροι ἐπίτρο-
ποι, χρησιμώτατοι πραγματευταί, ἐντόπιοι καὶ ξένοι,
καὶ οἱ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί· τέκνα
ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος· χάρις εἴη
ὑμῖν ἀπᾶσι καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ Κυρίου
παντοκράτορος, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία καὶ
συγχώρησις.

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ εὐ-
χετικῆς γράμματος δηλοποιοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἐπειδὴ
καὶ πρὸ χρόνων τριῶν ἦλθον πρὸς ἡμᾶς ἀναφοραὶ παρὰ
τῆς τιμιότητος ὑμῶν, διὰ τὸ νὰ πέμψωμεν ἐπὶ τὰ αὐτόθι,
εἰς τόπον τοῦ πρότερον ἐπιστατούντος πρωτοσυγγέλ-
λου παπᾶ κῦρ Σεραφεῖμ, ἄλλον ἱερομόναχον, καὶ δὴ
κατὰ τὴν ἀναφορὰν ὑμῶν διωρίσαμεν, ὄντες ἔτι εἰς
Αἴγυπτον, τὸν παπᾶ Χριστόφορον, ἐμποδίσθη ὅμως
ἀπὸ ἑλλειψίν τῶν ἱερέων τοῦ θρόνου μας, τὰ νῦν δὲ
ἐπειδὴ ἀναγγέλλει ἡμῖν (ἤδη ἐν Κωνσταντινουπόλει

διὰ τινος ἀναγκείας χρείας τοῦ θρόνου μας διατρίβου-
σι) διὰ τοῦ παπᾶ Δημητρίου, ὅτι γράφετε πρὸς αὐτὸν
διὰ τοῦ Γεωργίου Δημητρίου ἐξ Ἰωαννίνων, πῶς εἰ
μὲν ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τινὰ ἱερομόναχον νὰ στείλωμεν,
ἢ τιμιότης σας ἔχετε, ἕνα ἄλλον εἰς τὸν Μωρέαν,
χρησιμὸν καὶ ἄξιον εἰς τὸ νὰ ἐπιστατῇ καὶ νὰ ἐφη-
μερεύῃ αὐτοῦσε, ζητεῖτε ὅμως τὴν ἡμετέραν ἄδειαν,
ἰδοὺ λοιπόν, κατὰ τὴν αἴτησιν ὑμῶν καὶ ἀναφορὰν,
τῷ μὲν πρωτοσυγγέλλῳ παπᾶ κῦρ Σεραφεῖμ γράφο-
μεν, νὰ ἀναχωρήσῃ τῶν ἐντεῦθεν, καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς
τὸν θρόνον, τῇ δὲ τιμιότητι ὑμῶν δίδομεν ἄδειαν εἰς
τὸ νὰ πάρετε αὐτὸν τὸν ρηθέντα ἱερομόναχον, καὶ νὰ
τὸν καταστήσετε ἐπιστάτην τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας
τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τρο-
παιοφόρου· νὰ στοχασθῆτε ὅμως ὅπου νὰ εἶναι ὁ ρη-
θεὶς μεμαρτυρημένος, ὅτι εἶναι κεχειροτονημένος κα-
τὰ τοὺς θελοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας καὶ νὰ εἶναι ἡθῶν
ἐναρέτων καὶ βίου σεμνοῦ καὶ ἀπλῶς προστάτης δε-
ξιοῦς καὶ ἐπιτήδειος τοιαύτης ἐπιστάσεως, ὃ τινὲ δίδο-
ται καὶ παρ' ἡμῶν ἄδεια τοῦ εὐλογεῖν καὶ ἀγιάζειν
καὶ μετέρχεσθαι ἀκωλύτως τὸ τῆς πνευματικῆς δια-
γωγῆς λειτουργημὰ καὶ ἀναδέχεσθαι τοὺς λογισμοὺς
τῶν αὐτοῦ χριστιανῶν, ἐξομολογῶν καὶ διορθῶν,
αὐτὸς ὡς ἄριστος οἰκονόμος, καὶ ὅσα ἂν λύσῃ, καὶ
δήσῃ, ἔστωσαν δεδεμένα καὶ λελυμένα, κατὰ τὴν
ἱερὰν φωνήν, ὑπὸ πάντων πιστευόμενος, καὶ παρὰ
πάντων τιμώμενος, καὶ εὐλαβούμενος, καὶ νὰ παρέ-
χετε πρὸς αὐτὸν ἀγογγύστως καὶ πάσῃ προθυμίᾳ τὰ
συμπέποντα κανονικὰ καὶ δικαιοῦματα τοῦ ἱερέως,
τὰ δὲ σκευὴ καὶ ἕτερα εἶδη τῆς ἐκκλησίας νὰ εἶναι
εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τῶν κατὰ καιρὸν ἐπιτρόπων,
κατὰ τὴν πάλαι συνθήειαν· πρὸς δὲ νὰ στέλλετε εἰς
τὸν θρόνον τὰ κατ' ἔτος ἀπ' ἀρχῆς δίδόμενα δικαιώ-
ματα, δηλαδὴ τὰ πενήτηκοντα γρόσια, ἢ, καθὼς γρά-
φετε, ταῖς δικαιοσίαις ὀκάδες τὸ λάδι, ὅπου ὑπόσχε-
σθε νὰ δίδετε τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον, εἰς βοήθειαν
τοῦ θρόνου μας, τὸ ὅποιον νὰ τὸ πέμπετε εἰς Ἀλε-
ξάνδρειαν, εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα.
Προσεπιτούτοις παρᾶγγέλλομεν ὑμῖν πατριαρχῶς καὶ
παραινοῦμεν τὸ νὰ δικάγητε καλῶς καὶ θεαρέστως,
πρῶτον μὲν φυλάττοντες καθαρὰν καὶ εἰλικρινῆ, ὡς
κόρην ὀφθαλμοῦ, τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν ὑμῶν καὶ
εὐσέθειαν, ἐπομένως δὲ νὰ ἔχετε εἰρήνην πρὸς ἀλλή-
λους καὶ ὁμόνοιαν, ὡς χριστιανοὶ καὶ κατὰ χάριν υἱοὶ
τοῦ εἰρηνοποιῆ Χριστοῦ, καὶ νὰ γίνεσθε φιλοκλιτρίμο-
νες καὶ εὐσπλαγγχοὶ, καὶ συμπαιθεῖς πρὸς τοὺς πενο-
μένους καὶ ἔνδεεις τῶν αὐτοῦσε χριστιανῶν καὶ ἀδελ-
φῶν ὑμῶν, καὶ θέλετε λάβει τοὺς μισθοὺς ἀπειροπλα-
σίους παρὰ τοῦ μισθαποδότου Θεοῦ.

Ταῦτα μὲν εὐχῆς καὶ παραινέσεως λόγῳ, καὶ νὰ
ἔχωμεν μὲ πρῶτον περὶ πάντων τούτων ἀπόκρισιν,
ἀπὸ τε τῆς τιμιότητός σας, καὶ παρὰ τοῦ ἱερέως
αὐτοῦ· ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ· χάρις, καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος,
μετὰ τῆς παρ' ἡμῶν εὐχῆς τε καὶ εὐλογίας εἴη μετὰ
πάντων ὑμῶν.

αψῆγ' σεπτεμβρίου ια'.

1) Καισαρίου Δαπόντε Κατάλογος ἐπισήμων ρωμαίων, καὶ
Μακροαίου Ὑπομνήματα· Μεσαιων. Βιβλιοθ. Κ. Σάββα Γ', σελ.
87—89, 145, 254.
2) Ἐν τῷ μ. Α' τοῦ ἄλλοτε περιοδικοῦ «Κήρυκος», σελ.
289—260. Ἄρθρον «Κοσμῆς ὁ Δυρραχίου».

Τῷ ἐκλαμπροτάτῳ ἄρχοντι κυρίῳ

Φιλίππῳ Λοῦδβίλ' Ἐαρίῳ.

Ἐκλαμπροτάτα κλπ. Ὁ πό παρὸν ἐπιφέρων ἡμέτερον πιμώτατος κύρι' Δημήτριος Κρίστης ἐκ Λονδράς, ἀρκεύμενος ᾧδε πρὸς ἡμᾶς, ἐπιστολὴν ἐπέδωκε τῆς ἡμετέρας ἐκλαμπροτήτος, ἣν δὴ ἀναπτύξαυτες, καὶ κατιδόντες ἐν αὐτῇ (καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀπὸ ζωῆς φωνῆς τοῦ εἰρημένου κατεμάθομεν) τὸν ἄσπασθαι θεοσεβῆ ζῆλον καὶ ζέουσαν ἐρεσίαν, κέκτησθε ὑπὲρ τοῦ τυχεῖν πνευματικῶν τινος πατρὸς καὶ ποιμένου (ὃ δὴ πρόπον ἐστὶ καὶ ἀναγκασίον παντὶ εὐσεβεῦντι) ἤσθημεν ἐκ βῆλους καρδίας, καὶ ἰκανῶς ὑμᾶς τῆς θεοφιλοῦς ὑμῶν ταυτησί προαιρέσεως ἀπεδεξάμεθα· οὐδὲν γὰρ οὕτω καθ' αὐτὸ καὶ πρῶτον τοῖς εὐσεβεῖσι καὶ ἐπομένως ἀναγκασίον, ὡς τὸ φροντίζειν αἰεὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, καὶ πῶς ἂν ἔσοιτο αὐτοῖς τυχεῖν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπιμελεσθαι, ἧς οὐκ ἂν ἄλλως ἐφίκοιτό τις, εἰ μὴ διὰ τῆς καθαρῆς ἐξομολογήσεως καὶ ἀληθοῦς μετανοίας, πρῶτον οἷον βᾶσιν τινὰ ἀρραγῆ καὶ ἀσφαλῆς θεμέλιον τῆν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν ἡμενος, ὃ δὴ καὶ ἡμεῖς ἐπιστάμενοι, ἐν στερῆσει δὲ ὄντες τοιοῦτου καὶ τηλικούτου ἀγαθοῦ, ἠτήσατε παρ' ἡμῶν δοθῆναι ὑμῖν προστάτην τινὰ πνευματικῶν, ἱερωσύνης ἡξιωμένον, καὶ ποιμένα ἔμπειρον τοῦ ἐπισκέπτεσθαι αἰεὶ τοὺς αὐτοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανούς, καὶ ὡς τέκνων πατῆρ καθ' ἑκάστην προνοεῖσθαι περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ἀναδέχεσθαι τε καὶ παρεξετάζεσθαι τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν καὶ ὡς ἄριστα διορθοῦν, καὶ ὡς ἔμπειρος ἰατρός τὰς καχεκτούσας ἰώμενος ψυχάς, . . . αὐτοῖς καὶ ὀδηγὸς ἀναδείκνυσθαι τῆς ἰσοφεροῦς ὁδοῦ καὶ πρὸς ζωῆν εἰσαγούσης τὸν ἄνθρωπον.

Ταῦτά τοι τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τό γε νῦν ἔχον, ἐπιστέλλοντες ὑμῖν τὸ παρὸν πατριῶς παραινόμεν, πρῶτον μὲν, εἰ βουλομένοις ὑμῖν ἐστὶ καὶ εἰς πέρας ἔλθειν τὸ ζητούμενον σπουδᾶσι καὶ κινήσει ἀνοικοδομήσει ἐκκλησίαν, μετὰ τοῦτο δὲ κοινῇ περὶ τούτων συνδιανοεσάμενοι πᾶσι τοῖς εἰς τὰ αὐτοὺς διατρίβουσι Χριστιαναῖς, κλωὶς τε διαθεμένους καὶ οἰκονομήσαντας τὰ τε ἄλλα πάντα καὶ ἀρ' ὧν ἔξει αὐτὰ μὲν τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἰμνασίον ὃ ἐπὶ τὰ αὐτοὺς ἀριζόμενος προστάτης καὶ πνευματικὸς, τηνικαῦτα ἐπιστεῖλαι ὑμῖν ἀναφορὰν παρ' ὑμῶν ὑπογεγραμμένην, ἡμεῖς δὲ ἐντεῦθεν ἐπιπέμψομεν ὑμῖν ὡς τάχιστα, ὡσπερ ἐπιζητεῖτε, ἕνα ἀρχιερέα, ἄνδρα καὶ βίῳ καὶ λόγῳ τῆς ἡμετέρας θεοσεβείας καὶ προστασίας ἄξιον, καὶ χρησιμώτατον, γινώσκον τῆ ἀγίᾳ καθολικῇ ἀποστολικῇ τε καὶ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπὶ τὸ ποιμνίειν ὀρθῶς τε καὶ εὐαγγελικῶς τὰ λογικὰ πρόβατα, τοὺς αὐτοὺς λέγω Χριστιανούς, καὶ εἰς νομὰς διεξάγειν αὐτοὺς σωτηρίας, δι' οὗ γαίς γινόμενοις ἀγίοις ἐνοικήσει καὶ τούτοις Θεὸς καὶ προφητικῶς

ἀναγκάσεται λέγων, ᾧδε κατοικήσω, ὅτι ἠρετισάμην αὐτούς».

Περὶ πάντων τούτων βουλευσέσθε ἰδίως καὶ ἀκριβῶς καὶ μετὰ τοῦ ἐπιφέροντος τὸ παρὸν κύρι' Δημήτριου, βουλευσάσθε δὲ πάντα τὰ βελτίω καὶ κάλλιστα, τὰ δὲ καθ' ἡμᾶς ἔφαται, ὡσπερ τοῖς σώμασιν αἰσχία, προθύμους τε ὄντας, εἰς πάντα καὶ πρὸς ταῦτα, θεᾶρεστον ἔργον, ἐτοιμοτέρους. Ταῦτα μὲν εὐχετικῶς, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις κλπ.

α' ε' δ' Ἰαννουαρίον ἰδ' Ἐτερον κοινόν.

Οἱ ἐν τῇ θεοφρουρητῷ πόλει Λονδράς τῆς κραταίωτάτης τῶν Βρετανῶν βασιλείας διατελοῦντες ὀρθόδοξοι εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος· χάρις εἴη ὑμῖν ἅπασι καὶ εἰρήνη καὶ εἰεος παρὰ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία, καὶ συγχώρησις.

+ Μετὰ τὰς πατρικὰς ἡμῶν εὐχὰς τε καὶ εὐλογίας, δηλοποιοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ὁ τιμιώτατος κύρι' Δημήτριος Κρίστης πραγματεύτης, ἐν Λονδράς κάτοικος, ὅστις καὶ ἀνήγγειλεν ἡμῖν τὴν ἡμετέραν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην καὶ θεῖον ζῆλον ὅπου εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἔχετε, λυπεῖσθε ὅμως μὴ ἔχοντες αὐτοῦ πνευματικὸν πατέρα, ἦτοι ἱερέα διὰ τὴν ἐξομολογήσθε καὶ τὴν μεταλαμβάνητε, λαμβάνοντες εὐλογίαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἀγιασμόν, κατὰ τὸ ἀπαραίτητον χρέος τῆς Χριστιανικῆς καὶ ὀρθῆς εὐσεβείας, ὅτι τὸ ὄψος αὐτῆς τῆς ἱερωσύνης καὶ τὸ μεγαλεῖον ὑπερβαίνει καὶ αὐτὸ τὸ προφητικὸν χάρισμα· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μιχαῖλ δίδει τὰς εὐλογίας εἰς τὸν Ἀβραάμ, ἦν γὰρ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου· φησὶ δὲ καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου, παρευθέντες ἐπιδείξετε ἑαυτοῖς τοῖς ἱερεῦσιν, ἐκείνους ἔσψα μέσα εἰς τὸν κόλον μου διὰ ὑπηρετίας τῶν μυστηρίων μου, ἐκείνους ἔχω διὰ τὴν δίδου τὴν (τέλειον) καὶ τὴν σφραγίδα τῶν ἐδικῶν μου προβάτων, καὶ αὐτοὺς ἄρῃσα κριτὰς τῶν ψυχικῶν ἀκαρτημάτων, κλειδοῦχος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτοὶ οἱ ἱερεῖς εἰναι μεσίται καὶ πρόσβειοι μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων· ὥστε [. . .] Χριστιανικός σας σκοπὸς ἀποβλέπει εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ τέλειον.

Διὰ τοῦτο παρακινήθεντες καὶ ἡμεῖς καὶ συγκατανεύσαντες εἰς τὴν θεᾶρεστον αἰτησίαν σας γράψομεν πρὸς ὑμᾶς, ὅπως θέλετε κληρὸν μίαν κοινὴν πρὸς ἡμᾶς ἀναφορὰν, ὑπογράφοντες αὐτὴν, πῶς ἔχετε τὴν ἄδειαν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, εἰς τὸ τὴν καταρτισθῆναι τὸν Θεοῦ, καὶ ὅτι ὅλοι ἐκ συμφώνου εὐρίσασθε εἰς αὐτὸν τὸν θεῖον ζῆλον· τότε ἐρχομένης κατὰ τάχος πρὸς ἡμᾶς τῆς ἀναφορᾶς, θέλομεν ἐποιμᾶσθαι ἕνα ἀρχιερατικὸν πρόσωπον, ἄξιον, γινώσκον καὶ δοκιμὸν ὑπὸ τὴν μεγάλῃν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἀποστολικὴν καθολικὴν τε καὶ ἀνατολικὴν, καὶ σὰς τὸν στείλωμεν,

1) Αὐτὸς ὑβλητός λέξις.

1) Λείπει τὴν γραμμὴν λέξις τις ἴσως οὗτος δ.

διὰ τὴν χειροτονίαν, καιροῦ καλοῦντος, ἱερεῖς καὶ δικό-
νους εἰς αὐξήσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ ἐγκαινιάσῃ
καὶ τὸν ναὸν ὁποῦ μέλλει γενέσθαι. Διὰ ταῦτα ὅλα
θέλετε συνομιλήσῃ ζώσῃ φωνῇ καθωρότερα μὲ τὸν
ἐπιφέροντα τὴν παρούσαν μας ἐπιστολὴν κύρ Δημή-
τριον, καὶ ὡς τάχιον ἄς ἔχωμεν τὴν τελείαν σας ἀπό-
κρισιν· ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἔπειρον ἔλεος
μετὰ τῆς παρ' ἡμῶν εὐχῆς τε καὶ εὐλογίας εἴη μετὰ
πάντων ὑμῶν.

αψ' εδ'. Ἰανουαρίου ιδ'.

ΨΥΧΗΣ ΙΑΤΡΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.*

Ὁ Πλούταρχος, ὡς ἐρρήθη, δις μεταβάς διέτρυφεν
ικανὰ τῆς νεότητος αὐτοῦ ἔτη ἐν Ρώμῃ. Ἐκ τῆς δι-
πλῆς ταύτης ἐν αὐτῇ διατριβῆς εὐαρέστους τὸ πλεῖ-
στον ἀπεκομίσάτο ἀνυμνήσεις ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
ἐγκατεσπαρμένας. Ἔσχε τὴν τιμὴν, ἣν εἶχε περὶ
πολλοῦ, τοῦ ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἐν αὐτῇ τῇ ἔδρᾳ
τῆς αὐτοκρατορίας τὰ δημοτικὰ συμφέροντα τῆς
Χαιρωνείας. Αἱ ρωμαϊκαὶ βιβλιοθήκαι τῷ παρέσχον
τὰ μέσα τῆς συμπληρώσεως τῶν γνώσεων αὐτοῦ καὶ
ἀθήθονον πρὸς κατορτισμὸν τῶν Παραλλήλων Βίων
ὕλικόν.

Ἐν ᾧ εἰσῆχθη κοινωνικῷ κύκλῳ εἶχεν ἀνασυνδέ-
σει παλαιούς δεσμούς καὶ νέας συνάξει φιλίας. Ἐκ-
τήσατο τὴν ὑπόληψιν διαπρεπῶν ἀτόμων, οἳ ἦσαν
ὁ Μέτριος Φλώρος, ἀνὴρ εὐπαιδευτος καὶ διδά-
σκαλος τοῦ Οὐεσπιδιανοῦ, ὁ Πάκκιος, ἐξοχος
δικανικός, φίλος δὲ τοῦ Πλινίου καὶ τοῦ Τακίτου, ὁ
Φονδανός, ὁ διδάσχος τοῦ Νέρβα καὶ τοῦ Τραϊα-
νοῦ σύμβουλος. Παρ' αὐτοῖς καὶ ἐν τοῖς μέλεσι τῆς
ἑλληνικῆς παροικίας συνήντα ἀρχαίους συσπουδα-
στάς, ἑταίρους καὶ συγγενεῖς ἔτι, παρ' οἷς ἀπήλασε
τῶν ἡδονῶν τῆς ἀπούσης πατρίδος. Ἄγευστος τῶν
ρητορικῶν θοιᾶμων, οὗς δωρεὰν ἀποδίδωσιν αὐτῷ
ὁ Ρουῶ, εἰς τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ, νύδοκίμει ἐν ταῖς
ρητορικαῖς αὐτοῦ παραδόσεσι σοβαρὰν ἀσκῶν ἐπὶ
τῶν διακεκριμένων πνευματῶν ἐπίδρασιν. Ἦν λοι-
πὸν εὐτυχῆς ἐν Ρώμῃ, ἀλλ' ἀπέστεργε τὴν διαρκῆ
ἐν αὐτῇ διατριβήν. Τίνες λοιπὸν εἰσὶν αἱ αἰτίαι αἱ
ἐπαναγαγοῦσαι αὐτὸν εἰς Χαιρωνείαν; Τούτων τι-
νὲς εἰσὶ γνωσταί, εὐνόητοι δὲ αἱ λοιπαί. Ὁ Πλού-
ταρχος ἦν εὐσέδης τέκνον τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Βρα-
δέως πάνυ ἐξέμαθε τὴν λατινικὴν. Ἐν τοῖς Παραλ-
λήλοις αὐτοῦ βίοις διαγινώσκειται τάσις τις τοῦ ἐξαί-
ρειν τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ὑπεράνω τῶν συγκρινο-
μένων. Διετήρησεν ἐν αὐτῷ τῆς καρδίας τὴν νεανι-
κότητα, ἀκραιότητα αἰσθημάτων καὶ τινα ἀνάγκην
φίλτρου καὶ πόθου βελτιώσεως τῆς ὁμογενοῦς κοινω-
νίας, ταῦτα δὲ ἤσκουν, ἵνα πείθωσιν αὐτόν, ὅπως
ἐκζητήσῃ ἠθικὴν ἀτμοσφαιραν ἥττον βαρεῖαν καὶ
ἄγνωστῆς τῆς ἐν Ρώμῃ. Ἐκρίνεν ἄλλως τε λίαν αὐ-
στηρῶς τοὺς μὴ ἐν τῇ πατρῷᾳ γῆ διαμένοντας πα-
ραβάλλων αὐτοὺς τοῖς ἐκδεδητημένοις, οἵτινες κα-
καλεῖπουσι τὴν νόμιμον γυναῖκα χάριν τῶν ἑταίρων.

*) Ἰδε ἀριθ. 50, σελ. 984—986.

Πρὸς δὲ τούτοις ὁ ἱατρὸς τῆς ψυχῆς ἠλπίζεν ἀναμ-
φιδόλως ὅτι πλείονα θὰ κατάρθου ἐνεργῶν ἐπὶ τῶν
συμπολιτῶν αὐτοῦ καὶ ἐν μέσῳ τῆς εὐεργετικῆς ἐπι-
ροῆς τῆς γενεθλίου ἀτμοσφαιρας. Καὶ ἐπανέκαμψεν
εἰς Χαιρωνείαν, ἐνθα ἐνεμφεύθη. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ
εἰς ἐντιμον ἀνίκουσα οἰκογένειαν ἐκαλεῖτο Τιμοζένη,
ἔσχε δὲ ἐκ ταύτης 4 υἱούς, τὸν Αὐτόβουλον, τὸν Χέρω-
να, τὸν Λαμπρίαν ἐκπονήσαντα κατάλογον τῶν συγ-
γραφῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὸν Πλούταρχον, ὃς
ἐγένετο ἀνὴρ διακεκριμένος καὶ πολυμαθής. Ἔσχε
πρὸς τούτοις καὶ θυγατέρα τῇ μητρὶ ὁμώνυμον. Θα-
νούσης δὲ τῆς παιδὸς ἐν ἠλικίᾳ δύο ἐτῶν ὁ Πλού-
ταρχος ἀποδημῶν τότε ἀπύθυγε τῇ συζύγῳ παρα-
μυθητικὴν ἐπιστολὴν διασωθείσαν καὶ εἰσάγουσαν
τὸν ἀναγνώστην εἰς αὐτὸν τὸν οικογενειακὸν τοῦ φι-
λοσόφου βίον. Ἀγαγινώσκων τις αὐτὴν αἰσθάνεται
ὅτι οἱ δύο σύζυγοι ἦσαν ἀξιοὶ ἀλλήλων καὶ ὅτι θὰ
ἐκέρδαινον μᾶλλον, ἂν ἦσαν γνωστότεροι ὡς τοιοῦ-
τοι. Γυνὴ ὑπερόχου πνεύματος εἰς ἣν ἡ αὐτὴ τῆς
πρώτης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἦτο ξένη, ἐλε-
γέ ποτε λαλοῦσα περὶ Ναπολέοντος τοῦ Α'. «Βε-
βαίως ἦν μέγας ἀνὴρ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ μέγας σύζυ-
γος». Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Πλουτάρχου ὁ πατὴρ
καὶ ὁ σύζυγος ἠμυλλῶντο πρὸς τὸν ἠθικολόγον κατὰ
τὴν τελειότητα. Ἡ πρὸς τὴν σύζυγον τρυφερότης
αὐτοῦ ἦν ἅμα μὲν ζωηρὰ καὶ ἐπιφυλακτικὴ, ἅμα δὲ
βαθεῖα καὶ στυγερή. Ἐκ τοῦ ὕψους τῆς πρὸς αὐτὸν
ἐπιστολῆς κατανοεῖ τις ὅτι εἶχεν ἐκλέξει αὐτὴν με-
ταξὺ τῶν εὐφυστέρων καὶ ὅτι εἶχεν διδάξει καὶ
μορφώσε αὐτὴν αὐτὸς οὗτος κατὰ τύπον ἰδεῶδη ἄ-
γνωστον τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι. Λαλεῖ πρὸς αὐτὴν ἐν
γλώσσῃ, ἥτις τὰς ἐκλεκτάς μόνον φύσεις συγκινεῖ
καὶ ἐνθαρρύνει. Ἐν τῷ περιέργῳ ταύτῃ ἐπιστολῇ
ἀποκαλύπτεται οὐ μόνον ἡ πλήρης τρυφερότητος
καρδία τοῦ Πλουτάρχου, ἀλλὰ καὶ ὁ συνεχὴς ἀγῶν,
τοῦ φιλοσόφου, ὅστις δι' ἰδίων συγγραφῶν ἐπειράθη
να θεμελιώσῃ τὴν οικογενειακὴν συμβίωσιν ἐπὶ τῶν
ἀληθῶν αὐτῆς βάσεων καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τῆς νό-
σου, ὑψ' ἢς ἀπ' αἰῶνων κατετρύχετο.

Ἡ νόσος αὕτη ἦν ἡ ὑποδείξ καὶ σχεδὸν εἰπεῖν
δουλικὴ τῆς γυναικὸς θέσις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ οἰκο-
γένειᾳ. Ἀπὸ πολλοῦ γνωστὸν ὑπάρχει τὸ σοβαρὸν
τοῦτο κακόν, ἀλλ' αἱ αἰτίαι τούτου χάρις εἰς προσ-
φάτους ἐρεῦνας ἀκριβῶς καθωρίσθησαν. Εἶνε νῦν
γνωστόν, ὅτι ὁ ἀρχέγονος τοῦ ἑλληνικοῦ οἴκου ὀρ-
γανισμὸς ἦν θρησκευτικός. Ἀσφαλῶς ἐρειδόμενος
ἐπὶ τινων πεποιθήσεων, ἠμοῖρει ἀφ' ἑτέρου ψυχολο-
γικῶν καὶ ἠθικῶν βάσεων, ἡ δὲ ἑλλειψίς τῆς ἰσορρο-
πίας ταύτης ἐξηγεῖ τὴν παραδόξως ἀφανῆ τῆς συζύ-
γου θέσιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οικογενείᾳ. Ἐκαστος οἶκος
ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ ἱερόν ἰδιαίτερας θεότητος, ἢς ἡ
ἔστια ἦν τὸ ὁρατὸν σύμβολον καὶ ἢς ἱερεὺς ἦν ὁ
σύζυγος. Ἡ ἔστια εἶδει νὰ τηρεῖται ἄσβεστος, ἡ δὲ
ἱερατικὴ διαδοχὴ ἀπὸ ἀρρενος εἰς ἄρρεν μεταβιβαζο-
μένη ἀδιάλειπτος. Ἡ ἐξαφάνισις γενεᾶς τινος ἦν
οὐδὲν ἑλαττον ἢ ἐκμυδένισις ἰδίας τινος λατρείας.
Ἀπρητεῖτο λοιπὸν, ὅπως ἐκ παντὸς τρόπου τηρεῖται
τοῦ οἴκου ἡ συνέχεια, ὅπως ὁ πατὴρ ἔχη υἱὸν δια-
δεξόμενον τὴν ἱεράν αὐτοῦ λειτουργίαν καὶ ἵνα ὁ
υἱὸς οὗτος ἢ νόμιμος. Ἐντεῦθεν ὁ γάμος ἀπέβαλεν
ἐν μέρει τὸν ἰδιάζοντα αὐτῷ ἠθικὸν χαρακτήρα. Ἡ

στενή ένωσις δύο προσώπων συνελθόντων εις κοινο-
νίαν γάμου επί τῷ σκοπῷ τῆς ἀμοιβαίας διὰ τῶν τέ-
κνων εὐδαιμονίας περιηγετο εἰς ἀπλοῦν παιδοποιίας
μέσον καὶ ἰδίως εἰς μέσον ἀποκτησεως ἄρρενος γό-
νου, ὃς καὶ μόνος ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ πατρὸς τὰ ἱερατικά τῆς ἐστίας καθί-
κοντα. Ἐμφάνεται ἄλλως τε τοῦτο σαφῶς ἐν τῇ
ἀπαγγελομένῃ κατὰ τὴν πράξιν τοῦ γάμου τυπικῆ
ῤῥάσει «παίδων ἐπ' ἀρότω γυναικῶν». Ἐν ὄργανισμῷ
οὕτως εὐνοουμένῳ ἡ φυσικὴ γυνὴ ἢ ἐπιτραπητὸ μοι
ἢ λέξις, ἢ σωματικὴ γυνὴ ἢν ἀρκοῦσα. Μία μόνη
ἠθικὴ ἐλογίζετο ἀναγκαία, ἢ ἀγνοήτης, αἱ δὲ λοιπαί,
ἂν μὴ ἐπιθεοὶ θεωροῦντο, μικρὰς ὅμως ἤξιούντο
προσοχῆς. Μήτηρ ἢ γυνὴ ἠδύνατο νὰ ἦ φιλόστοργος,
θελκτικὴ, τρυφερῶς ἀγαπωμένη· παρὰ πάντα ταῦτα
ἀπεπέμπετο τοῦ οἴκου, ἂν μὴ ἦτο γόνιμος. Ὅταν
δὲ ἡ ένωσις ἀπέβαιεν ἄγονος ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ
συζύγου, τὴν θέσιν αὐτοῦ καταλάμβανεν ὁ ἀδελφὸς
ἢ τις ἄλλος τῶν συγγενῶν, ἢ δὲ γυνὴ παρὰ τὴν
ἀποστροφὴν αὐτῆς εἰς παραπλάνδιος μίξεις ὄφειλε
ν' ἀνέχεται αὐτὰς, χάριν τῆς διασώσεως τοῦ γένους
καὶ τῆς συνεχείας τῆς λατρείας. Καθ' ἑτέραν τῆς
ἀρχῆς ταύτης θεωρίαν ἢ μοιχαλῆς γυνὴ ἐκολάζετο
διὰ θανάτου παρὰ τοῦ ὑβρισθέντος συζύγου· ὡς πα-
ρεισαγαγοῦσα ἱεροδούλον καὶ ξένον εἰς τὸ οἰκογενει-
κὸν ἱερόν. Ἡ γυνὴ τούτου ἐνεκα οὐδαμῶς ἦν ὑπό-
χρεως νὰ ἦ μετὰ πάθους ἀφωσιωμένη τῷ συζύγῳ· ἦν
δὲ ἀπὸλλυμένη πάσης ζωηρᾶς τάσεως τοῦ νὰ φαί-
νηται αὐτῷ ἀρεστὴ ἐκ φόβου μὴ ἐπέλθῃ αὐτῇ ἡ ἰδέα
νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς ἕτερον. Ἐν τούτοις ὁ
γάμος ἦν ὑποχρεωτικὸς καὶ ἐκολάζετο ἢ ἀγαμία· ἢ
συζυγικὴ ένωσις ἀπεστερημένη ἐν ὀνόματι αὐτῆς
τῆς ἱερότητας αὐτῆς τῶν μᾶλλον θεμιτῶν αὐτῆς τέρ-
ψεων καὶ τοῦ ἀρίστου τῶν θελημάτων αὐτῆς οὐδὲν
ἕτερον θὰ ἦτο ἢ αὐστηρὸν καθικόν ἂν μὴ τὰ ἦθη
δὲν ἐμετρίαζον τὰς ἀναποφεύκτους συνεπειὰς ὀρ-
γανισμοῦ τόσῳ ἀνεπαρκῶς ἱκανοποιούντος τὴν ἐπι-
τακτικώτεραν τῆς ἡμετέρας φύσεως κλίσιν.

Δυστυχῶς ἡ χειρίστη τῶν συνεπειῶν τούτων ὑπῆρ-
ξεν ἐκείνη ἢ καὶ πληρέστερον ἐκδηλωθεῖσα. Ἡ μή-
τηρ τοῦ οἴκου ὀλίγον ἠγαπήτο καὶ ἀπέβη, ὡς φαί-
νεται, ὀλίγον ἀγάπης ἀξία. Λακεδαιμονίως τις ἐρω-
τώμενος ποτε τὴν αἰτίαν, δι' ἣν εἶχε νυμφεῦθῃ λίαν
βραχύσθεον γυναικᾶ· — Διότι, ἀπῆντησε, τῶν κα-
κῶν δέον νὰ ἐκλέγῃ τις, τὸ μικρότατον. Οἱ ὑπὸ τοῦ
Πλουτάρχου ἀναφερόμενοι αὐτοὶ λόγοι εἰσι πλέον ἢ
ἀπλοῦν σκόμμα· συνοψίζουσιν ὀλόκληρον κοινωνι-
κὴν κατάστασιν. Οὐδὲν εὐρίσκων ἐν τῷ γυναικῶνι
ὁ ἔρωσ τὸ διεγείρον, θερμαῖνον καὶ τρέφον αὐτὸν
μετῆνάστεινδεν ἐπιζητῶν ἔξω τῆς οἰκιακῆς ἐστίας
τοῦ πάθους τὰς παραφορὰς καὶ τῆς ἀγάπης, ἄς τῷ
ἠγοῦντο ἐν αὐτῇ. Ἐντεῦθεν ὁ θρίαμβος τῶν ἑται-
ρῶν, καθ' ὃν ὁ Πλουτάρχος ἐρωτῶμενον διεξάγει πόλε-
μον, ὅπως ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῶν τὸν ἔρωτα καὶ ἐπα-
ναγάγῃ εἰς τὴν συζυγικὴν ἐστίαν. Ὁ ἐχθρὸς ἦν πάνο-
πλος καὶ ἀπὸ μακροῦ ἠσκημένος. Πᾶν γόντρον ἀφαι-
ρεθὲν ἀπὸ τῆς ἐντίμου γυναικὸς ὑπὸ τῆς θρησκείας
πάντα τὰ ὑπ' αὐτῆς ἀπαξιούμενα θελήντρα εἶχε περι-
βληθῆ ἢ ἑταῖρα καὶ θαρραλέως τούτων ἐκράτησεν. Οὐ-
δέποτε ἐν οὐδεμιᾷ χώρῳ εἰς τόσῳ ὑψηλὴν ἀνῆλθεν αὐτὴ
περιωπὴν διὰ τῆς εὐφύας, τῆς καλλονῆς καὶ τοῦ

ἐρωτικοῦ πάθους καὶ οὐδαμῶς τόσῳ διάσημον ἔσχεν
ιστορίαν. Ἰκνήκε κα' αὐτὴ εἰς ἑθνηκευτικὰ τὰ ἔθ-
νη. Ἐπὶ ἄλλων φερόμενα, ὑπὸ τὴν θεοθερίαν ταύ-
την ἀτμόσφαιραν, τὴν νῦν γὰρ διεγείρουσαν, ἐνέ-
δε χαίνοῦσαν καθ' ὅσον ὁ ἀνεμος πνεῖται πειλαμῶς ἢ
ἐξ ἡπείρου, ἢ ἰθὺν ἐξήλασε τόσῳ ἰσχυρῶς τὸ ἐαν-
τῆς κράτος, ὥστε εἶχε θεοποιηθῆ. Ἄν ἡ τοῦ οἴκου
δεσποινὰ ἦν τῆς ἐστίας ἱερεῖα, ἢ ἑταῖρα ἢν ἱερεῖα
τῆς Ἀφροδίτης πλεονεκτοῦσα ἐκείνης καθ' ὅσον
αὐτὴ μὲν ἐτέλει τὰ τερπνὰ τῆς ἠδονῆς μυστηρια,
ἐν ᾧ ἡ σύζυγος ἔθυσεν εἰς τὸν βωμὸν τῶν δυσχερῶν
καθηκόντων καὶ τῶν ἀσθηρῶν ἀρετῶν. Πλὴν δὲ
τούτου ἀδιαλείπτως ἠναγκασιμένη νὰ θέλγῃ καὶ ὑπο-
τάσῃ εἰς τὰ ἐαυτῆς θελήντρα τοὺς διαπρεπέστα-
τους τῶν ἀνδρῶν, πολιτικούς, ῥήτορας, φιλοσόφους,
καλλιτέχνας, ἀσμενίζοντας τῇ μετ' αὐτῆς ἀναστρο-
φῇ ἢ ἑταῖρα ἀνέπτυσε τὰς φυσικὰς αὐτῆς χάριτας,
ἐν ᾧ ἡ οἰκοδέσποινα διέμενεν ἐν τῇ αὐτῇ μετὰ τῶν
θεραπεινῶν αὐτῆς πνευματικῆ ἀναπτύξει, καὶ ἀσυ-
ναισθήτως ὑπεβιάζετο. Ἦν ἠρωὶς ἐν τῇ ἐποχῇ αὐ-
τῆς ἡ Λάαινα ἐκείνη, ἥτις ἀπέκοψε τὴν γλῶσσαν διὰ
τῶν ὀδόντων καὶ ἔπτυσεν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον
τῶν θυμίων αὐτῆς ἐκ φόβου μὴ ἐκψύγῃ αὐτὴν ὑπὸ
τῶν βασάνων καταβεβλημένην τὸ μυστικὸν τῆς συνω-
μοσίας. Διάσημος ἦν ἡ Ἀσπασία, ἢ τὴν εὐγλωττίαν
εἰς τοὺς καλλιτέχνας τοῦ λόγου διδάσκουσα. Διὰ τῆς
ἀγχινοίας αὐτῆς εἶχεν ἀποθῆ ἢ ἀληθῆς βασίλισσα
τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας, ἥς
ἠγεμὼν ἄνευ σκῆπτρου καὶ στέμματος ἦν ὁ Περικλῆς.
Τῆ φρόνη δὲν ἴσκει ὅτι ἦν τῶν γυναικῶν ἢ περικαλ-
λεστάτη καὶ ἢ ὁρατὴ οἰοεῖ ἐνδάρκως τῆς θεᾶς
ἥς ἦν ἢ λειτουργός. Ἐν ἡμέραις δευτέρω συμφορῶν
ἐπεδείκνυε τὰ πατριωτικώτατα τῶν αἰσθητῶν
προσφερομένη ν' ἀνεγείρῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὰ κατῳκαμ-
μένα τεῖχη τῶν Θεῶν. Λαῖς ἢ νεωτέρα κοινὴ οὔσα
ἑταῖρα ὡς ἢ πρεσβυτέρα ὑψῶθη ποτὲ οὐχ ἦττον μέ-
χοι τοῦ ἀγνοῦ καὶ ἀφιλοκεροῦς ἐρωτος. Ἐρασθεῖσα
τοῦ Μακεδόνα Ἰπποθόλου ἐγκατέλειπεν, ἢ ἀκολου-
θῆσθαι τούτῳ εἰς τὸ στρατόπεδον τὰς σκιάδας τοῦ Ἀ-
κροκορίνθου, καὶ τὰς θεοθερίας πηγὰς, ἄς τοσοῦτον
ἐβίλει. Αἱ συμπολιτίδες αὐτῆς ζηλοποιοῦσά τὴν
καλλονὴν αὐτῆς τὴν ἐθανάτωσαν διὰ λιθοβολισμοῦ
ἐν αὐτῷ τῆς Ἀφροδίτης τῷ ἱερῷ ληθμονοῦσαι ὅτι διὰ
τοῦ μαγορίου τούτου ἀπέδιδον αὐτῇ τὴν ἀπολε-
σθεῖσαν τιμὴν. Πῶς ἠδύνατο οἱ Ἕλληνες ν' ἀντι-
στῶσιν εἰς τὰ ἐκλεκτὰ ταῦτα πλάσματα τὰ συγκρι-
νῶντα ἔστιν ὅτε τῷ θελήντρῳ τῶν θερμοτάτων ἠδο-
νῶν καὶ τι μεγαλείου γόντρον; Ὁ κόσμος οὗτος τῶν
ἑταιρῶν ἦν τότε ἢ μόνη τῶν γυναικῶν κοινὴν ἐν ᾧ
ἦν δυνατὸς ὁ πνευματικὸς βίος. Ἐβόιτων εἰς αὐτὸν
καὶ ἐδεμνύνοντο ἐπὶ τούτῳ. Τὸ τῶν ἑταιρῶν κράτος
ἦν γεγονός, ἂν μὴ θεμιτὸν ἀλλὰ πάντως ἀποδεκτὸν.
«Ἐχομεν, ἔλεγεν, ὁ Δημοθένης, ἑταίρας ἐπὶ ταῖς
ἠδοναῖς ἡμῶν, παλλακὰς, ἵνα μετέχουσι τῆς ἡμετέ-
ρας εὐνῆς, καὶ συζύγους, ἵνα διατηρῶσι τοὺς ἡμετέ-
ρους οἴκους καὶ παρέχουσι ἡμῖν νομίμους γόνους».
Ὡς βλέπομεν τὰ οὐσιώδη τοῦ ἐρωτος στοιχεῖα εἶ-
χον διασκηδασθῆ καὶ ἐκ τῶν συγκροτούντων αὐτὸν
δυνάμεων ὁ οἶκος διατήρησε τὰς ἦττον ἐπαγωγούς.
Τὴν σοβαρὰν ταύτην ἀνωμαλίαν μέχρι τινὸς εἶχε με-
τριάσει βαθμοῦ ἢ πνευματικῆ πρόδοδος; Δυσχερὲς

εἶναι ἢ ἀποφανθῆ τις περὶ τούτου. Ἀναμφιβόλος κρίνων τις ἐκ τινων τοῦ Λουκιανοῦ διαλόγων, ὃς ἐκ τοῦ συνειρησίου τῷ Πλούταρχῳ ἠκολούθησε συναγεῖοι ὅτι ἡ ἑταίρα κατὰ τὸν Β' μ. Χ. αἰῶνα εἶχε πολὺ ὑπολειθῆσθαι τῆς φρονιᾶς καὶ τῆς λαΐδος. Συνέπειά ἐστὶ τῆς παρακμῆς ἢ ἐκπτώσεως παντὸς πράγματος καὶ αὐτῆς ἐστὶ τῆς κακίας. Ἐν τούτοις ἡ νόμιμος γυνὴ δὲν φαίνεται, ἐν Ἑλλάδι τουλάχιστον, μεγάλως ἐκ τῆς καταπτώσεως ταύτης τῶν ἑταίρων ὠφελθεῖσα. Ἐν τῷ γάμῳ οὐδὲν ἄλλο ἐπεδιώκετο εἰσέτι ἢ ἡ φερνὴ καὶ ἡ προσδοκία γόνων. Δὲν ἐζητεῖτο παρὰ τῆς συζύγου οὔτε τὸν οἶκον νὰ ὠραῖσθαι, οὔτε τὸν βίον νὰ καταστήσῃ ἐπαγωγόν. Ὁ Πλούταρχος διαγιγνώσκει τὸ κακὸν τοῦτο, ἀσχάλλει ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐπιδιώκει τὸν θεράπειαν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οἰκογενείας ἐνιδρύσεως τοῦ ἔρωτος, ὅστις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποτελεῖ.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἀπαιτεῖτο ἡ ἀνύψωσις τῆς νομίμου γυναικός. Εἶνε δὲ ἀξιοσημειώτον ὅτι ὁ Πλούταρχος τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιδιώκων ἀπέφυγε τὴν ὑπερβολὴν, τὴν χίμαιραν, τὴν ἀτοπίαν καὶ ἅμα ὑπέδειξε τὰ τελεσφορώτατα καὶ σήμερον ἐστὶ μέγα δι' ἃν ἡ τῶν συζύγων ἔνωσις ἠδύνατο ν' ἀνακτηθῆσθαι τὸ ἠθικὸν αὐτῆς ἀξίωμα. Οἱ ἐν τῷ δυσχερεῖ τούτῳ σταδίῳ προηγηθέντες τοῦ Πλούταρχου ἢ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ, εἰς πλείονας ὁδὰς πλάγας περιέπεσον. Τὸ σταθερὸν καὶ ὑγιὲς τοῦ Πλούταρχου πνεῦμα ὑπετίπωσε βέλτιον τῇ γυναικὶ τὴν ἀληθῆ αὐτῆς θέσιν περιορίζων αὐτὴν ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἐστία. Ὑπομνησθεῖ αὐτῇ ὅτι ὑπὸ τοῖς πόδας τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης, θεᾶς τοῦ ἀγνοῦ ἔρωτος, ὁ Φειδίας εἶχε θέσει χελώνην, σύμβολον ἐκφραστικὸν τῆς σιγηλῆς, καὶ περιεσταλμένης ζωῆς. Ἄλλ' ἐκεῖ ἐν τῷ ἡμίφωτι καὶ παρὰ τοὺς βωμοὺς αὐτῆς ἀξιοὶ νὰ λάμπῃ ἐν πάσῃ τῆς ἀκτινοβολίᾳ τῆς τελείας γυναικός. Ἡ ἄπταιστος τοῦ ἠθικολόγου ὀρθοφροσύνῃ διαλάμπει καὶ ἐν τῷδε. Πᾶς ἄλλος τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ἀνορθώσεως τῆς γυναικός θα ἐνεπιστεύετο τῇ πολιτείᾳ, τοῖς νόμοις ἢ τῇ ἱεροκρατικῇ ροπῇ. Ὁ Πλούταρχος τὴν ἐντολὴν ταύτην εἰς δύο μόνα πρόσωπα ἐπιφορτίζει, εἰς αὐτὴν τὴν γυναῖκα καὶ τὸν ἑαυτῆς σύζυγον.

Δυσχερὲς βεβαίως τὸ διδάξαι τὴν γυναῖκα κατὰ τὴν ἐπιούσαν τοῦ γάμου αὐτῆς τίνι τρόπῳ δύναται νὰ ἀρχῇ ἀμερίστως ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ συζύγου ματαιοῦσα τὰς θρασεῖας ἀποπειράς τῶν φροβερῶν αὐτῆς ἀντίπαλων. Τὸ ζήτημα ἦν ἐκ τῶν φλογερωτάτων, ἀλλ' ὁ Πλούταρχος διεξήγαγε τοῦτο μετὰ τολμῆς μὲν χρηστῆς, λεπτιῆς δὲ ἐπιφυλάξεως. Εἷς ἦν ἐν τοῖς πολλοῖς ὁ δεινότερος ὀκώπελος τότε ὡς καὶ νῦν ὁ ἔξῃς. Ἡ σεμνότης ἐπέτρπε ταῖς ἐντίμοις γυναῖξιν τὸν κατὰ τῶν ἑταίρων ἀγῶνα τὴν χρῆσιν τῶν μέσων, οἷς ἐκεῖναι ἐχρῶντο; Σήμερον αἱ γυνῶμαι φαίνονται ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀποκλίνουσαι. Εἰς ἀμφοτέρα τὰ στρατόπεδα βλέπει τις τὴν αὐτὴν πανοπλίαν καὶ τὰ αὐτὰ ἐμβλήματα, τοιαύτη δὲ οὐχὶ σπανίως ἐπικρατεῖ ὁμοιότης, ὥστε ἀδύνατος μεταξὺ αὐτῶν ἀποδαίνει ἢ διακρίσκει. Οἱ σώφρονες ἀποδοκιμάζουσι τὴν τοιαύτην τακτικὴν, ἀλλὰ τὸ κοινὸν κρίνει ἐκ τῆς περιβολῆς, δὲν εἶνε δὲ

βεβαίως ἐπιζήλος ἢ τοιαύτη ἐπιτυχία τῆς συγχύσεως μετὰ περιφρονημένων πλάσμάτων.

Ὁ ἐπιθετικὸς οὗτος συναγωνισμὸς ἐκτίθει τὴν τιμὴν εἰς σοβαροὺς κινδύνους. Ὁ Πλούταρχος συνίστησι καθαρῶς ἀμυντικὴν διαγωγὴν συνισταμένην εἰς τὸ μμεῖσθαι τὰς ἀρετὰς μόνον τῶν πολεμίων καὶ οὐδὲν πλεόν. Ἰατρός ὢν τῆς ψυχῆς καὶ χειραγωγὸς τῶν συνειδήσεων, τὰ πάντα δικαιούται νὰ λέγῃ καὶ οὐδὲν σιωπῇ· ἀλλ' οὐδέποτε ὑπερπηδᾷ τὸ μέτρον. Κρίνεται ἕκαστος ἐκ τῶν κατωτέρω ὑποθηκῶν τῆδε κακίσε ἐγκατεσπαρμένων. Ἄφες, λέγει, τῇ νεαρῇ γυναικί, ἄφες ταῖς ἑταίραις τὰ χρυσοποικιλτα πέδιλα, τοὺς κόσμους, τὴν πορφύραν, τὰ διεγερτικὰ ἀρώματα καὶ ἄπασαν τῶν ἐπαγωγῶν αὐτῶν θεληγῆτων τὴν πανοπλίαν, ἀλλὰ δανείζου ἀπ' αὐτῶν ἐξαγνίζουσα τὴν ὑπερτάτην τέχνην τοῦ ἐλκείναι τὴν ἀγάπην, πρόσκτησαι τὴν φιλομειδίᾳ χάριν, τὴν ἐξαιρετὸν σεμνότητα, τὴν ἀφελῆ καὶ ἀκαταμάχητον τῆς καλλονῆς δύναμιν, ἥτις τὴν ἀνθησὶν ἀποτελεῖ τῆς ἀρετῆς. Οἱ λόγοι τῆς νεαρᾶς συζύγου ἔδωσαν ἠδεῖς ὡς εὐχνοὶ καὶ εὐδομοὶ καρποί. Ἐν δὲ τῇ μυστικῇ ὥρᾳ, τὴν καλλονὴν ἐπισκιαζέτω ἡ αἰδῶς. Ἄς τέρρη καὶ θέλγῃ ἡ γυνὴ τὸν σύζυγον οὐχὶ βεβαίως ὡς ἡ Κίρκη ἐγοήτευσε τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσεως, ἀλλ' ὡς ἐμάγευσε αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ἦρωα σεβασθεῖσα αὐτοῦ τὸ λογικόν, οὐ ἔφειδατο ἐν τῇ μέτρῃ τῶν αἰσθήσεων. Ἐχέτω τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν τοῦ ἀρχεῖν ἀνδρός, οὐχὶ δούλου ἢ κτήνους. Ἐστῶσαν ἀμφοτέροις κοινὰ αἱ τέρψεις, οἱ φίλοι, τὰ φρονήματα, αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις. Φευγέτωσαν τὰς ἔριδας, τὴν διαμάχην· ἂν δὲ κακῇ τινι μοίρᾳ—διότι τὰ πάντα δέον νὰ προβλέπη τις—νεῖκος ἐν αὐτοῖς ἀναφθῆι τάχιστα ἐπικαλεῖσθῶσαν τῆς Ἀφροδίτης τὴν μεσιτείαν». Ἴδου ὅποιον ὁ Πλούταρχος ἀντιτάσσει ὑγιὲς ἰδεώδες κατὰ τῆς εἰκόνας τῆς ἑταίρας. Ἴδου ἡ φίλη, ἡ σύντροφος, ἡ ἐμπιστος σύνευνος ἦν ὁ Πλούταρχος ἀγωνίζεται νὰ ὑποκαταστήσῃ τῇ ἀρχαίᾳ οἰκοδοσποίῃ, ἵνα προσελκύσῃ τὸν ἄνδρα ἐντὸς τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας καὶ συγκρατήσῃ ἐν αὐτῇ. Ἐν τῷ νέῳ τούτῳ οἴκου ὀργανισμῷ ὀφείλει καὶ ὁ σύζυγος νὰ παράσῃ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐν τούτῳ ἐστὶ ὁ Πλούταρχος δεικνύται νεωτερίζων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους καὶ παραμένει τοιοῦτος ἐστὶ καὶ νῦν. Μεταξὺ τῶν πρωτοτύπων αὐτοῦ θεωρῶν ἐπιστῆσθαι τὸν νοῦν ἐν τῷ ζήτηματι τῆς παιδεύσεως τῶν γυναικῶν, ἐν ᾧ ὑπερακοντίζει, καὶ ὑπερέχει δύο μεγάλων νεωτέρων ἠθικολόγων. Ὁ Μολιέρος καὶ ὁ Ρουσσὸς προδίδουσι ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ πλείονα δικτικότητα ἢ δικαιοσύνην. Ὁ πρῶτος ὡς μέσον ὄρον μεταξὺ τῆς ἀπαιδεύτου Ἀγνῆς καὶ τῶν ἐν λόγῳις κομψευομένων ἡρώιδων του (Les précieuses ridicules), ἄς ἀνηλεῶς σατυρίζει συνίστησι τὴν παιδεύσιν, ἀλλὰ γλισχροτάτην, ἥς μικρὰν ἰδέαν παρέχουσαι οἰακόλουθοι στίχοι.

Il faut que le savoir d' une femme se hausse
A connaître un pourpoint d' avec un haut de chausse.

Ὁ δὲ Ρουσσὸς κατ' ἐπιφάνειαν ἐλευθεριώτερος ἀποδύρει διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ὅτι χορηγεῖ διὰ τῆς ἑτέρας. Μικρὰν ἀπαιτεῖ τὴν γυναικείων μόρφωσιν ἀναφῶν. «Ὡς χαριστάτη ἄγνοια! εὐδαίμων ὁ διδάξων αὐτὴν σύζυγος». Ἄλλ' ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀγωγῆς

της νεαρᾶς συζύγου καίτοι λίαν εὐχάριστος δύναται νὰ ἦ ἐπὶ μακρὸν τοιαῦτη ; Ὁ Πλούταρχος τὸ ἀγαθὸν τοῦ παιδαγωγοῦ ἔργον δὲν φρονεῖ ὅτι ἀποδοτέον τῷ ἔρωτι. Ὁ Πολλιανὸς δύναται νὰ ὀμιλῇ τῇ Εὐρύδικῃ ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ γάμου ἡμέρας περὶ φιλολογίας, φιλοσοφίας καὶ ἐπιστήμης. Προσέχουσα αὕτη τὸν νοῦν θὰ εὐνοῖ τὸν σύζυγον ; Ἡ ἀμαθὴς ἔστω καὶ ἀγγίχουσι δὲν ἐννοεῖ πάντοτε ἢ δὲ σχολαστικῆ νομίζει πάντοτε ὅτι δὲν ἐννοεῖται ἐπαρκῶς. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων δεόν νὰ ἐκλέγῃται ἡ πνευματώδης καὶ εὐπαιδευτος γυνή, ἢν ὁ Ρουσσὸ δὲν ἠδυνήθη νὰ διαρίσῃ. Εἶνε δὲ τοιαῦτη ἡ τοῦ Πλούταρχου Εὐρυδικῆ, ἥτις γευσαμένη ἤδη μαθήσεως ποθεῖ ν' ἀναπτύξῃ ταύτην ἵνα τῷ συζύγῳ ἦ ἀρεστή, ἅμα δὲ καὶ ἡ σύζυγος ἐκείνη οἶαν τελείως περιέγραψεν ὁ συγγραφεὺς τῆς γυναικείας ἀγωγῆς.

Ἀλλά, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἂν ὅπωςδήποτε ἀνεκτὴ ὑπάρχῃ ἡ μεταξὺ τῶν συζύγων ἰσότης δὲν εἶνε ὁμῶς ἐπικίνδυνος ἢ καταφανής, ἢ ἀδιαφιλονίκητος τῆς γυναικὸς ὑπεροχῆ ; Καὶ τὴν δυσχέρειαν ταύτην προσεῖδεν ὁ ἡμέτερος τῆς ψυχῆς ἰατρός. Ἐσκέψατο μῆτοι παραπλησία τῶν ὄρων καὶ τῶν προσόντων ὑπεροχῆ ἠδύνατο νὰ προσεξήσῃ τῇ οἰκιακῇ κοινωνίᾳ νόσον. Ἡ περίπτωσις αὕτη πολεμεῖται ἐν τῷ περὶ ἔρωτος διαλόγῳ διὰ τῆς συμβουλιῆς φιλοσόφων προσελθόντων εἰς Θεσπίας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Ἐρωτος.

Ὁ Βάκων ἄνεθος ἔτι νεανίας ἐράται περικαλλοῦς πλούσιος, εὐθυοῦς ἀλλὰ προσδυτέρας αὐτοῦ καίτοι νέας ἔτι χήρας. Καὶ ἡ Ἰσμυνοδόρα αὐτῇ ποθεῖ τὴν μετὰ τοῦ Βάκωνος ἔνωσιν παρὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἡλικίας. Ἄλλ' εἶνε δυνατὴ ἡ ἄνισος αὕτη ἔνωσις ; — Οὐχί, λέγουσιν οἱ μὲν, εἶνε ἀνατροπὴ τῶν ὄρων τοῦ κόσμου τούτου. — Τί σημαίνει ; ἀπαντῶσιν ἔτεροι ὁ ἔρωσις εἶνε θαυματουργός· πεποιθατε ἐπ' αὐτόν. Ἐν τῇ ἀκροτάτῃ τῆς συζητήσεως ἐξάψει ταχυδρόμος ἀφικνεῖται πνευστιῶν καὶ κοινοῦ τοῦ ἔμπλεως. Τί συμβαίνει ; Ἡ Ἰσμυνοδόρα ἀπήγαγε διὰ τῶν φίλων αὐτῆς τὸν Βάκωνα καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς ὁ νεανίας περιβάλλεται τὴν γαμήλιον στολὴν καὶ νυμφεύεται αὐτὴν. Ἡ ἀγγελία ἐνσπεῖρει τὴν συγκίνησιν παρὰ ταῖς φιλοσόφους καταπληκτικὰ καὶ ἀγανακτοῦσιν ἐπὶ τῷ σκηνδάλῳ. Ἐν τούτοις πραίνονται κατὰ μικρὸν καὶ μεταγιγνώσκουσιν. Ἐν συντόμῳ δὲ ἐγείρονται καὶ μεταβαίνουσιν ἵνα παραστῶσιν εἰς τὴν τελετὴν τῶν γάμων. Ἀπρόοπτος ὄσφ καὶ εὐάρεστος λύσις, ἥς εὐνόητος ἢ ἠθικὴ ἔννοια. Ὅταν μεταξὺ δύο ὑγιῶν ψυχῶν τὸ πάθος ἐμφιλοχόρησῃ μέγα καὶ βαθύ, ἢ τῆς γυναικὸς ὑπεροχῆ οὐδὲν ἔχει τὸ κινδυνώδες καὶ δύναται ν' ἀποθῇ τῆς εὐδαιμονίας αἰτία, ἀρκεῖ μόνον ἡ ὑπεροχὴ αὕτη νὰ μὴ ἐπιβάλλῃται ὑπερήφανως, ἀλλὰ χρησιμοποιοῖται εἰς ἐξάλειψιν τῶν διαφορῶν καὶ ἐγκατάστασιν τῆς ἰσορροπίας. Καὶ οὕτω προκειμένου περὶ ἔρωτος ἐν τῷ γάμῳ καὶ τῆς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἐπιρροῆς τῆς γυναικὸς, ὁ Πλούταρχος ἐξισοῦται καὶ ὑπερτερεῖ ἐνιαχοῦ μὴ πλανώμενος τοὺς εὐτολμοτάτους τῶν νεωτέρων. Ἄλλως δέ, ἢ ἠθικὴ τοῦ Πλούταρχου ἰατρικὴ ἐφηρμοσμένη εἰς τὴν τοῦ οἴκου ἀναγέννησιν παρέμεινε ἢ μόννι τελεσφόρος. Κατὰ τὴν νέων πολεμίων, οὗς αἱ ἐπαναστάσεις ἐδημιούργησαν τῇ ἐντίμῳ γυναικί, οἷτινες ἀπογυμνοῦσι τὰς αἰθούσας καὶ τοὺς κοιτῶνας

χάριν τῶν λεσχῶν, τῶν συναθροίσεων καὶ τῶν οἰκωπολείων ὅποια ἢ νῦν χρησιμοποιοῦμένη θεραπεία ; Οἱ σημερινοὶ ἢ ἰστολόγοι λέγουσιν ὅτι πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν ἐπιείγει ἢ ἀνάγκη τῆς μορφώσεως τῶν γυναικῶν, ἢ προκαλοῦσα τὴν ἀνάδειξιν ὅλης αὐτῶν τῆς ἀξίας. Οὐδὲν ἔλαττον τούτων ἔλεγεν ὁ Πλούταρχος πρὸ 1800 ἐτῶν, ἀλλὰ πρὸς τούτῳ ἐπεξήτει καὶ τὸ πρὸς ζωογόνοισιν τῶν δημοσίων ἀρετῶν φάρμακον, τὸ μέλλον νὰ διεγείρῃ τὴν νεαροκωμέννν τοῦ πολίτου ψυχὴν. Ἴδωμεν, ἂν νῦν τιχθεὶς ν' ἀνακαλύψῃ τοῦτο.

(Ἀκολουθεῖ).

CHARLES LÉVEQUE

(Μετάφρασις Φωτίου Δημητριάδου).

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Ποικίλη ἱστορία

ἐκ τῆς Βίβλου τῶν Βασιλείων

ἀρεκδοῦ συγγράμματος Καισαρίου Δαπόντε.

Κωνσταντῖνος Δαπόντες ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἐν τῇ νήσῳ Σκοπέλῳ ἐκ τῆς ἀρχοντικῆς οἰκογενείας Δαπόντε, ὁ πατὴρ δ' αὐτοῦ πρόξενος τῆς Μ. Βρετανίας. Ἦν ἀνὴρ ἱκανῶς πεπαιδευμένος ἐν τε τῇ ποιητικῇ, φιλοσοφίᾳ, καὶ θεολογίᾳ. Προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Οὐγγροβλαχίας Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου ὡς δεῦτερος γραμματεὺς τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ αὐλῆς (κούρτης) ἀπεστάλην πρεσβευτὴς πρὸς τὸν χάνην τῶν Τατάρων εἰς Κριμαίαν. Ἀκολουθῶς ὑποπεσὼν εἰς πειρασμοὺς τοῦ ματαίου τούτου κόσμου, προσῆλθεν ἐν τῇ κατὰ τὸν Ἄθω Ἱ. μονῇ τοῦ Ἐεροποτάμου ἐνθα ἐκουρεῖθι μοναχός, μετονομασθεὶς Καισαρίος. Ἀποσταλεὶς δὲ παρ' αὐτῆς μετὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς διάφορα μέρη τῆς Μολδαβίας¹ συνέλεξε τὸ ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσὸν καὶ ἀνέγειρε τὸν ἱερικαλλῆ καθολικὸν ναὸν τῆς μονῆς ταύτης, πρότερον ὄντα μικρὸν καὶ ἐτοιμόροπον· ἀπέθανε δὲ περὶ τὸ 1789 ἐν τῇ πατρίδι του, ἐν ἣ μετέβη χάριν τῆς ὑγείας του. Ὁ Δαπόντες ἦν ἐκ τῶν πολυμαθεστέρων καὶ πολυγλωσσικωτέρων τοῦ καιροῦ του, μελωδὸς καὶ στιχουργὸς οὐχὶ τῶν εὐκαταφρονήτων, μηδ' ἐμὴν ὁμῶς τῶν τάξιν εἰς τὰ συγγράμματά του, ἀλλὰ συνεχῶς ἀναμινύων ἀκαταλλῆως τὸ σπουδαῖον μετὰ τοῦ γελοίου, τὴν Γραφὴν μετὰ τῆς μυθολογίας κλπ.

Ἐγράψε καὶ εἰς πεζῆν φράσιν τινά, ὁμοίως κανόνας ἐκκλησιαστικούς ἀπειροῦς, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον εἰς στίχους, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ διὰ τῶν ἐξῆς·

Διὰ ταῦτα κ' ἐγὼ λοιπὸν ὅτι παλαιότερα
ἢ στιχουργία ἢ χρυσῆ, ὅτι τιμιώτερα
οὔσα τιμιώτερα δέ, εἶναι καὶ γλυκύτερα
ἔσονται γλυκύτερα δέ, εἶναι ποθεινότερα,

1) Καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Ἡ περιγραφή τῆς περιουσίας ταύτης εἶναι λίαν περιεργὸς διὰ τὰς περιεχόμενας εἰδήσεις περὶ τῆς τότε κατστάσεως τῶν χωρῶν τούτων.

οὐσα ποθεινότερα δέ, εἶχε στιχοποιήσει καὶ τὸ ψαλτήριον τοῦ Δαβὶδ, καὶ μετὰ παρακινῆσαι ἐκείνην τὰ βιβλία μου διὰ τῆς στιχοποιίας ὅλων τῶν δέκα τόμων μου, καθὼς πλεον γλυκείας, πρὸς τοὺς τοὺς καὶ τοὺς δύο αὐτοὺς τοὺς τῆς χρονολογίας παγκοσμίου νὰ εἰπῶ μάλιστα ἱστορίας εἰς τὰ ὅποια ἔκα τὸ νῦν πᾶν τὰ καὶ ἡ δὲ ἐστὶν ὁ στιχὸς εἰρηδίκονται θαρρῶ, ὡς πόσαι μιμησάδες τῶν ἑπίχουρ ὅπου δὲν φαίνεται οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀρχαίων τῶν τῶν νὰ ἐστιχοῦργησέν, τὰλλ' οὐδὲ ἐκ τῶν νέων.

Τὰ πλείστα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐξεδόθησαν ἐκ δὲ τῶν ἀνεκδότων ἐστὶ καὶ ἡ Βίβλος τῶν Βασιλειῶν, δωζομένη ἐν δυοὶ τόμοις ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Μ. Λαύρας ὑπ' ἀριθμ. 13—14 θέσιν Α. Πληροστάτην βιογραφίαν τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἔγραψεν ὁ κ. Σάβας δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῆς Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης, τὰ δὲ συγγράμματά του ἀπρηθμῆσαν ἐν τῇ Νεοελλ. Φιλολογίᾳ σελ 501.

Ἐκ τῆς ρηθείσης οὖν Βίβλου τῶν Βασιλειῶν ἀποσπῶν δημοσιεύω διὰ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Νεολόγου» τὰ ἑξῆς:

α') Τάξις γενομένη ἐπὶ ὑποδοχῇ τινος Ἐλευθέρου Κονιάτου.

β') Πιπτάκιον τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Παρθενίου περὶ τοῦ ὁφθικίου αὐτοῦ ὡς Ἐκκλησιάρχου.

γ') Διορισμὸς αὐτοῦ ὡς Κονσόλου τῆς Μ. Βρετανίας ἐν Σκοπέλῳ. (Τὸ ἔγραψον τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἐν «Κέρατι Ἀμαλθείας» σελ. 117, ἀλλ' ἀχρονολόγητον καὶ ἐν πολλοῖς κολοδόν).

δ') Περὶ τοῦ βυζαντινοῦ κυπέλλου τῆς ἱεράς μονῆς Κουτλουμουσίου.

ε') Πέτρου Γ' βασιλέως Ρωσίας παραίτησις τῆς βασιλείας.

Ἐκ δὲ τῶν ἀρχαίων τῆς ἱεράς μονῆς Μ. Λαύρας: ζ') Ἐγγραφοὶ δυσστατικῶν τοῖς εἰς Ρωσίαν ἀποδημοῦσι Λαυριώταις ἀδελφοῖς.

ζ') Πατριαρχικὸν γράμμα περὶ τοῦ περὶ τὰ Ζύχνα μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

η') Ἀναφορὰ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Σκύρου ἐπὶ Βενετοκρατίας ἀνύσμιμος τῇ ἱστορίᾳ αὐτῆς.

θ') Ἐγγραφοὶ συμβιβαστικῶν διαφορῶν τινος ἐν Κρήτῃ ἐμφαντικῶν τῆς καταπτώσεως τῆς γλώσσης εἰς δυσνόητον κατάστασιν ἕνεκα τῶν πλείστων ξενικῶν λέξεων.

ι') Συμφωνικὸν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ Συνάδων ἐν Βαθεῖ τῆς Σάμου, χρησίμον διὰ τὸν φίλον κ. Ε. Σταματιάδην.

Ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Ἄθω. 1893.

ΑΛΕΞ. Ε. ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ.

Α'.

Ἐν τῷ 5' βιβλίῳ τῶν Βασιλειῶν, στιχοποιῶν περὶ τῶν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου Κομνηνοῦ ἀναθεωρῶν αἰρέσεων τῶν κατὰ τὴν Φιλιππούπολιν Βογομήλων, καὶ τῶν Παυλικιάνων, καὶ τῶν πρὸς καταστροφὴν αὐτῶν μέτρων προστίθησιν:

«Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶπαμεν περὶ τῶν εἰρημένων δυσσεβειῶν, αἰρέσεων, ἀναθεματισμένων,

ἃς ποῦμεν καὶ περὶ αὐτῆς ὅπου εἰς τοὺς καιροὺς μας κρημνίσθηκε, καὶ ἔφησεν εἰς τόπους ἰδικούς μας, εἰς τὴν ὅποιαν λέν πολλοὶ ἔπεισαν Ἑυρωπαῖοι ὡς καὶ ρηγάδες, ἱερεῖς, Λατῖνοι καὶ σπουδαῖοι.

Ἁγίου Κωνιάτων ἡγόνων τῶν Φαρομαδόντων.

Τάξις γενομένη ἐπὶ ὑποδοχῇ τινος Ἐλευθέρου Κονιάτου.

Ὅστις ἐπιθυμῆ νὰ συναριθμηθῆ μετὰ τὴν Ἐταιρίαν τῶν Κονιάτων, πρέπει νὰ συστηθῆ ἀπὸ ἑνα ἄλλον συνάδελφον, ὡς ὑποκείμενον ἀρετῶν καὶ ἄξιον, καὶ τότε θέλει τῷ δοθῆ ἄδεια νὰ παρουσιασθῆ ὀδηγούμενος ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν συνάδελφον χωρὶς φῶς μέσα εἰς ἕνα σπῆτι (ὡσάν εἰς τόπον τῆς Βηθλεὲμ) τῆς Ἐταιρίας καὶ φθάνωντας ἐκεῖ, ἐρωτᾶται, ἂν ἔχη πνεῦσιν ἡγόνων κλίσιν διὰ νὰ συναριθμηθῆ. Ἐρωτᾶται περὶ τῆς καταστάσεώς του, ὀνόματός του, καὶ ἐπωνυμίας του. Ἐπειτα τοῦ ἀφαιρεῖται κάθε λογῆς μέταλλον, λίθοι πολύτιμοι, καὶ τὰ ἑξῆς, γυμνώνεται τὸ δεξιὸν γόνυ, καὶ εἰς τὸν ἀριστερὸν πόδα ἐπάνω εἰς τὸ παπούτσι, τοῦ ὑποδέονου μίαν γόφον ἡγόνων κουντοῦραν ἡράγγικην, περισφαλιζόντες τῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ ἕνα μανδύλιον. Εἰς τοιοῦτον τρόπον τὸν ἄφινον μίαν ὥραν σχεδὸν εἰς τὰς φαντασίας του. Περὶ τὸν καιρὸς, ἐρωτᾶται τρεῖς φορές περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ βαπτίσματος. Ἐσὼ καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι εἶναι οἱ συνάδελφοι μετὰ σπαθὶ γυμνὸν εἰς τὰς χεῖρας, φυλάσσοντες τὸ ἀπὸ κάθε ἀκαθαρσίαν. Ὁ πρωτομαῖστωρ, περιεζωσμένος ζώνην γαλάζιαν εἰς σχῆμα τρίγωνον, προστάττει νὰ ἐρωτηθῆ ἂν ἔχη πνεῦσιν καὶ τοῦτο ὁ ἀνάδοχος, ἀποκρίνεται ὁ ὑποψήφιος ναὶ καὶ ἔτι ὁ πρωτομαῖστωρ τοῦτάζει τὴν εἴσοδον, κάμνωντάς τον νὰ κάμῃ τρεῖς γύρους τριγύρω μίαν συγγραφῆς, ἐξαπλωμένης ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος, παρουσιάζωντας ἐπάνω εἰς δύο κολῶνας τὴν σκιαγραφίαν τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος μετὰ δύο

γράμματα κεφαλαιακά, Ι. Ρ. Εἰς τὸ μέσον τοῦ θαλάμου εἶναι τρεῖς μεγάλας λαμπάδες ἀναμμέναις. Ἐπάνω εἰς τὰς ὁποίας εἰς τὴν πρώτην εἴσοδον τοῦ ὑποψηφίου ῥίπτουν κάμποσιν κόκκιν, ἡγόνων μαρροῦτι, διὰ νὰ τὸν τρομάξουν. Ἰστέρον ἀπὸ τρία τέταρτα τῆς ὥρας τὸν ὑπάγου εἰς τὸ μέσον τοῦ αὐτοῦ τόπου ἔμπροσθεν τοῦ πρωτομαῖστορος, ὁ ὁποῖος εὐρίσκειται ὀπισθεν μίαν καθέδραν μεγάλην, ἐπάνω εἰς τὴν ὅποιαν εἶναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς πνεύσεώς του, ἀποκρίνεται καὶ πάλιν Ναί, καὶ ἔτι προστάζει νὰ τοῦ λυθοῦν οἱ ὀφθαλμοί· οἱ δὲ συνάδελφοι πιδνοντες τὰ ἄρματα πλησιάζουν αὐτὸν ἕστερον ἀπὸ τρεῖς κινήσεις εἰς ἕνα θρονὶ χωρὶς ἀκούμισμα, ὅπου εἶναι πλησίον εἰς τὴν μεγάλην καθέδραν· ὁ Πῆτωρ τῆς συναδελφότητος προσφώνει λέγοντας τῷ Ἀδελφῷ· Θέλεις ὑποδεχθῆ καὶ ἐκδεχθῆ μίαν τοιαύτην σεβασμίαν καὶ περιβλεπὸν τάξιν, ὅμως διὰ νὰ μὴ λογιῶμεν ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐνεργεῖται ἐναντίον τοῦ νόμου, πιστεῶς τε καὶ βασιλέως, θέλει σοῦ δοθῆ ξεχωριστὰ μερικὴ εἰδησις ἀπὸ τὸν πρωτομαῖστορα. Μετὰ ταῦτα πρέπει αὐτὸς μετὰ τὸ γόνυ τὸ γυμνὸν νὰ γονατίσῃ ἐπάνω εἰς τὸ θρονὶ τὸ χωρὶς ἀκούμισμα, καὶ τὸ ἄλλο

πόδι νὰ ἀφήσῃ κρεμάμενον εἰς τὸν ἀέρα. Ἐρωτῶν-
τάς τον εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ Πρωτομαῖστωρ, ἂν
τάσῃ νὰ φυλάτῃ τὸ ἀπόκρυφον τῶν Κονιάτων καὶ
τῆς τάξεώς των. Πλὴν, ἔμπροσθεν τινὸς συναδέλφου
καὶ παρόντος τοῦ Πρωτομαῖστορος, τοῦ γυμνώνεται
τὸ στήθος, διὰ νὰ ἰδοῦν μὴν εἶναι γυναικείας φύ-
σεως, καὶ ἐγγίζοντάς τον εἰς τὸ ἀριστερὸν βυζὶ ἕνα
πριέλι, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος κρατεῖ, ἔχοντας τὸ δεξιὸν
χέρι ἐπάνω εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὁ-
μνύει καὶ τοιουτοτρόπως τάσσει :

Νὰ μοῦ ἐκριζωθῇ ἡ γλῶσσα, νὰ μοῦ ξεσχιωθῇ ἡ
καρδιά, νὰ καὶ τὸ σῶμα μου, νὰ σκορπισθῇ ἡ κόνις
εἰς τὸν ἀέρα, οὔτε νὰ μείνῃ κανένα μου μνημόσυνον
ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀνίσως καὶ κάμω
τὸ ἐναντίον, ὅπου ὁ Θεὸς νὰ με φυλάξῃ. Τελειώ-
νοντας τοῦτο ἀσπάζεται τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ὁ Πρω-
τομαῖστωρ προστάσσοντάς τον νὰ σιωπῇ, τοῦ δίδει
τὴν ζώνην τοῦ λευκοῦ δέρματος τῶν Κονιάτων, καὶ
δύο ζευγάρια χειρόκτια, ἕνα διὰ λόγου του, καὶ ἄλλο
εἰς τὴν πλέον ἡγαπημένην του. Τοῦ ἐξηγεῖ ἔπειτα

τὴν σημασίαν τῶν δύο Γραμμάτων I. P. Τὸ πρῶτον
θέλει νὰ εἰπῇ Ἰακοί, καὶ τὸ δεύτερον Ποῆζε, λέξεις
καὶ αἱ δύο Ἰγκλέζικαι, ἡ ὁποιαὶ εἶναι τὸ σημεῖον
διὰ νὰ γνωρίζεται ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, καθὼς καὶ ἡ
ἐκτασις ὅπου κάμνουν με τὴν δεξιάν εἰς τὴν ἀριστε-
ράν τους διαγῶνα. Ἐπειτα τραβῶντας ἴσια τὸ χέρι,
ἀκουμβίζουν τὸν μεγάλον δάκτυλον εἰς τὴν δευτέ-
ραν ἄρθρωσιν τοῦ λιχανοῦ, ἡγουν τοῦ δευτέρου δα-
κτύλου τοῦ συναδέλφου, προσφέροντας τὴν λέξιν Ἰα-
κόν, ἐγγίζοντας ὁ ἕνας με τὸν ἄλλον τὸ στήθος των,
πάλιν δίδουν τὸ χέρι, καὶ ἀκουμβῶντας τὸν μεγάλον
δάκτυλον ἐπάνω εἰς τὴν δευτέραν ἄρθρωσιν τοῦ με-
σαίου δακτύλου, προσφέρουν τὴν λέξιν Ποῆζε.

Ἐξηγουμένον δὲ τούτων, κινύττεται ὁ ὑποψή-
φιος ἀδελφός. Ἐπειτα, ἀδεία τοῦ Πρωτομαῖστορος,
κάθεται εἰς τὴν Τράπεζαν, καὶ πίνουν εἰς τὴν ὑγιαν
τοῦ συναδέλφου. Πάλιν, ἀδεία τοῦ Πρωτομαῖστορος,
λέγοντος, ὡς δοθῇ κόνις ἐπάνω, ἡγουν τουφέκια, ὁ
καθ' εἰς ἔχει ἔμπροσθεν του ἕνα μπουκάλι με κρασί,
καὶ προστάζοντας τοῦ Πρωτομαῖστορος ὁ καθ' εἰς
βάλλει τὸ κρασί εἰς τὸ ποτήρι, λέγωντας, ὡς βάλῃ ὁ
καθ' εἰς εἰς τὰ ἄρματα χέρι, πλησιάζουν τρεῖς φοραῖς
τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖρα, καὶ βάζοντας το κάτω,
καὶ ὕστερον πέρνοντάς το, τὸ σφίγγουν εἰς τὸ ἀρι-
στερὸν μέρος τοῦ στήθους τρεῖς φοραῖς, φωνάζοντας
ὁμοῦ τρεῖς φοραῖς, Ζήτω, ἡγουν βίβατ. Ἐπάνω εἰς
τὴν τράπεζαν εἶναι τρία κηρία, ὅπου κάμουν ἕνα
τρίγωνον σχῆμα. Ἀνίσως καὶ ἦτον τινὰς ὑποπτος,
θέλει φανερωθῆ λέγωντας, βρέχει, τὸ ὁποῖον σημαί-
νει σιωπὴν. Ἐνδεχόμενον νὰ τύχῃ τινὰς ἀνάξιος νὰ
ἡξεύρῃ τὰς λέξεις Ἰακοὶ καὶ Ποῆζε, διὰ τοῦτο διὰ νὰ
μὴν ἦναι ὑποπτος, ὅταν δίδουν τὸ χέρι, δὲν προσφέ-
ρεται ἄλλο παρὰ τὰ γράμματα τῶν ἄνωθεν λέξεων,
ἡγουν ὁ ἕνας λέγει Ἰακοί, καὶ ὁ ἄλλος Ποῆζε· καὶ
οὕτως περὶ τῶν ἄλλων. Ταῦτα εἶναι τὰ σημεῖα καὶ
ἡ τάξις τῶν Ἐλευθέρων Κονιάτων, καὶ οἱ χαρακτῆ-
ρες, ὅπου γράφουν, εἶναι εἰκοσι τέσσαρες, οἱ ἐξῆς,
ὅπου φαίνονται (παραλείπονται).

Ἡ Εἰδοσις ταύτης τῆς τάξεως καὶ τοῦ νεωτερι-
σμοῦ ἐδόθη τῇ Ἁγίᾳ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῆς πα-

τριαρχείας τοῦ κύριου Παϊδίου, παρὰ τοῦ Σμύρνης κύριου
Νεοφύτου, ἀπελθόντων τῶν Κονιατῶν ἐκεῖ. Ἐκαμε
δὲ πολλοὺς λόγους καὶ φηρικοὺς ἀφορισμοὺς εἰς ἐκεῖ-
νον, ὅπου πηγαίνει εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἶναι δαιμονο-
λατρεία ἢ τάξις αὐτὴ, καὶ τὸ ἀπόκρυφόν τους· ἐκεῖ-
θεν ἤλθαν εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸν Γαλατᾶν, καὶ ἔκα-
μαν Κονιάτας τινὰς μαθόντες δὲ οἱ κρατοῦντες εὐ-
θύς ἀπεδιώξαν αὐτοὺς. Τοῦτοι οἱ Κονιάται λέγεται
ὅτι νὰ ἐπρωτοφάνησαν εἰς τὴν Ἰγγλιτέραν πρὸ
70 — 80 χρόνων ἀπὸ τῆς σήμερον, ὅπου ἐφανερώθη
παρὰ τοῦ Σμύρνης ἡ τάξις των, ἡγουν ἀπὸ τοῦ
1747 ἔτους ἀπὸ Χριστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΡΙΠ ΒΑΝ ΓΟΥΙΓΚΛ*.

Πλὴν καὶ ἐκ τούτου τοῦ ὀχρώματος ἐδιώχθη ἐπὶ
τέλους ὁ δυστυχὴς Ρίπ ὑπὸ τῆς φιλέριδος αὐτοῦ
γυναικός, ἥτις ἐξ ἀπίνης συνείθιζε νὰ εἰσβάλλῃ ἐν
τῇ γαλήνῃ τοῦ συλλόγου, ἐξουθενούσα πάντα τὰ ἐν
αὐτῷ μέλη, μηδ' αὐτοῦ τοῦ σεβασμίου προσώπου τοῦ
Νικολάου Βέδδερ σωζομένου ἀπὸ τῆς θρασεῖας γλώσ-
σης τῆς τρομερᾶς ταύτης ἀνδρογοναίκα, ἥτις καθ'
ὀλοκληρίαν ἤτιζτο αὐτὸν ὡς ἐνθαρρύνοντα τὸν σύ-
ζυγον αὐτῆς εἰς ἕξεις ὀκνηρίας.

Ὁ δυστυχὴς Ρίπ ἐπὶ τέλους περιήλθεν εἰς ἀπελ-
πισίαν· τὸ μόνον δὲ μέσον, τοῦ νὰ διαρῆγῃ τὴν ἐν τῷ
ἀγρῷ ἐργασίαν καὶ τὰς κραυγὰς τῆς συζύγου αὐτοῦ,
ἦτο νὰ λάβῃ τὸ πυροβόλον καὶ νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὰ
δάση. Ἐνταῦθα, καθήμενος ἐνίστε παρὰ τὴν ρίζαν δέν-
δρου, ἐμερίζετο τὸ περιεχόμενον τοῦ δισκακίου αὐτοῦ
μετὰ τοῦ λύκου, ὃν συνεπάθει ὡς φίλον, συμπάσχοντα
ἐν τῷ διωγμῷ. «Πτωχὲ λύκε», ἔλεγεν ἐνίστε, «ἡ κυρία
σου σὲ ὀδηγεῖ εἰς τὸ νὰ διάγῃς βίον κυνός· ἀλλ' ἔσο
ἡσυχος, καλέ μου· ἐνσὼ ζω οὐδέποτε θέλεις στερη-
θῇ φίλου προστάτου!» Πρὸς ταῦτα δὲ ὁ λύκος ἐκίνει
τὴν οὐρὰν αὐτοῦ, παρετήρει προσεκτικῶς ἐν τῷ προσ-
ώπῳ τὸν κύριον αὐτοῦ καί, ἂν οἱ κύνες αἰσθάνωνται
συμπάθειν, πιστεύω, ἀληθῶς, ὅτι οὗτος μάλιστα
ἐγκαρδίως ἀνταπέδιδε τὸ συναίσθημα.

Κατὰ τοιαύτην τινα περιπλάνησιν ἐν λαμπρῷ φθι-
νοπωρινῇ ἡμέρᾳ ὁ Ρίπ ἀσυναίσθητως ἀνεργιχθή εἰς
ἐν τῶν ὑψηλοτάτων μερῶν τῶν ὄρεων Κάατσκιλ. Εἶχεν
ἐξέλθει εἰς τὴν ἀγκαπητὴν αὐτῷ θήραν σκυούρων καὶ
αἱ ἤρεμοι ἐρημιαὶ ἤχησαν καὶ ἀντήχησαν ἐκ τῶν
κρότων τοῦ πυροβόλου αὐτοῦ. Ἀσθμαίνων καὶ κεκο-
πικῶς, ἐρρίφθη ἀργὰ μετὰ μεσημβριαν, ἐπὶ πρασίνου
λόφου ὑπ' ὄρεινῆς χλόης κεκαλυμμένου, περιστερού-
σης τὴν ὄρην τοῦ κρηνοῦ. Ἐκ τινος διὰ τῶν δένδρων
ἀνοίγματος ἠδύνατο νὰ ἐπισκοπῇ ἅπασαν τὴν χθα-
μαλοτέρην χώραν, ἀποτελοῦσαν ἐπὶ πολλὰς μίλια
πλοῦσιον δασώδη τόπον. Ἐν ἀποστάσει μακρᾷ,

*) Ἦε ἔριθ. 50, σελ. 987 — 988.

μακρὰν κάτωθεν αὐτοῦ παρετήρει τὸν ἐπιβλητικὸν Οὐδῶνα κυλιόμενον διὰ τοῦ ἡρέμου πλὴν μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ ροῦ σὺν τῇ ἀντανακλάσει ἐρυθροῦ τινος νέφους ἢ τοῦ ἰστίου βραχυποροῦντος σκάφους, ἐκασταχοῦ κοιμώμενον ἐπὶ τοῦ βελώδους αὐτοῦ στέρνου καὶ ἐπὶ τέλους ἐξαφανιζόμενον ἐν τοῖς κυανοῖς ὄροπεδοῖς. Ἐν τῇ ἐτέρᾳ πλευρᾷ ἔθεατο βραθεῖαν ὄρεινήν κοιλιάδα, ἀγροίαν, μονήρα καὶ λασίαν, τὸν πυθμένα πλήρη ἐκ τῶν ἀποτραυμμάτων τῶν ἐπιπρεμαμένων βράχων ἔχουσαν καὶ μόλις ὑπὸ τῶν ἀντανακλωμένων ἀκτίνων τοῦ ὀνότος ἡλίου φωτιζομένην. Ἐπὶ τινὰ χρόνον ὁ Ρίπ ἔμενε ρεμβάζων ἐπὶ τῆς σκηνῆς ταύτης ἢ ἐσπέρα βραμυδὸν προῦχώρει τὰ ὄρη ἤρξαντο ρίπτοντα ἐπὶ τῶν κοιλιάδων τὰς μακρὰς καὶ κυανὰς αὐτῶν σιὰς, οὗτος δὲ παρετήρησεν ὅτι τὸ σκότος ἤθελεν ἐπέλθει πολὺ πρὶν ἢ ὁ ἴδος φθάσει εἰς τὸ χωρίον καὶ βρῦν ἐξέπεμψε στεναγμὸν, ὅτε ἐσκέφθη ὅτι θὰ εὐρίσκειτο ἀπέναντι τῶν φωνασιῶν τῆς κυρίας Βᾶν Γουίγκλ.

Ὅτε ἔμελλε νὰ κατέλθῃ, ἤκουσεν ἐξ ἀποστάσεως φωνὴν κράζουσαν, «Ρίπ Βᾶν Γουίγκλ, Ρίπ Βᾶν Γουίγκλ!» Παρετήρησέ περίξ, ἀλλ' οὐδὲν εἶδεν ἢ κόρακα μεμνωμένον, ἰπτάμενον διὰ μέσου τοῦ ἄερος. Ἐσκέφθη ὅτι ἡ φαντασία θὰ ἠπάτησεν αὐτὸν καὶ ἐστράφη ἵνα κατέλθῃ καὶ πάλιν ὅτε διὰ τῆς ἡρέμου ἐσπερινῆς αὔρας τὴν αὐτὴν φωνὴν ἤκουσεν ἠχοῦσαν: «Ρίπ Βᾶν Γουίγκλ, Ρίπ Βᾶν Γουίγκλ» — συγχρόνως δὲ καὶ ὁ λύκος, ἀνυψώσας τὴν ράχιν καὶ γυλλίσας χαμηλοφῶνως, προσηλύτο εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ κίριου αὐτοῦ, περιδεῶς προσβλέπων κάτω εἰς τὴν κοιλιάδα. Ὁ Ρίπ ἤδη ἠσθάνθη ἀόριστον φόβον, καταλαμβάνοντα αὐτόν· ἐναγωνίως δὲ πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν προσβλέψας· διέκρινε μορφήν παράδοξον, βραδέως καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ κόπου ἀνερχομένην τοὺς βράχους, κλίνουσαν δ' ὑπὸ τὸ βάρος ἀντικειμένου, ὅπερ ἐπὶ τῆς ράχεως αὐτῆς ἔφερον. Ἐξεπλάγη, ἰδὼν ἀνθρώπινον ὄν ἐν τῷ μοναστικῷ καὶ ἀβύτῳ ἐκείνῳ τόπῳ· ἀλλ' ὑποθέτων τινὰ τῶν γειτόνων δεόμενον τῆς βοήθειας αὐτοῦ κατῆλθεν ἐσπευσμένως ὅπως παράσχη αὐτῷ τοιαύτην.

Ἐγγύτερον προσπέλαστος οὗτος ἔτι μᾶλλον ἐξεπλάγη ἐκ τῆς παραδόξου ὄψεως τοῦ ζῆνου. Ἦτο βραχύσωμος καὶ τετράγωνος τὴν κατασκευὴν μετὰ πυκνῆς καὶ δασείας κόμης καὶ πολιοῦ γενείου. Ἦ ἐνδυμασία αὐτοῦ ἦτο τοῦ ἀρχαίου δανικοῦ συρμοῦ — χιτῶν ἐξ ὑψάσματος λωρίῳ περὶ τὴν ὄσφιν δεδεμένος — πολλαὶ περισκελίδες, ὧν ἡ ἐξωτάτη εὐρεία τὸν ὄγκον ἦν κεκοσμημένη διὰ σειρᾶς κομβίων πρὸς τὰ κάτωθεν τῶν πλευρῶν, πρὸς δὲ τὰ γόνατα διὰ θυσάνων. Ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ ἔφερον ἰσχυρὸν βαρελάκιον, ὅπερ ἐφαίνετο πλήρες ρευστοῦ· ἔνευσε δὲ πρὸς τὸν Ρίπ ὅπως πλησιάσῃ καὶ βοηθήσῃ αὐτόν ἐν τῷ φορτίῳ. Εἰ καὶ λίαν ἐπιφυλακτικὸς καὶ δύσπιστος πρὸ τῆς νέας ταύτης σχέσεως, οὐχ ἤττον ὁ Ρίπ συγκατένευσε μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ προθυμίας καὶ ἀμοιβαίως βοηθούμενοι, ἀνῆλθον διὰ στενοῦ ἀλλοκός,

τῆς ζηρᾶς προφανῶς κοίτης ὄρεινου τινος ρύακος. Κατὰ τὴν ἀνάβασιν αὐτῶν, ὁ Ρίπ ἤκουεν ἐνίοτε μακρὰς κυλινδουμένους κρότους ὡς μεμακρυσμένας βροντὰς, αἵτινες ἐφαίνοντο ἐξερχόμεναι ἐκ βαθεῖων ραγάδων ἢ μᾶλλον χασματῶν ἐν μέσῳ βράχων ὑψηλοκρημνῶν πρὸς τοὺς ὁποίους διπυθύνετο ἡ ἀνώμαλος αὐτῶν στενωπός. Πρὸς στιγμὴν ἔστη, ἀλλ' ὑποθέσας τοῦτο ὡς τὸν θόρυβον μιᾶς τῶν παροδικῶν ἐκείνων θυελλῶν, αἵτινες συχνάκις συμβαίνουσιν εἰς ὄρεινὰ ὕψη, ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν αὐτοῦ. Διελθόντες διὰ τῆς ραγάδος ἤλθον εἰς τινὰ κοιλότητα, ὁμοιάζουσαν πρὸς μικρὸν ἀμφιθέατρον, περιβαλλομένην διὰ καθέτων κρημνῶν, ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν ὁποίων ἐπιπρεμαμένα δένδρα ἔριπτον τοὺς κλάδους αὐτῶν, οὕτως ὥστε ὁ γαλάζιος οὐρανὸς μόνον καὶ τὸ λαμπρὸν ἐσπερινὸν νέφος ἦσαν ὄρατά. Καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα ὁ τε Ρίπ καὶ ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ ἐμόγησαν ἐν σιωπῇ· διότι, καίτοι ὁ πρῶτος τὰ μάλιστα διηπόρει περὶ τοῦ τίς ἠδύνατο νὰ ἦναι ὁ σκοπὸς τοῦ ν' ἀναβιβάσῃται βαρέλιον ὑγροῦ πλήρες εἰς τὸ ἄγριον τοῦτο ὄρος, οὐχ ἤττον ἐνυπέρχετι παράδοξον καὶ ἀκατάληπτον περὶ τοῦ ἀγνώστου ἀνδρός, ὅπερ ἐνέπνεε φόβον καὶ παρεκώλυε τὴν ἐξοικειώσιν.

Κατὰ τὴν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον εἴσοδον αὐτῶν νέα ἀντικείμενα θαυμασμοῦ ἐπαρουσιάσθησαν. Ἐπὶ τινος ἐν τῷ κέντρῳ εὐρισκόμενου ἐπιπέδου μέρους ὑπῆρχεν ὄμιλος παραδόξων προσώπων, ἐνησχολημένων εἰς τὸ νὰ πικίζωσι κύβους. Τὰ πρόσωπα ταῦτα ἦσαν ἐνδεδυμένα κατὰ κομψὸν ξενικὸν συρμὸν καίτινα μὲν ἐφόρουν βριγίχα ἐσωκάρδια, ἀλλὰ δὲ ἐπενδύτας μετὰ μακρῶν μαχαίρων εἰς τοὺς ζωστήρας αὐτῶν, τὰ πλείστα δὲ τοῦτοι εἶχον ὑπερμεγέθεις περισκελίδας εἰδους παραπλησιοῦ πρὸς τὰς τοῦ ὄδηγοῦ. Καὶ αἱ ὄψεις δ' αὐτῶν ἦσαν παράδοξαι· ἄλλος μὲν εἶχε γένειον πλατὺ, πρόσωπον εὐρὸν καὶ μικρὸν ὡς τοῦ χοίρου ὀφθαλμοῦς· ἑτέρου δὲ τὸ πρόσωπον ἐφαίνετο συνιστάμενον καθ' ὅλοκληρίαν ἐκ ρινὸς καὶ ἐπικαλυπτόμενον ὑπὸ λευκοῦ καὶ ἐν εἶδει κῶνου σιγᾶσεως πύλου, στολιζόμενόν πως διὰ μικρᾶς τινος ἐρυθρᾶς οὐρᾶς ἀλέκτορος. Πάντες εἶχον γένεια διασφύρων σχημάτων καὶ χρωμάτων. Εἰς δ' ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο ἀρχηγός. Ἦν δ' οὗτος εὐρωστος καὶ γη αἰὸς κίριος, θλασσόπληκτον ἔχων μορφήν· ἐφόρει τριχάπτοκόσμητον περιστήθιον, εὐρὸν ζωστήρα μετὰ μαχαίρας, ὑψηλὸν πύλον μετὰ πτεροῦ, ἐρυθρὰς περινημίδας καὶ ὑποδήματα μεθ' ὑψηλῶν πτερονῶν καὶ μετὰ ρόδων ἐπ' αὐτῶν. Ὁλόκληρος ὁ ὄμιλος ὑπενθύμιζε τῷ Ρίπ μορφᾶς ἀρχαίας φλαμανδικῆς εἰκόνας τοῦ Dominie Van Shaick, τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, ἧτις ἐκομίσθη ἐξ Ὀλλανδίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐποικισμοῦ.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ ἰδιαζόντως παράδοξον ἐφαίνετο τῷ Ρίπ, ἦτο ὅτι, εἰ καὶ φανερῶς οἱ ἄνδρες οὗτοι διεσκέδαζον, οὐχ ἤττον εἶχον σοβαρώτατα τὰ πρόσωπα καὶ διετήρουν μυστηριαδιστάτην σιγὴν, ἀποτελοῦντα συνάμα τὴν μελαγχολικωτέραν συντροφίαν διασκεδάζοντων προσώπων ἐξ ὧν ποτὲ εἶδεν. Οὐδὲν διεκοπτε τὴν σιγὴν πλὴν τοῦ θορυβοῦ τῶν σφαιρῶν, αἵτι-

νες, ὁσάκις ἐκυλίωντο, ἀντήχουν διὰ τῶν ὀρέων ὡς κροτούσαι βρονταί.

Ὅτε ὁ Ρίπ καὶ ὁ εταῖρος αὐτοῦ ἐπλησίασαν, ἐκείνοι ἀπέσχον αἰρῆς τοῦ παίγνιδίου καὶ ἤτένισαν πρὸς αὐτὸν διὰ τοσοῦτον ἀπλάνους ὡσεὶ ἀγκυματός βλέμματος καὶ μετὰ μορφῆς τοσοῦτον παράδοξου, ἀηδοῦς καὶ στερουμένης λάμψεως, ὥστε ἡ καρδιά αὐτοῦ συνεστράφη ἐν ἑαυτῷ τὰ δὲ γόνατα αὐτοῦ συνεκρούοντο. Ἦδη ὁ εταῖρος αὐτοῦ ἐξεκένωσε τὸ περιεχόμενον τοῦ βαρελίου εἰς μεγάλην φιάλᾳ καὶ ἐνευσεν αὐτῷ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν συντροφίαν. Οὗτος περίφοβος καὶ τρέμων ὑπήκουσεν· ἐκείνοι δὲ ἀπορροφήσαντες τὸ ποτόν ἐν βαθείᾳ σιγῇ, ὑπέστρεψαν εἰς τὸ παίγνιδιον αὐτῶν.

Βαθυηδὸν ὁ φόβος καὶ τρόμος τοῦ Ρίπ κατηνύχθησαν. Πρὸς τούτοις δὲ ἐτόλμησεν, ὅτε οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ἦτο προσηλωμένος ἐπ' αὐτοῦ, νὰ δοκιμάσῃ τὸ ποτόν, ὅπερ εὔρεν ἔχον κατὰ πολὺ τὴν γεῦσιν ἑξαιρέτου ὀλλανδικοῦ. Φύσει ὦν φυγὴ διψαλέα πύραυτα ἐδελεάζθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ρόφημα. Ἡ μία δοκιμὴ προῦκλαίει τὴν ἑτέραν καὶ τοσοῦτο συχνάκις ἐπανέλαβε τὰς ἐπισκέψεις αὐτοῦ πρὸς τὴν φιάλῃν ὥστε ἐπὶ τέλους αἱ αἰσθήσεις αὐτοῦ κατεβλήθησαν, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐκολύμβων ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ βαθμηδὸν προσέκλινε καὶ ἐκείνος παρεδόθη εἰς βαθὺν ὕπνον.

Ἐξυπνήσας, εὐρέθη ἐπὶ τοῦ πρασίνου λόφου ὁπόθεν τὸ πρῶτον εἶδε τὸν γέροντα τῆς κοιλάδος. Ἐτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ—ἦτο δὲ λαμπρὰ εὐήλιος πρωΐα. Τὰ πτηνὰ ἐπήδων τερετίζοντα μεταξύ τῶν θάμνων καὶ ὁ ἀετὸς ἀνήρχετο κυκλοτερῶς καὶ ἀντιμετωπίζων τὸν καθαρὸν ὀρεινὸν ζέφυρον. «Βεβαίως» ἐσκέφθη ὁ Ρίπ «δὲν θὰ ἐκοιμήθην ἐνταῦθα ὀλόκληρον τὴν νύκτα». Ἀνεμνήσθη τότε τῶν πρὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ συχθέντων, τοῦ παραδόξου ἀνδρὸς μετὰ πλήρους ποτοῦ βαρελίου, τῆς τοῦ ὄρου χαρᾶδος—τοῦ ἀγρίου καταφυγίου αὐτῶν μεταξύ τῶν βράχων—τοῦ δυστήνου ὀμίλου ὅστις ἐνησχολεῖτο ἐν τῷ παίγνιδίῳ τῶν κύβων—τῆς φιάλης—«ὦ! ἐκείνη ἡ φιάλη! ἡ κακὴ ἐκείνη φιάλη!» ἐσκέψατο ὁ Ρίπ, — «ὅποιαν πρόφασιν θὰ προβάλλω εἰς τὴν κυρίαν Βάν Γουίτζλ;»

Ζητήσας περὶ ἑαυτὸν τὸ πυροβόλον αὐτοῦ εὔρεν

ἀντὶ τοῦ καθαρῦ καὶ καλῶς δι' ἐλαίου ἡλειωμένου κωνηγετικῶν πυροβόλου, παλαιὸν παρ' αὐτῷ ὄπλον, ἐσκωριασμένον ἔχον τὸν σωλήνα, τὸν λυγρὸν ἐκπίποντα καὶ τὴν ἀκτινίδιαν σκωληκοειδῆ. Ἰπώπευσεν ἤδη ὅτι οἱ σοβαροὶ ἐκείνοι ἀλαζόνες τοῦ ὄρου ἐστήσαν αὐτῷ παγίδα καὶ, χορηγίσαντες αὐτῷ ὄσον τινα τοῦ ποτοῦ, ἀφῆρσαν ἀπ' αὐτοῦ τὸ πυροβόλον. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρὸς τούτοις ἠφανίσθη, πλὴν οὗτος· ὁ ἀπεπλανήθη ἴσως κατόπιν σκιοῦρου ἢ περδικὸς τις. Ἐθύριξε δι' αὐτὸν, ἐκίλεσεν αὐτὸν μεγαλοφῶνως καὶ ὀνομαστί, ἀλλὰ πάντα εἰς μάτην· ἡ ἡχώ ἐπανελκόμενα τὸν τε συριγμὸν καὶ τὴν κραυγὴν, ἀλλ' οὐδεὶς κύων ἐφαίνετο.

(Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τῶν τοῦ Washington Irving).

(Ἀκολουθεῖ).

ΦΑΡΑ ΑΛΞΑΡΙΑΟΥ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἐπιγραφαὶ μαγναικῆ.

Τῇ 29ῃ αὐγούστου μεταβάς μετὰ τοῦ ἐλλογιμοῦ μοναχοῦ καὶ ἡμετέρου φίλου κ. Ζωσιμᾶ Ἐσθιγιενίτου εἰς Ἀγριάν, ὄρου τῶν χωρίων Ἀγίου Λαυρεντίου καὶ Λεωνίων, ἐπεσκέφθην καὶ τὸν μόνον ναῖσκον τῆς συνοικίας ταύτης, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ναΐσκου τοῦ ὑπῆρχε πρὶν πλάξ ἐνεπίγραφος, χρησιμεύουσα ἕως ἀνώψλιον τῆς θύρας. Ἦδη εὐρυνθείσης τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, ἀφῆρθη καὶ ἡ πλάξ ἐκείθεν καὶ ἐρρίφθη κατέμπροσθεν τῆς δεξιᾶς παραστάδος τῆς θύρας.

Ἡ πλάξ αὕτη εἶναι ἠκρωτηριασμένη ἄνωθεν, κατὰ τὴν βᾶσιν καὶ δεξιᾶ. Σώζονται δὲ ἐν αὐτῇ λοιπὰ νὰ τριῶν ψηφιδωμάτων. Τὸ μῆκος τῆς πλακῆς εἶναι 1^μ, 30. Τοῦ α' ψηφιδωματος σώζονται τέσσαρες στίχοι· μετὰ τὸ τέλος τοῦ α' ψηφιδωματος ἔπεται κενὸν διάστημα δυνάμενον νὰ συμπεριλάβῃ τρεῖς ἔτι στίχους, εἴτα ἀκολουθεῖ ἡ ἀρχὴ τοῦ β' ψηφιδωματος. Δεξιᾶ μεσολαβεῖ ἰενὸν διάστημα 0^μ, 09, χωρίζον τὸ γ' ψηφίδωμα ἐκ τῶν δύο πρώτων ἀριστερόθεν. Ἡ γεγραμμένη ἐπιφάνεια τοῦ λίθου ἐν τῷ γ' ψηφιδωματι εἶναι 0^μ, 32.

ΘΗΣΗΠΕΡΙΤΟΥΤΩΝΔΙΑΠΟΣΤΑΛΗΝΑΙ ΠΡ
 ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΝΤΑΣ
 ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝΑΝΑΓΡΗΦΗΝΑΙΔΕΑΥΤΟ ΚΑΙΕΝΑΗΜΗΤΡΙΑΔΙ ΕΝΤΗΙΕΡΑ:ΑΓΟΡΑΙ
 ΤΟ ΔΕΑΥΤΟ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡ ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΕΔΟΞΕΝ ΕΔΟΞΕΝ ΚΑΙ ΤΗ:ΕΚΚΛΗΣΙΑ:
 ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ ΚΡΙΤΩΝΟΣ ΜΗΝΟΣΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝΟΣ ΔΗΜΗ
 ΤΡΕΥΣΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΙ ΘΗΒΑΓΕΝΗΣ ΑΠΟΔΑΩΝΙΟΥ Ο ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΟΣΤΟΥ
 ΑΚΡΑΙΟΥ ΚΑΙ ΚΡΙΤΩΝ ΠΑΡΜΕΝΙΩΝΟΣ ΙΣΤΙΑΙΟΣ ΝΙΚΩΝΟΣ ΔΙΟΥΝΥΣΟΔΩΡΟΣ
 ΕΥΦΡΑΙΕΓ ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΦΙΛΙΣΤΟΣ. . . ΘΕΣΣΑΛΟΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ
 ΑΜ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ

ΚΑΠΟ
 ΡΩΜΑΙΟΝ ΕΦ Η ΕΧΩΝ ΔΙΑΤΕ
 ΣΙΣΑΓΑΘΟΥΠΑΡΑΙΤΙΟΣΓΙΝΕΣ
 ΥΠΟΤΗΣΗΟΔΕΩΣΑΝΑΚΗΡΥΤ
 ΔΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΗΜΩΝΕ
 ΔΕΜΑΡΧΟΙΣΤΟΓΙΝΟΜΕΝΟΝΑ
 ΜΑΡΧΟΙ ΕΙΣ ΣΤΗΑΗΝ ΔΙΘΙ-
 ΝΗΝΚ
 ΕΙΣ Τ. . . ΤΟΑΝΗΛΩΜΑΔΟΥ

θήση· περί τούτων διαποσταλῆναι προσθευτάς ;
 τοῦ ψηφίσματος τὸ ἀντίγραφον πρὸς τοὺς τῶν Καναίων ἀρχοντας
 καὶ τὴν πόλιν ἀναγραφῆναι δὲ αὐτὸ καὶ ἐν Δημητριάδι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγορᾷ·
 τὸ δὲ αὐτὸ γενέσθαι καὶ παρ' ἐκείνοις, ἔδοξεν. Ἔδοξεν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Στρατηγούντος Κρίτωνος, μηνὸς Ἀφροδισιάδος ἰ. Κρίτων, Κρίτωνος Δημητρεῖς,
 ὁ στρατηγὸς καὶ Θηβαγενὴς Ἀπολλωνίου ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ
 Ἀκραιῶν, καὶ Κρίτων Παρμενίωνος, Ἰστιαῖος Νικῶνος, Διονυσόδωρος
 Εὐφραίου, Παυσανίας Ἀντιόχου, Φίλιστος. . . Θεσσαλλοὶ Μένανδρος
 Ἀμ. πολέμου καὶ Ἀριστοκράτης. Παρμενίων.

κάπο
 Ρωμαῖον, ἐφ' ἣ ἔχων διατε[τέλεκεν]
 σις, ἀγαθοῦ παραίτιος γίνεσ[θαι].
 ὑπὸ τῆς πόλεως ἀνακηρύτ[τεσθαι]
 τὸν στέφανον]
 αἰὶ πρὸς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐγ-
 [πο]λεμάρχοις τὸ γινόμενον ἀ-
 [νήλωμα]. . .
 [οἱ πολέ]μαρχοι εἰς στήλην λιθίνην
 καὶ εἰς [αὐτὴ] τὸ ἀνήλωμα δοῦναι
 τοὺς ταμίαις]. . . .

Τὰ παρακείμενα ψήφισματα ἀνάγονται, καθὰ ἐκ τοῦ
 εἶδους τῆς γραφῆς ἐξάγεται, εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀ-
 νεξαρχισίας τῶν Ἑλλήνων, τῆς χρησηγηθείσης ὑπὸ τοῦ
 Φλαμίνιου μετὰ τὴν ἐν Κυνὸς κεφαλαίᾳ μάχην
 (196 π. Χ.).

Δημοσιεύσαντες πέριθ ἐν τῇ ἐγκρίτῳ Ἐβδομα-
 διαίᾳ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεολόγου ἐκτε-
 νεστέραν διατριβὴν ἡμῶν περὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Μα-
 γνητῶν (τόμ. Α'. σ. 190), θεωροῦμεν πάντη περιττὸν
 νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα τὰ αὐτά, ἀρκούμενοι μὴ-
 γον ὥστε νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι ὅτε ὁ Τίτος Κοίντιος
 Φλαμίνιος ἦλθε τὸ δεύτερον εἰς Θεσσαλίαν οἱ Μά-
 γνητες μόνον ἐξ ὄλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων δὲν ὑπε-
 δέχθησαν αὐτὸν εὐμενῶς, κωλυόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀρ-
 χιστρατήγου αὐτῶν Εὐρύλοχου, περὶ οὗ ὁ Πολύβιος
 ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἱστοριῶν αὐτοῦ λέγει Ε'. 65).
 «Εὐρύλοχος μὲν γὰρ ὁ Μαγνης ἠγεῖτο σχεδὸν ἀνδρῶν
 τρισχιλίων, τοῦ καλουμένου παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν
 ἀγῆματος» κτλ.

Τὸ δὲ δάπεδον τοῦ ναῖσκου τῆς Ἀγριάς εἶναι ψη-
 φιδωτὸν ἐκ μωσαϊκοῦ, ἐξ οὗ συμπεραίνομεν ὅτι
 πρὶν ὑπῆρχεν αὐτόθι ἀρχαῖος ἑλληνικὸς ναὸς, μετα-
 βλήθεις ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς χριστιανικὸν ναόν.

Ἐκ δὲ τῆς περικοπῆς «ἀναγραφῆναι δ' αὐτὸ καὶ
 ἐν Δημητριάδι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγορᾷ» εἰκάζομεν, ὅτι τὸ
 μέρος τοῦτο τῆς Ἀγριάς, καθὼς καὶ ὁ ναὸς καὶ ἡ
 ἐπιγραφή ἡμῶν δὲν ἀνήκουσι τῇ Δημητριάδι, ἀλλ'
 ἄλλῃ τινὶ μαγνητικῇ πόλει, ἴσως τῇ Ναζεῖᾳ· ἔδει
 δὲ κατὰ τὸ ψήφισμα νὰ ἀναγραφῆ τούτο καὶ ἐν Δη-
 μητριάδι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγορᾷ, ὡς πρωτεύουσῃ τῶν μα-
 γνητικῶν πόλεων. Ἐὰν ἡ ἐπιγραφή προῦρχετο ἐκ
 Δημητριάδος, θὰ ἦτο περιττὸς ὁ προσδιορισμὸς τοῦ
 τόπου ἐν Δημητριάδι, ἀντ' αὐτοῦ δὲ θὰ ἦτο
 ἔτερος προσδιορισμὸς, συγχρότερον παρὰ τοῖς ἀρ-
 χαιοῖς ἀπαντῶν, ἐν τῇ πόλει.

Ὁ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ ἀναφερόμενος στρα-
 τηγὸς τῶν Μαγνητῶν Κρίτων Κρίτωνος Δημητρεῖς

ἀναφέρεται ἐν ἑτέρῳ μαγνητικῇ ἐπιγραφῇ ὡς ἱερεὺς
 Διὸς τοῦ Ἀκραιῶν.

Ἐγράφη ἐν Ἀλμυρῷ, αὐγούστου φθίνοντος 1893.

N. I. ΓΙΑΝΝΗΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΦΥΣΙΚΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ.— Τὸ κλίμα τῆς Βουλγαρίας.— ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ.—
 Οἱ διήκτοντες τοῦ ἀρχαίου 1893.

Γνωστὸν ὅτι πρὸς σχηματισμὸν τοῦ λεγομένου
 κλίματος τόπου τινὸς συντελοῦσι πλείστοι ὅσοι
 παράγοντες, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι θέσιν τὸ
 γεωγραφικὸν πλάτος τοῦ τόπου, ἢτοι ἡ ἀπὸ
 τοῦ γήινου ἰσημερινοῦ ἀπόστασις αὐτοῦ, καὶ τὸ
 ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, νοου-
 μένης εἰς ἴσην ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς ἀπόστασιν,
 διάστημα. Καὶ εἶνε μὲν ὀληθὲς ὅτι πλὴν τού-
 των καὶ ἕτεροι παράγοντες, οἷον τὸ ἀπὸ τῆς θαλάσ-
 σης ὀριζόντειον ἀπόστημα, ἡ διεύθυνσις τῶν πνεόν-
 των ἀνέμων καὶ ἄλλα, σπουδαίαν κατὰ τὸ μᾶλλον
 καὶ ἥττον ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ κλίματος ἐπίδρασιν, εἴτε
 ἀμέσως εἴτε καὶ ἐμμέσως, ἀναμφισβήτητον ὅμως εἶνε
 ὅτι εἰς τὰς πλείστας τῶν περιστάσεων οἱ δύο πρῶ-
 τοι παράγοντες καὶ ἰδίᾳ ὁ πρῶτος ἀρκοῦσι πρὸς κλι-
 ματολογικὸν ὀρισμὸν τοῦ τόπου.¹

1) Ὑπομνηστικῶς τοῖς ἡμετέροις ἀναγκάσταις ὅτι οἱ ἀρ-
 χαιοὶ Ἑλληγες λαμβάνοντες ὡς ἀρετήριον τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ ἡ-
 μερησίου ἡλιακοῦ ὁρῶν τὴν ὑπ' αὐτῶν κληθεῖσαν ὀρθὴν
 σφαῖραν, ἐν ἣ οἱ δύο πόλοι τοῦ οὐρανοῦ κέντραι ἐπὶ τοῦ
 ὀριζήσαντος (ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς τὰ διάφορα τοῦ γήινου ἰση-
 μερινοῦ σημεία), ἐκλίεσαν πρὸς ἀντιδιαστολήν ἐγκεικλιμέ-
 νην σφαῖραν, ἐκείνην εἰς ἣν ὁ εἶς τῶν πόλων κέντρα ὑπερά-

Τούτων οὕτως ἐχόντων, εὐκόλως νοεῖται ὅτι, ὅπως σχηματίζῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ κλίματος οἰουδὴποτε σημείου τῆς γήινης ἐπιφανείας, δεόν, πλὴν τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους, νὰ ἔχη πρὸ αὐτοῦ τὰ πορίσματα τῶν ἐπὶ τῶν λοιπῶν πολλαπλῶν παραγόντων πολυχρονίων καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιστάσεως καὶ ἀκριβείας γενομένων, ἐκάστοτε παρατηρήσεων. Οὕτω τὸ ἔργον τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ κλίματος τόπου τινος εἶνε ἐξόχως δυσχερές, ἢ δὲ δυσχέρεια καθίσταται τοσοῦτο μείζων, ὅση πρόκειται περὶ ὀρισμοῦ τοῦ κλίματος οὐχὶ πλεόν σημείων τῆς γήινης ἐπιφανείας, ἀλλὰ χωρῶν ἐκτεταμένων, ὅποτε τὸ πλεῖστον τῶν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ κλίματος παραγόντων παραλλάσσει ἀπὸ σημείου εἰς ἕτερον.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα προτάσσονται, ὅπως κατανοηθῇ πόσον σημαντικὴ εἶνε πᾶσα μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει λεπτολόγων παρατηρήσεων καὶ μελετῶν γινωμένη κλιματολογικὴ ἔρευνα. Τοιαύτην σοβαρὰν ὄντως καὶ πολλοῦ λόγου ἀξίαν μελέτην ἐπὶ τοῦ κλίματος τῆς Βραζιλίας ἀνευρίσκομεν δημοσιευθεῖσαν ἐσχάτως ἐν τῇ Revue Scientifique ὑπὸ τοῦ κ. Oscar d' Araujo, ταῖς ἡμετέραις δὲ ἀρχαῖς ἐπόμενοι προβαίνομεν εἰς τὴν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις ἀναγραφὴν πλήρους καὶ κατὰ τὸ δυνατόν συντόμου αὐτῆς περιλήψεως.

Τῆς μελέτης ταύτης καταρχόμενος ὁ κ. d' Araujo σημειοῦται γενικῶς τινὰ περιτῶν συμπαραμαρτυροσῶν δυσχερείων τοῦ ἔργου, μάλιστα προκειμένου περὶ κλιματολογικῆς ἔρευνῆς χώρας ἐκτεινομένης, ὡς ἡ Βραζιλία ἀπὸ τῆς 5^ῃ βορείου πλάτους μέχρι τῆς 33^ῃ νοτίου χώρας, ἢς ἡ ἐπιφάνεια ἀνέρχεται εἰς 9 013 671 τετραγωνικὰ χμ. περίπου, ἥτοι εἰς τὸ 14 πλάσιον περίπου τῆς Γαλλίας, ὅταν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι ἐλλείπουσιν, ὡς ὀντως ἀναφέρει ὁ συγγραφεὺς, αἱ μεθοδικαὶ παρατηρήσεις καὶ τὰ εἰς γενικὸν τι καὶ ὁμοιόμορφον σύστημα ἀντιστοιχοῦντα κατὰ τὰς αὐτὰς καὶ ἀρκούντως μακρὰς περιόδους δεδομένα. Διότι, ἐξαιρέσει μόνου τοῦ Ρίου Ιανεῖρου, ἴσως δὲ καὶ τῆς Bahia (S. Salvator), ἀπὸ πάντων τῶν λοιπῶν σημείων τῆς εὐρείας χώρας ἐλλείπουσιν αἱ πάσας τὰς ἐπιθυμητὰς συνθήκας ἐκπληροῦσαι παρατηρήσεις.

Οὐδὲν ἥττον ὁ συγγραφεὺς στηριζόμενος ἐπὶ τῆς προδεκτικῆς μελέτης τῶν συλλεγεῖσθαι ἐκ διαφόρων σημείων τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς εὐρείας χώρας καὶ τῶν παραλίων αὐτῆς πληροφόρων, ἀπὸ τῶν ἀκροτάτων βορείων μέχρι τῶν νοτιωτάτων σημείων αὐτῆς, ἐπὶ τῶν προπόδων τῶν ὀρέων, ἐν ταῖς κοιλάδι τῶν μεγάλων τῆς χώρας ποταμῶν, τοῦ Ἀμαζόνος, τοῦ Parana ἢ τοῦ São-Francisco, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὄροπεδίων, προβαίνει μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὸν κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβῆ κλιματολογικὸν τῆς Βραζιλίας προσδιορισμὸν:

νω τοῦ ὀρίζοντος, τοὺς δὲ διαφόρους βαθμοὺς τῆς πλεξιότητος τοῦ αἵματος τοῦ κόσμου πρὸς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ὀρίζοντος ἐκάλεσαν ἐγκλίματα καὶ ἐγκλίσεις τοῦ οὐρανοῦ ἢ τοῦ κόσμου, ἐνῶ ἕτεροι μετεχειρίσθησαν πρὸς τοῦτο τὸν ὄρον ἐξ ἄρματα τοῦ πόλου, ὅτι δὲ διὰ τοῦ ὀνόματος κλίματα ἐκαλοῦντο αὐτὰ αὐτὰ ἐγκλίσεις θεωροῦμεναι ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκ τούτων προκύπτουσαν θερμολογικὴν κατάστασιν τῶν διαφόρων γήινων οἰκήσεων.

1. Τόμος 52, ἀριθμ. 14, ἐν σελ. 425 — 430.

Τοιαῦται ἀξιόλογοι μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις, ἐφ' ὧν ἐστῆριξε τὴν περὶ ἢς ἡμῶν ὁ λόγος μελέτην αὐτοῦ ὁ κ. d' Araujo, εἶνε αἱ ἑξῆς:

α) Αἱ ἐν Ρίῳ Ιανεῖρῳ γινόμεναι ἀπὸ 112 περιπέου ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τῆς πόλεως ταύτης.

β) Αἱ γινόμεναι ὑπὸ τῶν Saint-Hilaire, Oumbédou, Castelneau, Agassiz, Wallace καὶ ἄλλων.

γ) Αἱ συλλεγεῖσθαι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μελετῶν τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ὑπὸ τῶν μηχανικῶν.

δ) Αἱ ἐνίων πρὸς ἐξαγωγὴν ὀρυκτῶν ἐταιρειῶν.

ε) Αἱ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀμαζόνος γινόμεναι ὑπὸ τῶν ἀντιναυάρχων κ. Roussin καὶ Festa Azevedo.

στ) Αἱ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ São-Francisco ὑπὸ τοῦ κ. Liais.

ζ) Αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Pompeu γινόμεναι ἐν Ceara.

η) Αἱ ἐν Περγναμικούῳ ὑπὸ τῶν κ. Sarmiento, Binger καὶ Morsing.

θ) Αἱ τοῦ κ. Dranert, ἐν Περγναμούκῳ καὶ ἐν Bahia.

ι) Αἱ τοῦ κ. Severiano de Fonseca, ἐν Matto-Grosso.

ια) Αἱ τοῦ Pohl καὶ τοῦ Americo Vasconcellos, ἐν Goyaz.

ιβ) Αἱ τοῦ Δρος Lund, τοῦ Germain d'Ancecy καὶ τοῦ Martins, ἐν Minas κτλ.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν πολυπληθῶν τούτων παρατηρήσεων, ἃς παραθέτομεν μόνον ὅπως παράσχωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις πειραματικὴν οὕτως εἰπεῖν ἀπόδειξιν τῶν διὰ γενικῶν γραμμῶν διαγραφείσθαι ἀνωτέρω δυσχερειῶν κατὰ τὰς πρὸς ὀρισμὸν τοῦ κλίματος χώρας τινὸς μελέτας, ὁ κ. d' Araujo ἐξάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι, παρὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, ἡ Βραζιλία, ἥτις ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς χώρα ζιαν μὲν θερμῆ κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς, ἀρκούντως δὲ ψυχρὰ κατὰ τὰ νότια, παρουσιάζει πανταχοῦ μέσας ἐπιπίστους θερμοκρασίας σχετικῶς ἐγγιζούσας ἀλλήλαις, ἥτοι 27^ῃ μὲν εἰς τὰς θερμοστάτας, 18^ῃ δὲ εἰς τὰς ψυχροτάτας τῶν χωρῶν. Ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτῆς ἡ Βραζιλία ἔχει κλίμα γλυκὴ καὶ ἀληθῶς προνομιοῦχον, οὐτινος ὁ λόγος εἶνε κατὰ τὸν κ. d' Araujo τὸ γνωστὸν γεγονός καθ' ὃ αἱ ἰσόθερμοι γραμμαὶ παρουσιάζουσιν ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ περιέργους κυματισμοὺς, ὁ δὲ θερμοκρατικὸς ἰσημερινός, ὅστις συμπίπτει πανταχοῦ σχεδὸν μετὰ τοῦ ἀστερονομικοῦ, ἀφίσταται τούτου ἐνταῦθα κατὰ 15^ῃ καὶ 16^ῃ ὅλας μοίρας.

Διὰ τὸν λόγον τούτων αἱ βόρεια βραζιλιανὰ χωρὰ διαφέρουσιν ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ κλίματος πασῶν τῶν λοιπῶν ἰσημερινῶν χωρῶν, ἢ δὲ διανομῇ τῶν βροχῶν καὶ τῶν ἀνέμων, ἢ ἐκ διαφόρων φυσικῶν παραγόντων ρυθμιζομένη, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῆς παρουσίας τῆς μεγάλης ὑδατίνης μάζης τοῦ Ἀμαζόνος, καθίστασι τὴν ἡλιακὴν θερμότητα ἥττον καυστικὴν. Οὕτω ἀληθῶς αἰώνιον ἔαρ διακεῖ δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἐν τῇ προνομιοῦχῳ ταύτῃ χωρᾷ, ἢ δὲ διαδοχῇ τῶν ὥρων τοῦ ἔτους καθίσταται ἐκεῖ αἰσθητὴ μόνον ἐκ τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μείζονος ποσοῦ τῶν βροχῶν.

Οὕτω, ἐνῶ κατὰ τὸν κ. Maury ἐν ἀπάσαις ταῖς τροπικαῖς χώραις, οἶον ἐν ταῖς Ἰνδίαις, ἐν τῇ Πο-

λωνσία, ἐν τῇ δυτικῇ Ἀφρικῇ καὶ ἐν τῇ Νεῇ Ὀλανδία, δύο ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων διακεκοιμένα παρατηροῦνται ἐποχαί, ἢ τῆς ξηρασίας, καθ' ἣν ὀλιγίστη ἢ καὶ οὐδὲν καταπίπτει βροχή, καὶ ἡ τῶν ραγδαίων καὶ παρατεταμένων βροχῶν, ἐξαιρετικῶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Ἀμαζόνος, αἱ βροχαί, καίπερ ἀφθονοί, δὲν πίπτουσιν ἐν τῷ διαστήματι ὀλίγων μόνον ἡμῶν οὐδὲ συνοδεύουσιν αὐτάς αἱ κατὰ τὴν μεταβολὴν τῶν ἐποχῶν καταστρεπτικαὶ καταγίδες αἱ παρατηρούμεναι ἐν ταῖς Ἰνδίασι, ἀλλὰ κατὰ πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους. Ἀκριβῶς δὲ εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην διανομὴν τῶν βροχῶν ἐν τῇ Βραζιλίᾳ δέον ν' ἀποδοθῇ κατὰ τὸν κ. d'Araujo τὸ σχετικῶς ὁμοίωμοφον τῆς χώρας ταύτης κλίμα. Καὶ δυνατὸν μὲν καὶ ἐνταῦθα νὰ διακριθῇ ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας ἀπὸ τῆς τῶν βροχῶν, ἀλλ' ἡ ξηρασία αὕτη εἶνε σχετικὴ, μία δὲ μόνον τῶν βραζιλιανῶν χωρῶν, ἡ Ceara, ὑποφέρει ἐξ ἀληθῶν ξηρασιῶν, αἵτινες φαίνονται ἐπανερχόμεναι κατ' ἴσας περιόδους, ὅπερ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Alipio L. Pereira da Silva νὰ θεωρήσῃ τὰς ξηρασίας ταύτας ὡς περιοδικάς, ὧν αἱ μείζονες ἐπανέρχονται κατὰ πᾶν ἑκατοστὸν ἔτος, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν μικροτέρων ξηρασιῶν.

Τοιαύτας ξηρασίας ἱστορικῶς βεβαιουμένης ἀπαριθμεῖ ὁ συγγραφεὺς τὰς τῶν ἐτῶν 1710 καὶ 1711, εἶτα δὲ τὰς τῶν ἐτῶν 1723 μέχρι 1727, τὰς ἀπὸ τοῦ 1734 μέχρι 1736, τὰς ἀπὸ τοῦ 1744 μέχρι τοῦ 1745, τὰς ἀπὸ τοῦ 1777 μέχρι 1778, καὶ ἰδίᾳ τὰς ἀπὸ τοῦ 1790 μέχρι τοῦ 1793. Βεβαιοῦται ὅτι κατὰ τὸ 1792 οὐδὲ σταγὼν κατέπεσε βροχῆς. Αἱ δὲ ἐν τῷ ἡμετέρῳ αἰῶνι ἐπαναληφθεῖσαι μετὰ τινος κανονικότητος ξηρασίαι εἶνε αἱ τῶν ἐτῶν 1808—1809, 1816—1817, 1824—1825, 1844—1845, 1877—1879 καὶ 1888—1889.

Ἐπὶ τούτοις ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζων διὰ βραχείων τὰ αἰτία τῶν φαινομένων τούτων καὶ τὰ τεχνικὰ ἔργα, δι' ὧν δυνατὴ ἔσται ἡ ἀπὸ τοῦ δεινῆ τούτου σωτηρία τῆς περὶ τὴν Ceara χώρας, συνάγει τὸ περὶ τῶν ἐποχῶν τῆς Βραζιλίας συμπέρασμα τῆς μελέτης αὐτοῦ, καθ' ὃ κατὰ πᾶσαν τὴν Βραζιλίαν μηδὲ τῆς Ceara ἐξαιρουμένης, ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας; ἥτις διαρκεῖ ἀπὸ τοῦ ἰουνίου μέχρι τοῦ ἰανουαρίου ἢ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου μέχρι τοῦ ἰανουαρίου ἢ ἀπὸ τοῦ αὐγούστου μέχρι τοῦ μαρτίου ἢ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου κατὰ τὰς διαφόρους χώρας, δὲν εἶνε συνήθης περίοδος ἀπολύτου ξηρασίας, καὶ παντελοῦς ἐλλείψεως βροχῶν, εἶτι δὲ ὅτι ἡ ἐποχὴ τῶν βροχῶν δὲν εἶνε ἐποχὴ βιαιῶν καταγίδων, ὅτι δὲ τελευταίων ἡ διάρκεια αὐτῆς ποικίλλει ἀπὸ μιᾶς ἐπαρχίας εἰς ἕτεραν, ὡς καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς ξηρασίας. Οὕτως ἡ ἐποχὴ αὕτη διαρκεῖ ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου ἢ τοῦ ἰανουαρίου μέχρι τοῦ ἰουλίου ἐν Para, ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου μέχρι τοῦ ἰουνίου ἐν Maranhão, ἀπὸ τοῦ ἰανουαρίου μέχρι τοῦ ἰουνίου ἐν Ceara, ἀπὸ τοῦ ἰανουαρίου μέχρι τοῦ ἀπριλίου ἐν Piauh, ἀπὸ τοῦ μαρτίου μέχρι τοῦ αὐγούστου ἐν Pernambuco, ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ ἀπριλίου ἐν Espirito-Santo, ἐν Πίφ Ἰανείρω καὶ ἐν São-Paulo, καὶ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ ἀπριλίου ἐν Goyaz. Κατὰ δὲ τὸν Macedo, αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους εἰς διακε-

κοιμένα ἀπ' ἀλλήλων, καίπερ οὐχὶ μετὰ τοσαύτης ὅσης ἐν Εὐρώπῃ ἀκριβείας, ἐν Santa-Catharina καὶ ἐν Rio-Grande-do-Sul, ἐνθα καὶ ἡ διάκρισις αὐτῶν εἶνε μᾶλλον δεδηλωμένη. Ἐν γένει δὲ, καθ' ὅσον ἀπομακρύνεται τις τοῦ ἰσημερινοῦ, τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς τῆς ξηρασίας καὶ τῆς τῶν βροχῶν καθίστανται ἐπὶ μᾶλλον συγκεχυμένα, ἐνῶ ἀντιστρόφως αὐξάνει ὁλῶν ἐν τῷ εὐρος τῶν θερμομετρικῶν κυμάνσεων.

Περατομένης ἐνταῦθα τῆς διὰ γενικῶν γραμμῶν διαγραφῆς τοῦ κλίματος τῆς Βραζιλίας, ὁ κ. d'Araujo προβαίνει εἰς τὴν λεπτομερέστεραν ἐξακριβωσιν αὐτοῦ περὶ ἧς ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος ἐν προσεχεῖ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 13|25 Σεπτεμβρίου τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἀνεκοινώθη μελέτη τοῦ κ. P. François Denza, ἐν ἣ σημειοῦνται τὰ ἐξαγόμενα τῶν γενομένων παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν διαττόντων ἀστέρων τοῦ παρελθόντος μηνὸς αὐγούστου 1893.

Κατὰ ταύτην, ἐκ τῶν πολυπληθῶν ἀνακοινώσεων, αἱ ὁ γράφω ἐλαβε μέχρι σήμερον ἀπὸ πάσης τῆς ἰταλικῆς κερσονήσου, ἀπὸ τῆς Oderzo, παρὰ τὴν Trévis, μέχρι τῆς Pelagonia, παρὰ τὴν Κατάνην, συνάγεται ὅτι ἡ περιοδικὴ ἐμφάνισις τῶν διαττόντων ἀστέρων ἐγένετο σχεδὸν πανταχόθεν ὑπὸ περιστάσεις σχετικῶς εὐνοῦς, διότι, ἐξαιρέσει τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ὁ οὐρανὸς κατὰ τὸ πλεῖστον ἦτο αἰθρῆς, ἢ δὲ ἀπουσία τῆς Σελήνης ἐδοθήθη φυσικῶς πανταχοῦ τὴν ὑπὸ καταλληλοτέρους ὄρους παρατήρησιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μετεώρων ἔβαινε αὐξων μετὰ τὴν 1 αὐγούστου (ν. ἡμ.) καὶ ἀφίκετο εἰς τὸ μέγιστον αὐτοῦ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς τὴν 11 αὐγούστου, καθ' ἣν ἡ ἐμφάνισις ἐγένετο πολλῶ μὲγαλοπρεπετέρα ἢ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Οὕτως ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Denza χαραχθεὶς πίναξ ἀναγράφει ὡς ἀριθμοὺς διαττόντων παρατηρηθέντων κατὰ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς τὴν 11 αὐγούστου, ἐν Noto (Συρακούσαις) 1588, ἐν Ρώμῃ (Βατικανόν) 1025, ἐν Ρώμῃ ἐπίσης (Castelli) 888 καὶ ἐν Castelmaggiore (Bologna) 648. Ὁ δὲ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν διαττόντων τῶν παρατηρηθέντων κατὰ τὰς τέσσαρας νύκτας, ἀπὸ τῆς 9 πρὸς τὴν 10 αὐγούστου μέχρι τῆς 12 πρὸς τὴν 13, ἀνέρχεται ἐν Noto (Συρακούσαις) εἰς 1776, ἐν Castelmaggiore (Bologna) εἰς 1728, ἐν Ρώμῃ (Βατικανόν) εἰς 1400, ἐν San-Martino in Pensili (Campobasso) εἰς 1390, κτλ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς σχετικῶς πρὸς τὴν τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ 1891, σημαντικῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαττόντων ἀποδοτέον ἴσως εἰς τὴν ἀνισον πυκνότητα τῆς ὑπὸ τῶν σωματίων τούτων ἀποτελουμένης νεφέλης, ἧς τὸ πυκνότερον μέρος συννητῆθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου.

Τὰ κέντρα, ἐξ ὧν ἀκτινῶν ἐφαίνοντο ἀποσπώμενοι οἱ διάττοντες τῶν ἡμερῶν τούτων, ἦσαν, ὡς κατὰ πάσας τὰς ἀναλόγους περιστάσεις, λίαν διάφορα, ἀλλὰ τὸ ἀξιολογώτερον τούτων ἦτο τὸ τῶν Ηερσεϊδῶν, κείμενον παρὰ τὸ π τοῦ Ηερσέως, μετατιθέμενον δὲ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Ἐκ δὲ τῶν μέχρι

τοῦδε γενομένων παρατηρήσεων συνάγεται ὡς θέσις τοῦ σημείου τούτου ἢ : $a = 44^{\circ}$; $\delta = + 55^{\circ}$ 1.

Ἐκ τινων σταθμῶν παρατηρήθῃσαν ἐπίσης καὶ τινες βολίδες, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὀσπανιώτεροι, συντελέσασαι διὰ τῆς λάμψεως αὐτῶν εἰς τὴν ἐνίδχυσιν τοῦ φαινομένου, οἱ δὲ πλείστοι τῶν ὁρατῶν γενομένων διαττόντων ἀνήκον εἰς τὸ δεύτερον, μέχρι τοῦ τρίτου μέγεθους. Ἐκ τούτων πάντων συνάγεται ὅτι ἢ κατὰ τὸ 1893 ἐμφάνισις τῶν Περσειδῶν δέον νὰ ταχθῆ μεταξὺ τῶν λαμπροτάτων μέχρι τοῦδε παρατηρηθῆσάντων, ὅτι δὲ ἀναγκασιότατον εἶνε νὰ μελετηθῆ τὸ φαινόμενον τοῦτο κατὰ τὰ προδεχῆ ἔτη.

Η. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ἐπὶ τῆς ΦΑΪΣΤΗΣ τοῦ κ. Α. Βερναρδάκη, — φαιστα καὶ φαιδρα. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Προεξαγγέλλοντες ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν τῆς 29 αὐγούστου (τεύχος 44) τὴν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Ἀθῆναις θεάτρου Ὁμοιοιὰς ἐπιχειρημένην διδασκαλίαν νέου ἔργου τοῦ ποιητοῦ τῆς Μερόπης, ἐσημειούμεθα τάδε : «Μετὰ τὰς ἀπογορευθεῖσας τῶν θεατροφθόρων καὶ τεχνοφθόρων κωμειδουλῶν ἢ διδασκαλία τραγωδίας συντεταγμένης μάλιστα ὑπὸ καλλιτέχνου οἷος ὁ κ. Βερναρδάκης ἐστὶ γεγονός σημαντικόν, προῶρισται δ' ἴσως νὰ πατάξῃ τὰς συντελεσθεῖσας καὶ συντελουμένας ἐν τῷ ναφ τῆς Μελομένης ἀσχημίας ὑπὸ τῶν δίκην ἀμανιτῶν φηομένων τῶς ἀγνώστων συγγραφέων». Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ἀνατέλει ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τῆς πόλεως τῆς Παλλάδος καὶ ἀκτῖνας χρυσιζούσας φωτὸς ἐκπέμπει ἐγγύθεν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, ἀφ' οὗ τοσαῦτα αἰῶνια ἀριστουργήματα προῆλθον, τὸ νέον ἔργον τοῦ νέου ἡμῶν τραγικοῦ κ. Δημ. Βερναρδάκη, ἢ Φαῦστα, ὑπόθεσιν ἔχουσα, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δῆλον, τὴν δευτέραν σύζυγον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ὁ νέος τραγικός στεφανοῦται ὁμοφώνως ὑπὸ τῶν νέων Ἀθηναίων, κρούπτονται δὲ δίκην μυθῶν εἰς τὰς τρώγλας αὐτῶν οἱ τῶς κορδακίζοντες δραματικοὶ καὶ ὀλικὴν πάσχουσιν ἐκλειψῆν οἱ ἄλλως φωτὸς ἐστερημένοι κωμειδουλολογῆσαι καὶ τὸ βᾶσιμον καὶ ὀρθὸν τῶν ἡμετέρων προσημάνσεων ἀποδείκνυται, διότι ἡρεῖδοντο αὐταὶ ἐπὶ λόγων ἀσφαλῶν, οὗς ἢ τέχνη διὰ τῶν κρατίστων αὐτῆς ἀντιπροσώπων ἐξήνεγκεν. Ἐπετῶθη δ' οὕτω καὶ ἢ ἑλληνικὴ σκηνὴ ἢ ἔρπουσα τῶς καὶ ἔρπετα ἐπιφέρουσα, ὅπως ἀλλοθῶς διλητηριώδεις, τῷ ἴφ αὐτῶν βᾶλλοντας κατὰ τῆς ἠθικῆς, τῆς τέχνης καὶ τοῦ φιλοκάλου (esthétique), καὶ ἐχάρησαν πάντες χαρὰν μεγάλην καὶ ἀνέλαμψε τὸ ἑλληνικὸν θέατρον. Πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες — ἐφροντίσαμεν δὲ ἵνα πάσας σχεδόν, μικρὰς τε καὶ μεγάλας,

ἔχωμεν — ἐνεκωμιάσαν τὸν τε συγγραφέα, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν ὑποκριναμένην τὸ πρωταγωνιστοῦν τῆς Φαῦστας πρόσωπον ἡμετέραν συμπολιτίδα δεσποινίδα Δικατερίνην Βερώνη, τὰ δ' ἐγκώμια ἦσαν τοσαῦτα, ὥστε στῆλαι ὅλαι κατελαμβάνοντο ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ οὐδόπως ἐπέτρεπον ἀναλύσιν τοῦ ἔργου καὶ κριτικὴν αὐτοῦ μελέτην. Ἐπὶ ἡμέρας ἀνεγινώσκωμεν πολλὰ, πλείστα, ἐνθουσιώδη ἀλλ' ἀναλύσιν οὐχ εὐρίσκωμεν, ἐν ᾧ οὐχὶ ταυτὸν παρὰ τοῖς κριτικοῖς τῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων συμβαίνει, οἷτινες τῇ ἐπιούσῃ, ὡς ὁ τοῦ *Figaro* κ. Fouquier καὶ ἄλλων ἢ τῇ ἀμέσως ἐπομένῃ δευτέρῃ ὡς ὁ τοῦ *Temps* πρώτῃς τῶν κριτικῶν κ. Fr. Sarcy, τοῦ *Journal des Débats* κ. J. Lemaître καὶ ἄλλων παρέχουσιν ἀκριβεστάτας ἀναλύσεις, μυσθὰς πληρέστατα τοὺς ἀναγνώστας αὐτῶν εἰς τὸ νέον ἔργον, ὡσεὶ οὗτοι παρῆσαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκα πολλὰς καλλίον τὰ ξένα ἔργα τῶν ἡμετέρων γινώσκωμεν. Ἡ κριτικὴ παρ' ἡμῖν χρεῖς πολλῶν ἔτι ὅπως ἀποδειχθῆ τοιαύτη: περὶ ἔργων δὲ οἷα ἢ Φαῦστα, δὲν πρέπει αὐτὴ ν' ἀφήνται τῷ τυχόντι, ὅστις πολλὰς οὔτε ν' ἀντιληφθῆ δύναται τοῦ πράγματος, περιπίπτει δὲ εἰς ἀτοπα ὡς ἐπαθέ τις ἀφελῶς γράψας ὅτι ἡγνῶει τὸν Βερναρδάκην μέχρι τῆς διδασκαλίας τῆς Φαῦστας, τὸν Βερναρδάκην τὸν τὸ ἐξηκοστὸν ἦδη ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ συμπληροῦντα, τὸν ἀνάστυπαν τὸ ἑλληνικὸν γνωστὸν ἐκ πολλῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τε καὶ πρᾶγματι, τὸν τραγικὸν τῆς Μαρία Δοξαπαρῆ, τῶν Κυψελιδῶν, τῆς Μερόπης, τῆς Εὐφροσύνης, τὸν σοφὸν καὶ χαριέντα σχολιαστὴν τῶν Φοινισσῶν τοῦ Εὐριπίδου. Οἱ ἐφήμεροι τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου δέον νὰ μεριμνῶσιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἔργων, οὐ μόνον περὶ τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς κριτικῆς αὐτῶν, τῆς κριτικῆς, ἥτις ἅπαντας αὐτοὺς πολλὰς καθοδηγεῖ καὶ τὸ δημόσιον διδάσκει καὶ μορφοῖ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ τοιαύτη κριτικὴ, ἐξασκουμένη ὅσον οἷον τε ὑπὸ ἐιδικῶν πρὸς τοῦτο, δύναται τῇ ἐπιούσῃ τῆς παραστάσεως νὰ ἐξενέγκῃ τὴν ἑαυτῆς γνώμην, μὴ παρασυρομένη ποσῶς ἐκ τῶν στιγμιαίων ἐντυπώσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει ὀρισμένων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν σχηματίζουσα αὐτήν. Ἐξ ὧν ἐγράφησαν περὶ τῆς Φαῦστας τοῦ ἐκ τῆς γῆσου τῆς Σαπφούς τραγικοῦ, σημειούμεθα τὰ ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Σπ. Παγανέλη ἐν τῷ Ἄστει τῆς 30 Σεπτεμβρίου, δι' ὧν διαγράφει οὕτως τῆς χαρακτῆρας τῶν κυριωτάτων προσώπων καὶ καταδεικνύσι τὴν ἐξόχως ἐπιτυχιᾷ ὑπόκρισιν τῆς δεσποινίδος Δικ. Βερώνης, τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῆς Ἐστίας (10 ὀκτωβρ.) ἐκτιθέντα καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς τραγωδίας καὶ δογματίζοντα αὐτῆς περὶ γλώσσης τὰ ἀεῖποτε προσήλῃ αὐτῷ καὶ πολλὰς ἐναναληφθέντα καὶ μὴ εἰσακουσθέντα ἢ ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων αὐτῷ τε καὶ τῷ φιλιτάτῳ κ. Ἰωάννη Ψυχᾶρη, καὶ τέλος ἢ πλείους ἀναλύσεις τῆς Φαῦστας, ἢ δημοσιευομένη ἦδη ἐν τῷ Νεολόγῳ, ἢ μόνον ἐνέχουσα καὶ ἀποσπάσματα τοῦ δράματος, ἥτις ἀπαλλάσσει ἡμᾶς πάσης ἀναλύσεως.

Ἡ Φαῦστα οὐχὶ τὸ πρῶτον παρ' ἡμῖν δραματοποιεῖται, πρὸ τεσσάρων καὶ εἰκοσίν ἔτων, ἥτοι κατὰ

1. Γνωστὸν ὅτι διὰ μὲν τοῦ a παρίσταται συμβολικῶς ἡ ὀρθὴ ἀνάβασις διὰ δὲ τοῦ δ ἡ ἀπόκλισις τῶν ἀστέρων ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ ὄργανῷ σημείων.

τὸ 1869 ὁ τότε γυμνασιάρχης Πειραιῶς κ. Ἄντ. Γ. Ἀντωνιάδης ὑπέβαλε τῷ Βουτσινναίῳ ποιητικῷ ἀγῶνι τραγωδίαν εἰς πέντε μέρη, ὡς γράφει οὗτος κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1857, σύστασιν, ἣν πεπλανημένην ἀπέδειξεν ὁ κ. Δ. Βερναρδάκης ἐν τοῖς προλεγόμενοις τῆς *Μαρίας Δοξαπατρῆ*, ἐπιγραφομένην δὲ Κρίσπος ὁ συκοφαντηθεὶς υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου (Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1870). Ἡ δραματοποίησις τὸ πρῶτον τοῦ Κρίσπου καὶ εἶτα τῆς Φαύστης, ὑπενημιχίζει μὲν ἡμᾶς τὸν Εὐριπίδου *Ἰσπύλυτον* καὶ τὴν *Ρακίνα Φαίδραν*, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν σύγκρισιν, διότι ἀτυχῶς ὁ κ. Ἀντωνιάδης δὲν ἐγεννήθη κατὰ τὸ 479 π. Χ. καὶ τούτου ἕνεκεν εὐρίσκεται εἰς τοὺς ἀντιπῶδας τοῦ ἀπὸ σικνηῆς φιλοσόφου.

Ἐκδιδοὺς τὴν *Μαρίαν Δοξαπατρῆ* ὁ κ. Βερναρδάκης ἀπεφαίνεται γνώμην ἐν τοῖς ἐκτενέσιν ἀλλ' ὥραίοις προλεγόμενοις αὐτοῦ, ὅτι «ὁ Ἕλλην δραματογράφος δὲν δύναται νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἱστορίας τὴν ὑπόθεσιν· ἐπειδὴ ὑπόθεσις ἀρχαία, ἐκ τοῦ ἀρχαίου, ὡς εἰκός, βίου πηγάζουσα, δὲν πρέπει καὶ δὲν εἶναι ἀνατὸν νὰ διαδραματιθῆ ἑμὴ κατὰ τὸν ἀρχαῖον πάλιν ὁ ἐστὶ κλασικὸν τῆς τραγωδίας τύπον, ὅπερ καὶ ἀδύνατον ἄμα καὶ ἀλυσιτελέες», ὑπεστήριξε δὲ τὴν λήψιν τῆς ὑποθέσεως ἐκ τῆς βυζαντιακῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἱστορίας τῶν κάτω λεγομένων χρόνων. Ἀλλὰ παρορμηθεὶς ὑπὸ τοῦ μακαρίτου (ἴδε Προλ. *Κυψελιδῶν*, κθ') Ἡρ. Βασιλάδου, ἀποκρούσαντος δι' ἐπιστολῶν αὐτοῦ καὶ διὰ ζώσης τὴν γνώμην ταύτην ληιανόρθως, ἐδραματούργησε καὶ ὑπέβαλε τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1859 τοὺς *Κυψελιδῶν*, τραγωδίαν εἰς πράξεις πέντε, ἁκῶν, ὡς λέγει, καὶ ἐναντίον τῶν περὶ δράματος δοξασιῶν αὐτοῦ καὶ πεποιθήσεων», καὶ ἀκολούθως τὴν *Μερόπην*, ἥτις τέως τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ ἐλογίζετο καὶ ἥτις δύναται νὰ παραβληθῆ ἐν πολλοῖς πρὸς τὴν ὁμώνυμον τραγωδίαν τοῦ πολλοῦ Βολταίρου. Οὕτω παρεκτραπεῖς, ὄθουμένος ὑπὸ λάτρου τῆς ἀρχαίας εὐκλείας πρὸ παντός, ἐπανήλθεν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ μετὰ ἔτη, γράψας καὶ ἐκδοὺς τῇ προτροπῇ λάτρου τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας τὴν *Εὐφροσύνην*, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε διδαχθὲν τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις σικνηῆς τῇ 25 μαρτίου 1876 (ἐξεδ. τῷ 1882 ἐν Ἀθήναις), καὶ ποιήσαντων ὅτι τὰ γεγονότα ἀφ' ὧν ἐκαλεῖτο νὰ λάβῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νέου δράματος αὐτοῦ παρέχουσιν ἕλην ἀρμόζουσαν ἴσως εἰς μελοδραματικὴν, ὅχι ὅμως καὶ εἰς δραματικὴν παράστασιν, κατὰ τὴν αὐστηρὰν ἔννοιαν τῆς λέξεως (Προλ. *Εὐφροσύνης*).

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἔχοντες τὰ προλεγόμενα εἰς τὴν *Εὐφροσύνην*, οὐδόλως ἄσχετα πρὸς τὴν τέως κατάστασιν τοῦ θεάτρου καὶ τὴν ἄλλην παροῦσαν θέσιν τῆς Ἑλλάδος θεωροῦμεν τὰ ἑξῆς, ὅπερ μεταγράφομεν ἐνταῦθα :

«Ἀλλὰ θὰ ἦμιν ἀχάριστος, εἴν δὲν ἀνέφερα μετὰ βαρυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ ὅτι πολὺ πλεονέτερον ἐπαίνων ἠξιώθη τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἐν τῷ τύπῳ. Ἔνιοι μάλιστα καὶ ἀνεκίησαν αὐτὸ ὡς τὸ πρῶτον ἔθνημα. Εἶχοναι ν' ἀληθεύῃ ἡ γνώμη αὕτη, εἰ καὶ δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω τὸν φόβον μου, μὴ

εἰς κακοὺς καιροὺς ἐπέπρωτο ν' ἀπονεμηθῆ εἰς ἔν μου ἔργον ὁ ἐπίζηλος οὗτος τίτλος. Ἑθνικὸν δρᾶμα, ἔθνικὸς ποιητής! Ἐάν αἱ λέξεις αὗται ἔχουσιν ἔννοιαν τινά, ἡ ἔννοια αὕτη εἶναι βεβαίως ἡ ἑξῆς: ὅτι ὁ ποιητής, ἡ τὸ ποίημα ἐκφράζει ὡς μάλιστα καὶ ἄριστα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἰδέας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἐγὼ ὅμως ἢ εἶμαι θεοτύφλος, ἢ δὲν βλέπω ποῦ πτε καὶ ὑπάρχει τὸ ἑλληνικὸν τοῦτο ἔθνος, ποῦ ποτε καὶ εὐρίσκεται ἡ Ἑλλάς αὕτη ἡ παλλομένη τὴν καρδίαν ἐξ ἔθνικῶν αἰσθημάτων, διὰ νὰ ἐγκλωπῶν τὰ αἰσθήματα ταῦτα ὁ ποιητής καὶ περιβάλῃ αὐτὰ τὸ οἰκεῖον εἶδος καὶ κάλλος. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρὸ εἰκοσαετίας (γράφει τῷ 1882) στήσαντες ἐν μέσαις Ἀθήναις μεγαλοπρεπῆ κολυμβήθραν, ἐδαπτίσαμεν εἰς αὐτὴν τὰ πάντα, καὶ οὕτως ἐξήλθον καὶ ἐξέρχονται ἀδιαλείπτως ἐξ αὐτῆς τὰ πάντα καινὰ καὶ ἔθνικὰ: ἔθνικὸν πανεπιστήμιον, ἔθνικὰ βιβλιοθήκη, ἔθνικὸν τυπογραφεῖον, ἔθνικὰ δάνεια, ἔθνικὸς τύπος, ἔθνικὸν θέατρον καὶ δὴ καὶ ἔθνικὴ ποίησις· ἀλλ' ἐπίσης ἀληθὲς εἶνε καὶ ὅτι ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς λαοσωτηρίου ἐκείνης ἐποχῆς ἤρχισεν ἡ Ἑλλάς νὰ χάνῃ βαθμυδὸν καὶ τὰ τελευταῖα ζῶντα παντός ἔθνικοῦ αἰσθήματος, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους κατήντησεν εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῆς πλήρη καὶ ἀπόλυτον ἔθνικὴν χρεωκοπίαν· ὥστε ἀκριβῶς ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀπεκτιθήσαμεν τὴν λέξιν, ἐχάσαμεν τὸ πράγμα. . . . Ἐκτός ἐάν οἱ τὴν ἔθνικὴν κολυμβήθραν ἐν Ἀθήναις στήσαντες καὶ ἐξ αὐτῆς ἀνακαινίσαντες καὶ ἀδιακόπως ἀνακαινίζοντες σύμπαν τὸ ἑλληνικόν, ἀποδιδοῦσιν εἰς τὴν λέξιν ἔθνικὸς τὴν χριστιανικὴν, ἢ μᾶλλον τὴν μὴ χριστιανικὴν ἔννοιαν. Τότε οὐδ' ἐγὼ ἀρνοῦμαι ὅτι οἱ Ἕλληνες ὅλοι, ἢ ὀλίγου δεῖν ὅλοι, ἐγεῖναμεν ἢ κινδυνεύομεν νὰ γείνωμεν ἔθνικοι».

Ταῦτα ἔγραψε μελαγχολικῶς ὁ κ. Βερναρδάκης πρὸ ἐνδεκαετίας, ἀπέλιπα σπυγνὺς κραυγὴν καὶ περὶ ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ ἑλληνικῆς ποιήσεως. Ἀλλὰ ταῦτα, ἐν τισὶν ὑπερβολικὰ, περιορισμένην παρέχουσιν ἔννοιαν τοῦ ἔθνικοῦ θεάτρου, διότι, ὡς ἡμεῖς γε νομίζομεν, καὶ τότε καὶ νῦν ὑψίσταται ἔθνικὸν θέατρον, οἷον εἶχον καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη κατὰ τὴν μεταβατικὴν ἐποχὴν, τοῦ δὲ ἔθνικοῦ τούτου θεάτρου ὁ κράτιστος σκαπανεὺς πρὸς κρατίστους ἄλλων ἔθνων τοιοῦτους καὶ οὐχὶ ἐν τῇ μεταβατικῇ αὐτῶν ἐποχῇ, ἀλλ' ἐν ἐνδόξῳ, δυνάμενος ἄριστα νὰ ἀντιταχθῆ, ἐστὶν αὐτὸς οὗτος ὁ στεφανηφόρος τῆς Φαύστης ποιητής. Μελετήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγγλικοῦ θεάτρου πρὸ καὶ μετὰ τὸν Σαϊκόσπηρ, μελετήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου πρὸ καὶ μετὰ τὴν τετράδα τῶν κλασικῶν αὐτοῦ δραματικῶν, μελετήσωμεν τὸ γερμανικὸν θέατρον πρὸ τοῦ Δεδιγγίου, ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τοὺς Γκαίτε καὶ Σίλλερ, μελετήσωμεν ὡς ἐδημιουργήθησαν ἄλλα ἄλλων ἔθνων θέατρα, οἷον τὸ ρωσικόν, καὶ ἐκ τῆς μελέτης αὐτῶν συντελέσωμεν τὴν ἡμετέραν γνώμην. Τὰ πορίσματα τῆς μελέτης ταύτης οὐδαμῶς ἔσονται δυσάρεστα εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἡμετέρου νῦν θεάτρου, ὅπερ ὅπως δῆποτε ὑπάρχει, τὴν δ' ὑπαρξιν αὐτοῦ οὐδεὶς δύναται νομίζομεν, ν' ἀρνηθῆ, Ὁ θρίαμβος, ὃν ἡμεῖς ἀρετὴν διὰ τῆς Φαύστης ὁ κ. Βερναρδάκης, ἐξήγαγε, πεποιθήσαμεν, αὐτὸν τῆς ἀπογο-

τεύσεως καὶ ἐνεψύσθηεν εἰς αὐτὸν πνεῦμα πεποιθίσεως εἰς τὸ μέλλον, ὃ δύναται ὑποβοηθῆσαι παριστάμενος εἰς τὸ μέσον ἀνεξωσμένος τὴν ρωμαίων τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ καὶ δι' αὐτῆς τρέπων εἰς ἄτακτον φυγὴν τοὺς δολοφόνους αὐτοῦ, ὡς ἔπραξεν ἄρτι.

Εἶπομεν ὅτι ὁ κ. Βερναρδάκης, καίπερ ἀποκρούσας τὴν λήϊν ὑποθέσεων πρὸς δραματοποιήσιν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἱστορίας, ἐποίησεν ὅμως δύο ἔργα ἐξ αὐτῆς. Ἀποφαινόμενος δὲ ὑπὲρ τῆς βυζαντιανῆς καὶ τῆς μετὰ ταῦτα ἱστορίας, νῦν διὰ τῆς Φαύστικης ἀνατρέχει μᾶλλον εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἱστορίαν, διότι ὁ Κωνσταντῖνος μετὰ τὸν θάνατον τῆς δευτέρας αὐτοῦ συζύγου ἀντῆλλαξε τὴν παλαιὰν πρὸς τὴν νέαν Ρώμην. Ἡ Φαῦστα θυγάτηρ τοῦ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἐρκουλίου καὶ τῆς Εὐτροπίας ἐγεννήθη περὶ τὸ 289 καὶ ἀπέθανε τὸ 326 μ. Χ. Τὰ περὶ τῆς Φαύστικης συμπίπτουσι πρὸς τὰ περὶ τῆς Φαίδρας. Ταῦτα δὲ δειχθῆσονται ἐν τῇ ἐπομένῃ Ἐπιθεωρήσει, ἴδου τοῦ χώρου ἡμᾶς ἀποχαιρετήσαντος.

ΧΡΟΝΙΚΑ. Πᾶσαι αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες διὰ μακρῶν ἔγραψαν περὶ τῆς τῇ προπαραελθούσῃ πέμπτῃ δοθείσης ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὀμοιοῦς παραστάσεως πρὸς τιμὴν τῆς διαπλασάσης τὴν Φαῦσταν δεσποινίδος Λικατερίνης Βερώνῃ, ἐνθουσιωδῶς δ' ὠμίλησαν ὑπὲρ αὐτῆς. Δῶρα πολὺτιμα, στέφανοι ἄφθογοι, ἄνθη, μουσουργήματα καὶ καλλιτεχνήματα προσηνήθησαν αὐτῇ, δεκαπεντάκις δὲ προσεκλήθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἢ συμπαθῆς καλλιτέχνις. Ἐν γένει ἡ παράστασις ἐγένετο πρωτοφανής, παρῆν δὲ εἰς αὐτὴν ὁ καλὸς κόσμος. Ὁ θρίαμβος τῆς καλλιτέχνιδος ἐγένετο πληρέστατος.

— Κατὰ τὸ ἐπὶ ἕνα εὐλεύεται εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ μέγας τραγωδὸς Mounel-Sully. Ὁ ἐταῖρος οὗτος τῆς Γαλλικῆς-Κοιμωδίας συμπληροῦ τῷ ἐπιόντι δεκεμβρίῳ εἰκοσαετίαν ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ἐταῖροις τοῦ ἐπιφανοῦς θεάτρου κατατάξεως αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτῳ ἡ διεύθυνσις τοῦ Ὄικου τοῦ Μολιέρου παραχωρήσει αὐτῷ ἐξάμηνον ἄδειαν ἀπουσίας, ἣν χρησιμοποίησει οὗτος μεταβαίνων κατὰ μὲν τοὺς δύο πρώτους μῆνας εἰς Ρωσίαν ἐξ ἧς καὶ εἰς Βουκουρεστίων καὶ Κωνσταντινούπολιν, κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους εἰς Ἀμερικὴν.

— Ὁ κ. de la Nux συντίθησι μελόδραμα ἐπιγραφόμενον εἰς Λαβδάκιδας (Labdacides). Τὸ μελόδραμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων πράξεων ὧν ἡ πρώτη ἐπιγράφεται Οἰδίπους τὸν τύραννον, ἡ δευτέρα Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν, ἡ τρίτη Οἰδίπους ἐπὶ Θήβας, ἡ τετάρτη Ἀντιγόνη.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ τοῦ βασιλέως ἐπάνοδος καὶ ὁ ὀρισμὸς τῆς ἐνάρεξως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς εἰς τὴν 27ην ἐνεστῶτος μηνὸς παρέσχον κατὰ τὴν λήξαν ἐβδομάδα ὧθησιν τινα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον πείζοντος τὴν Ἑλλάδα οικονομικοπολιτικοῦ ζητήματος. — Ἡ σχέσις, ἐν ἣ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ εὐρεθῆσονται τὰ κόμματα κατὰ τὴν ἐπανάληξιν τῶν

νομοθετικῶν ἐργασιῶν, δὲν εἶνε ἔτι ὀριστικῶς γνωστῆ, τῆς μὲν περὶ τὸν κ. Τρικούπην μερίδος ἐπιμενοῦσης ἐν τῇ πεποιθίσει, ὅτι διαθέσει τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, τῶν δὲ φίλων τῆς κυβερνήσεως ἰσχυριζομένων ὅτι, καὶ εἰ τῶς ἔλειπον αὐτοῖς ψήφοι τινες πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἀναγκαίας κοινοβουλευτικῆς δυνάμεως, αὐταὶ προστεθῆσονται τῇ κυβερνητικῇ ψάλαγγι δυνάμει τῆς ἐπὶ τῶν βουλευτῶν ἐντυπώσεως τοῦ βασιλικοῦ λόγου. — Ἐν τούτοις βέβαιον εἶνε ὅτι δέον ν' ἀναμένωμεν ἐκδηλώσιν ἐκτάκτου πατριωτικῆς μετριοπαθείας καὶ ἀφιλοκερδείας ὑπὸ τῶν πατέρων τοῦ ἔθνους, ὅπως ἐλπίζομεν ὅτι ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν κομματικῶν πάθων καὶ συμφερόντων δὲν θὰ ρίψῃ αὐθις τὸν τόπον εἰς τὰς ἀδήλους τύχας τῶν ὑπουργικῶν κρίσεων, καίτοι πᾶν ἄλλο ἢ τοιαύτην πολιτικὴν ἐπιβάλλουσι τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ ἔθνους αἱ ἐνεστῶσαι ἐκτάκτως κρίσιμοι περιστάσεις τοῦ κράτους. — Αἱ περιστάσεις αὗται δὲν εἶναι νέα· ὑπέτυφον ἴδου πρὸ πολλοῦ· ἀλλὰ, καλυπτόμενα ὑπὸ τῆς προκατόχου κυβερνήσεως, ἦτις ἐνόμισεν ὅτι θὰ κατώρθου νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν πρὶν ἢ πασιφανῶς ἐκδηλωθῆ καὶ, ψευθεῖσα τῶν ἐλπίδων τούτων, δὲν ἔσχεν ἐν καιρῷ τὸ ἀναγκαῖον πολιτικὸν θάρρος νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ὑπὸ τῆς οὐτῶς ἐπιγενομένης προσόδου τοῦ κακοῦ ἐπιβαλλομένην τραχυτέραν θεραπείαν, ἐξερράγησαν ἀπροκάλυπτοι, ὅτε αὐτῇ, ἀποκαρτετήσασα ἐν τῇ κρίσιμωτάτῃ ὥρᾳ, κατέλιπε τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὸ ἐνεστῶς ὑπουργεῖον, ὅπερ μετ' εὐτολμίας ἐπεχείρησε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον οὐ μόνον ἀνεκτέλεστον, ἀλλὰ καὶ ἐπιπροσδοκούμενον ὑπὸ μυριῶν νέων δυσχερειῶν, ἃς ἡ ἄκαιρος λιποταξία αὐτῶν ἐδημιούργησε, κατέλιπον οἱ νομισθέντες ὡς οἱ εἰδικῶς κεκλιμένοι εἰς τὴν συντέλεσιν αὐτοῦ. — Ὡστε πρόκειται τῇ Βουλῇ κυρίως ἢ ἐξέτασις, εἰ, ἀναλαβοῦσα ἢ παροῦσα κυβερνήσις νὰ διαπράξῃ ὑπὲρ τοῦ κράτους ὅ τι ἡ προκατόχος διὰ τῆς αἰφνιδίας αὐτῆς φυγῆς ὁμολόγησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ, παρέχει μείζονα ἐχέγγυα ἐπιτυχίας. — Ἀλλὰ ποῦ βασιζομένη ἡ Βουλὴ θὰ ἰδύνατο νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἐχεγγύων τούτων; Ἐπὶ δύο τιμῶν ἀναμφισβόλω· ἐπὶ τῶν ἴδου ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πεπραγμένων καὶ ἐπὶ τῶν μελετωμένων ὑπ' αὐτῆς, ἦτοι ἐπὶ τῆς διομολογηθείσης ἴδου ὑπ' αὐτῆς οικονομικῆς συμβάσεως καὶ ἐπὶ τῶν μέτρων, ἅτινα προβάλλει ὡς δυνάμενα νὰ συμπληρώσωσι τὸ διὰ τῆς προσωρινῆς ἐκείνης οικονομίας ἀρξάμενον ἔργον. — Καὶ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, τὸ πρᾶγμα δὲν ἀπαιτεῖ μακρὰς συζητήσεις πρὸς διασάφησιν. Τὸ Funding εἶναι οικονομικὴ ἐπιχείρησις ἔχουσα βεβαίως τὰ τρωτὰ αὐτῆς, ἀλλ' ἢ ὁποῖα ἀπετέλει τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ κατωρθῶθη, οὐχὶ ἢ βελτίωσις τῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἢ πρὸς ὧραν, ἵτοι μέχρι τῆς ἐξευρέσεως τῆς ὀριστικῆς καὶ ριζικῆς θεραπείας, ἀποτροπῆ τῆς ἐπισκώψεως τοῦ ὄνειδους, ὅπερ θὰ ἐκάλυπτε τὸ κράτος, ἂν τοῦτο, ἐπιστάσης τῆς ὥρας τῆς ἐκτίσεως τῶν εἰς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ ὀφειλῶν, οὐδὲν ἀπολύτως εἶχε νὰ προσενέγκῃ αὐτοῖς, διὰ τοῦ ὁποῖου δὲ μέσου καὶ ἐφεξῆς κατορθωθήσεται τοῦτο μέχρι τῆς ὀριστικῆς διακανονίσεως τῶν οικονομικῶν τῆς χώρας. Εἶναι, συνελόντι εἰπεῖν, ἀναγκαῖον κακόν, ὅπερ φυσικῶς μακρὰν ἐκκρουσθήσεται εὐθὺς ὡς ἐκλίπη ἢ

τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ὑπαγορεύουσα ἀνάγκη. — Τοιοῦτον ἀρχήθεν καὶ πάντοτε ἐθεωρήσαμεν τὸ Funding, τοιοῦτον διὰ τοῦ δημοσιογραφικοῦ ὄργανου αὐτῆς ὁμολογεῖ τοῦτο αὐτὴ ἡ δημιουργήσασα αὐτὸ κενόρηνος, τοιοῦτον εὐρίσκει αὐτὸ ὅ ἐν Ἀθῆναις διατρέψων ἄγγλος οικονομολόγος Ὀρνσταίν, τοιοῦτον δὲ ἀναμφιβόλως ὑπολαμβάνει αὐτὸ καὶ ὁ διὰ τὸν ἀναγκαῖον τούτων χαρακτῆρα αὐτοῦ μέλλον κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις νὰ συστήσῃ αὐτὸ ἐν τῷ ἐναρκτηρίῳ αὐτοῦ λόγῳ εἰς τὴν κύρωσιν τῆς Βουλῆς βασιλεὺς. — Ἄλλ' ὑπάρχει ἐν τῷ κοινοβουλευτικῷ κόμμῳ ἰσχυρόν, τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει τὴν παραχρῆμα ἀκύρωσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος οικονομικῆς ἐπιχειρήσεως. Λοιπὸν πρὸς τὸ κόμμῳ τοῦτο ἡ ὑγίης τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους μερὶς θὰ ἠδύνατο ν' ἀντεῖπῃ ὅτι οὐδὲν μεστώτερον ὀλεθρίων ἐπακολουθῶν ἢ τὸ καταστρέφειν τὸ ὑπάρχον πρὶν ἢ παρασκευασθῆναι τὸ κρεῖττον καὶ τούτου ἕνεκα δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ διαπράξῃ τοιαύτην ἀσυνεσίαν. — Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον, τὰ μελετώμενα δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ ἐνεστώτος ὑπουργείου μέτρα, ταῦτα δὲν εἶναι ἔτι ἀκριβῶς γνωστά· καίτοι δὲ ὅσοι δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῶν γραμμῶν, μαρτυροῦσιν ὀρίστας διαθέσεις, οὐχ ἥτιον κριζοῦσιν ἐμβριθοῦς ἐν τῷ κοινοβουλευτικῷ μελέτης· ἐν τούτῳ λοιπὸν, ἐν τῷ λεπτομερεῖ καὶ διευκρινωμένῳ ἐλέγχῳ τῶν μέτρων, ἅτινα ἐκπονήσασα ἢ ἐκπονοῦσα θὰ ὑποβάλῃ τῇ Βουλῇ τὸ ὑπουργεῖον καὶ δι' ὧν τοῦτο νομίζει ὅτι θὰ ἐπετυγχάνετο ἀσφαλῶς τὸ ἐπιδιωκόμενον, ὀφείλουσι νὰ συγκεντρώσωσι πᾶσαν τὴν προσοχὴν αὐτῶν οἱ τοῦ ἔθνους ἀντιπρόσωποι. — Ἴνα δυνηθῶσιν ὅμως οὗτοι νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς, ὀφείλουσι ν' ἀποδυσθῶσι πᾶσαν πολιτικὴν ἐμπάθειαν καὶ ἰδιοτέλειαν καὶ ἐξετάσωσι μόνον, εἰ τὰ μέτρα ταῦτα ἐπαγγέλλονται λύσιν δικαιοτέραν καὶ ἐντιμωτέραν ἢ τὰ ὑπ' ἄλλων προτεινόμενα, καὶ ἐν ἡ δὲ περιπτώσει καὶ ἄλλοι ἀνάλογα προτείνουσιν, εἰ ἐπιτρέπεται ἐν τῇ κρίσει ταύτῃ ὧρα ἢ χάριν προσωπικῶν μόνον προτιμήσεων παράδοσις τῆς χώρας εἰς τὰς προεμνησθείσας ἀδήλους τύχας τῶν ὑπουργικῶν κρίσεων, ἐνῶ εἶναι δυνατόν ἀνευ τῶν κινδύνων τούτων καὶ τῆς ἀπολείας οὗτω πολυτίμου χρόνου νὰ τακτοποιηθῆναι τὸ ὑπάρχον ἥδη ὑλικὸν καὶ ν' ἀρξῆται ἡ τοῦ ὀριστικοῦ ἔργου οἰκοδόμησις. — Ὅτι δὲ ὄντως ὑπάρχει χρησιμοποιοῦσιμὸν τοιοῦτον ὑλικόν, ὡς πρὸς τὰ ἄλλα μὲν δηλοῦται ὑπὸ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὴν Βουλὴν ποικίλων καὶ πολλῆς σπουδαιότητος μεταρρυθμιστικῶν νομοσχεδίων, ὡς πρὸς τὸ κύριον δὲ σήμερον, τὸ οικονομικὸν ζήτημα, ἀποδεικνύουσιν αἱ τοῦ ὀνομασθέντος ἥδη ξένων σπουδαιόταται προτάσεις, καὶ κατὰ τὰς νεωτέρας περὶ αὐτῶν πληροφορίας ἐπαγγελλόμενα τὴν ἀνευ τῆς χρεωκοτικῆς ἀτιμώσεως διακανόνισιν τῶν οικονομικῶν τοῦ κράτους. — Ἄλλ' ἵνα τὸ ὑλικόν τοῦτο δεόντως χρησιμοποιοηθῆ, ἵνα αἱ ὑπάρχουσαι αὐταὶ βάσεις δυνηθῶσιν ὄντως νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἀνάγεισιν τοῦ οικονομικοῦ οἰκοδομήματος, ἀνάγκη οἱ τοῦ ἔθνους ἀντιπρόσωποι, μάλιστα δὲ ἡ προεμνησθεῖσα ἰσχυρὰ μερὶς, ἴδια κινήματα ἀναμνηστικῶν, νὰ κατανοήσῃ ὅτι δέον οἱ τῶν διαφόρων μεριδῶν ἡγεῖται νὰ παύσῃ χάριν τῶν κοιματικῶν συμφερόντων καὶ τῆς φιλαρχίας αὐτῶν διακυβεύοντες τὸ

κυριώτατον στοιχεῖον τῆς κανονικῆς πορείας τοῦ κράτους, τὴν οικονομικὴν αὐτοῦ πίστιν, ἢς μόνως ἢ ἀσφαλῆς ἐδραιώσις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτῷ ἀπρόσκοπτον πορείαν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ὅλης ἀναπτύξεως. Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ οικονομικὴ θέσις τῆς χώρας ὑπὸ πάντων τῶν ἀμερολήπτων ξένων ὁμολογεῖται ἐπιθετικῆν διακανόνισεως ἀνευ τῆς χρεωκοτικῆς ἀτιμώσεως· δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν ἐγκληματικόν, ἀν γάρ τινων κοιματικῶν παθῶν καὶ συμφερόντων ὀλίγων τινῶν ἀρχομανῶν ἀπαλλυτο ἡ εὐκαιρία τῆς διακανόνισεως ταύτης καὶ ἀσπλάγχχνως παρεδίδοτο ὁ τόπος εἰς τὸ ὄνειδος τῆς ἀτιμώσεως. — Τοῦτο εὐτυχῶς ὑπὲρ πάντα ἄλλον κάταγοεῖ ὁ βασιλεὺς, ὅστις εὐλογώτατα ποιῶν ἐμμένει ἐν τῇ τεπειθῆσει τῆς χρησιμοποιοῦσεως τῶν ὑπαρχόντων πρὸς παρασκευὴν τοῦ μέλλοντος βελτίονος καὶ προτίθεται τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν νὰ συστήσῃ τῇ Βουλῇ, ὑποδηλῶν αὐτῇ ἅμα ὅτι, ἐν ἡ περιπτώσει καὶ αὐθις κρατήσῃ παρ' αὐτῆ ἡ συμφεροντοσκοπικὴ πολιτικὴ, ἀνακαθίσθεται ν' ἀπολύσῃ τὰ μέλη αὐτῆς τοῦ ἀξιώματός, εἰς ὃ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ἡ ψῆφος τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ καλεσθῇ αὐτὸν πρὸς ἐκλογὴν νέων ἀντιπροσώπων. — Ἴδωμεν ποία ἔσται ἡ περαιτέρω φθορὰ τῶν πραγμάτων.

Παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου ὄργανου τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν, ὅπως ναύαρχος Σεύμουρ μὴ ἐπεκτείνῃ τὸ δρομολόγιον τῶς εἰς τοὺς ἰταλικούς λιμένας προσορμίσεων αὐτοῦ εἰς Σπέτσιαν, «ἐνθα θὰ ἐπειρῶντο νὰ παράσχωσιν εἰς τὴν παρουσίαν αὐτοῦ σημασίαν, ἢν αὐτὴ δὲν δύναται νὰ ἔχη», ἢ τῆς Μεσογείου ἀγγλικῆ μοῖρα κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τοῦτον. — Ἄλλ' ἀτυχῶς διὰ τοὺς παρὰ τὸν Τίβερον οὐδὲ ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆ, ἢν ἐκ τῶν προτέρων ἢ τὰς ἰδέας τοῦ κ. Γλάδστον ἐρμηνεύουσα ἐφημερὶς ἐκήρυξεν ὅτι, καὶ εἰ ἐγένετο, οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχη πολιτικὴν σημασίαν, ἅτε ὀφειλομένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἥτις παρέχεται τῷ ἀγγλῷ ναύαρχῳ ὡς ἀνωτάτῳ τῆς μοῖρας ἀρχηγῷ ὅπως κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ διατάσῃ τὰ τοῦ δρομολογίου τῆς οἴκαδε ἐπιστροφῆς αὐτῆς, παρέσχε τῇ Ἰταλίᾳ μερίζον τῆς εἰς Τάραντα ποτιλικῆς ὀφείλειας. — Εἶνε δὲ τόσον ἀλκνῆς ὅτι οὐδὲν οἶ ἐν Ρώμῃ ὀνειροπόλοι ἠδυνήθησαν νὰ καρπωθῶσι πολιτικὸν ὄφελος ἐκ τοῦ εἰς τὰς ἰταλικὰς θαλάσσης κατάπλου τῆς ἀγγλικῆς μοῖρας, εἶνε τόσον βέβαιον ὅτι οὐδὲ σκιάν πολιτικῆς σημασίας εἶχεν ὁ κατάπλους οὗτος, ὥστε οὐδὲ ἀπλῆς τινος μνείας αὐτοῦ ὁ ἰταλὸς πρωθυπουργὸς ἐποίησατο ἐν τῷ ἐν Δρογέρῳ πολιτικῷ λόγῳ αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ ὁ κ. Γλάδστον βεβαίως θὰ περιλάβῃ ἐν μέλλοντι τινὲς πολιτικῆς λόγῳ αὐτοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰταλικοῦ στόλου ἐν Πορτομόρθῃ ἀναποδοσιν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, εἰ ποτε ὄντως, καθ' ἡ τὴν ἐδοξμάδα ταύτην ἐθρυλλήθη, ἀνταπεδίδοτο ὑπὸ τῆς Ἰταλίας ἢ ἐπίσκεψις αὐτῆ. — Ὡς πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν μετὰ τοσούτου πατάγου προαγγελθέντα λόγον τοῦ κ. Προλίττα, παρ' οὗ ἡ δημοσία γνώμη ἐν Ἰταλίᾳ προσεδόκα τὴν ἀναγγελίαν μέτρου πινός, δυναμένου νὰ ἀρῇ τὴν μαστιζοῦσαν τὴν χώραν φοδερῶν οικονομικῶν καχεξίαν, ἢν θλιβερὰ καὶ ταπεινωτικῆ ἀγόρευσις. Ὁ ἰταλὸς πρωθυπουργὸς ἀπροκαλύπτως ὁμολογεῖ τὴν καχεξίαν ταύτην καὶ ζητεῖ τὴν αἰτίαν αὐ-

της, ήτις εἶνε, λέγει, ἡ πλημμελής οἰκονομικὴ πολιτική, ἡ ἐπιβαλοῦσα τῇ χώρᾳ δαπάναις ὑπερβαίνουσας τὰς δυνάμεις αὐτῆς καὶ δαπάναις κατὰ μέγα μέρος ἀπροόπτους, πρὸς ἃς ἀνταπεκρίθη διὰ μεγάλων δανειῶν, διομολογηθέντων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἐνδεικνύει μέσον θεραπείας. — Συνιστᾷ εἰς τὰ ἰταλικά ἀποταμιεύματα νὰ μὴ δαπανῶνται ἐκτὸς τῆς χώρας ἀλλὰ τὸ ἐντεῦθεν ἀγαθὸν βραδύτατα θὰ προέκυπτε καὶ εἰ ποτε εἰσῆκουστο ἡ συμβουλὴ αὐτοῦ, ἐνῶ τὸ ἀναντίρρητον εἶνε ὅτι ἡ Ἰταλία εὐρίσκειται εἰς ἀδιέξοδον, ἐξ ἧς ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος. — Παραγωγικώτερα ἢ δύνατο ν' ἀποβῇ ἡ ὑπ' αὐτοῦ προτεινομένη μεταρρυθμισίς τοῦ ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν φόρου καὶ ἡ προσοδευτικὴ φορολογία τῶν κεκτημένων καθαρὰν πρόσοδον ὑπερπεντακισχιλίων φράγκων, λίαν ὁμως ἀμφίβολον ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἐπεδοκίμαζε τὰ νέα ταῦτα φορολογικὰ βάρη. — Τούναντίον πρὶν ἢ ταῦτα ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ κοινοβούλιον ἤρξατο ὁ κατ' αὐτῶν πόλεμος καὶ ἤρξατο πεισματώδιστατος. Ὁ πρῶτον πρωθυπουργὸς μαρκήσιος Ρουδίνης ἐν προσφάτῳ αὐτοῦ λόγῳ, καταμεμψόμενος τοῦ κ. Γιολίττι ὡς μὴ ἐμμείναντος ἐν τῷ συστήματι τῶν οἰκονομιῶν, ἃς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν ἀνόδου αὐτοῦ ὑπέσχετο, κατήγγειλε τοὺς μελετωμένους τούτους νέους φόρους ὡς παντελῶς ἀτελεσφόρητους, τῆς χώρας ἰκανῶς ἢδὲ βεβαρημένης φορολογικῶς.

Αἱ τελευταῖαι ἐκ Βιέννης τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις παριστάνουσιν ὁσημέραι ὀξυτέραν γινομένην τὴν ἀπὸ τῆς τολμηρᾶς ὑποβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κόμπτος Ταάφε προκύψαναν κρίσιν. — Πράγματι δὲ ἡ θέσις τοῦ αὐστριακοῦ πρωθυπουργοῦ φαίνεται ὅτι ἀπέβη κατ' αὐτὰς δυσχερεστάτη, καίτοι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου εἰς ἐπιτροπὴν ἐξ εἰκοσὶ καὶ ἐνὸς μελῶν παραπομπὴ τοῦ νομοσχεδίου, τοῦ θεσπιζόντος τὰ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ληθθέντα αὐστηρὰ ἐξαιρετικὰ μέτρα πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἐν Πράγᾳ τσεχικῶν ταραχῶν ἔχεν ἐρμηνευθῆ ὡς σημεῖον διαλλακτικωτέρων τῆς πλειονοψηφίας διαθέσεων πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, θεωρούμενον ὅτι ἔχει ἢδὲ εἰς χεῖρας τὴν διάλυσιν. — Τὸ δὲ παραδοξότερον εἶναι ὅτι τὴν ἐνότητα καὶ συμμαχίαν αὐτῆς ἡ μεγάλην ἐκεῖνη κοινοβουλευτικὴ δύναμις, ἣτις ἐννοεῖ ἀδυσωπύτως ν' ἀποκρούσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ κόμπτος Ταάφε ἐκπονηθείσας ἐκλογικὰς μεταρρυθμίσεις ὀφείλει αὐτῷ τοῦτῳ τῷ ὑπ' αὐτῆς πολεμουμένῳ νῦν πρωθυπουργῷ, ὅστις ἐπὶ ἔτη ὅλα εἰργάζετο πρὸς συνένωσιν τῶν τριῶν μεγάλων συντηρητικῶν μεριδῶν, ὅπως αὐταί, μόλις συνασπισθῶσιν, κατ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον στρέψωσι τὰ συμμαχικά αὐτῶν ὄπλα. — Ὡς πρὸς τοὺς Πολωνοὺς, ἠλπίσθη πρὸς στιγμὴν ὅτι διετέθησαν εὐμενέστερον πρὸς τὸ ἐκλογικὸν νομοσχεδίον· ἡ ὑποστήριξις δὲ αὐτῶν, συνδυαζομένη μετὰ τῆς τῶν Ρουθίνων, τῶν Τσέχων καὶ τῶν ἐργατικῶν στοιχείων, ἄτινα, ἐξαιρουμένων ἀνοικονομῶν τινῶν δημοκρατικῶν, μὴδ' εἰς τὰ παραχωρούμενα ἀρκομένων, ἀλλ' ἀπαιτούντων ἀπλήν καὶ καθαρὰν τὴν καθολικὴν ψήφοφον, ἐκθυμώτατα ὑπεραμύνονται τῶν μεταρρυθμίσεων, διὰ τῶν συλλαλητηρίων αὐτῶν ἀπειλίσαντα καὶ γενικὴν ἀποχίαν ἀπὸ τῆς ἐργασίας, εἰ τὸ νομοσχεδίον ἀπερρίπτετο, ἢδὲ

νατὸ ν' ἀπαρτίθῃ ἀσθενὲς τι ἀντίρροπον κατὰ τῆς ἀριστοκρατικῆς ἀντιδράσεως. Ἄλλ' ἰδοὺ ὅτι καὶ οὗτοι κατὰ τὰ τελευταῖα τηλεγραφήματα κηρύττονται φανεροὶ τοῦ νομοσχεδίου πολέμοι ἐπὶ τῷ φόβῳ μὴ ἐκ τῆς σπουδαίας εὐρύσεως τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος ἐποφελθῆ ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ πρὸς ἐνάσκησιν ἐπιρροῆς ἐν Γαλικίᾳ. — Οὕτω τὸ ὑπουργεῖον Ταάφε περιέστη πρὸ τοῦ τηλεγραφουμένου διλήμματος τῆς παρατήσεως ἢ τῆς διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου. — Τὸ πρῶτον εἶναι πιθανώτατον ὅτι δὲν εἶναι διαθεμιμένον νὰ πράξῃ· ἀλλ' ἄρα γε καὶ ἐκ τῆς νέας διαλύσεως τῆς Βουλῆς δύναται πολλὰ νὰ ἐλπίζῃ; — Ἄν λάβωμεν ὑπ' ὄψει μόνον τὸ κρατοῦν νῦν ἐκλογικὸν σύστημα, ὑπηρετοῦν ταῖς ἀριστοκρατικαῖς ἀρχαῖς μᾶλλον, βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν ἀποτέλεσμα ἐναντίον πρὸς τὰς ἀριστοκρατικὰς γνώμας τῆς παρουσίας πλειονοψηφίας· ἀν ἀναλογισθῶμεν ὁμως ὅτι ἡ τελικὴ τοῦ νομοσχεδίου ἀπόρριψις θὰ ἐξετράχυνεν ἐπὶ μᾶλλον τὸν πόλεμον τῶν ἐργατικῶν καὶ δημοκρατικῶν τάξεων κατὰ τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τῶν ἀσπῶν, ὅτι ἐκ τοῦ πολέμου τούτου οἱ ὀλιγότερον ζημιωθησόμενοι δὲν θὰ εἶναι οἱ τελευταῖοι, ὧν καὶ αὐτὰ τὰ ὑλικά συμφέροντα ἀπειλοῦνται, ὅτι τέλος ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος μεταρρυθμισίς ἀνταποκρίνεται πρὸς τοὺς πόθους τῆς μεγίστης πλειονοψηφίας τοῦ αὐστριακοῦ λαοῦ, δυνάμεθα διάφορον ὅλως νὰ ἐλπίζωμεν τὴν ἐκβασιν. — Ἄλλὰ ταῦτα εἶναι ὀλίγον ἀπομακρυσμένα εἰκασία, πρὸ τῆς πραγματώσεως τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ἐπέλθωσι πολλὰ ἄλλα γεγονότα. Τὸ πάντων προδιδότατον νῦν εἶναι ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ ἐν Αὐστρίᾳ κατὰστασις εἶναι λίαν τεταραγμένη καὶ μετέωρος, τοῦ κόμπτος Ταάφε διὰ τῆς τολμηρᾶς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως νομίδαντος ὅτι θὰ ἐξουδετέρου τὴς πρὸ πολλοῦ ἀπειλούσας αὐτὸν δυσχερείας, ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἐπισπεύσαντος τὴν ἐκρῆξιν, ἣτις μάλιστα καὶ ἐπύλλε μετ' ἐντάσεως τοιαύτης, ὅσῃν ἴσως δὲν ἀνέμενε. — Ἐν τούτοις εἶναι γενναῖος ἀγωνιστῆς καὶ μάχεται καρτερικώτατα, πολλάκις δὲ τοῖς τολμῶσιν ἐπιφυλάσσει ἡ νίκη.

M. E. M.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Ὁ κ. Ίούλιος Νικόλ, γράφει ἡ « Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία », μελετήσας συλλογὴν τινὰ παπύρων, μετενεχθέντων ἐξ Αἰγύπτου διὰ δημοσίου ἐράνου καὶ εἰσαχθέντων εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς πόλεως Γενεύης, ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ « Ἐφημερίδι τῆς Γενεύης » τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μελετῶν αὐτοῦ. Ὁ φιλόλογος οὗτος κατ' ἀρχὰς ἐξέτησεν, ὡς εὐνόητον, ἐν τοῖς χειρογράφοις κείμενα κλασικά, μετὰ μεγίστης δὲ χαρᾶς εἶρεν ἰκανὸν ἀριθμὸν τοιαύτων. Καὶ πρῶτον πάντων εἶρε λαμπρὰ ἀποσπάσματα τῶν δύο ἐπῶν τοῦ Ὁμήρου, ὧν τινῶν τὸ σημαντικώτερον περιλαμβάνει τμημάτι τοῦ Α καὶ τοῦ Μ τῆς Ἰλιάδος, θὰ προκαλέσῃ δὲ ἰκανὴν συζήτησιν παρὰ τοῖς κριτικοῖς, διότι ὑπάρχουσι διαφοραὶ πρὸς τὰ νῦν κείμενα. Εἶτα εἶρε μίαν σελίδα τοῦ Ὁρέστου τοῦ Εὐριπίδου, ἣτις εἶνε κατὰ χιλία περίπου ἔτη ἀρχαιότερα τῶν ἀρχαιότερων γλωσσῶν χειρογράφων. Εἶτα ἔρχονται ἀποσπάσματα ἀνεκδάτα, ἣτοι διδακτικὰ ἔλεγεια περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀστέρων,

θμνος ἢ εἰδύλλιον, περιγράφον τὴν συνάντησιν τοῦ Διδῶ καὶ τῆς Αἰδῶς, ἐπιστημονικὰ συγγραμμάτα, γεγραμμένα ἐν γλαυροστάτῳ περὶ λόγῳ ἱστορικῶν κτλ. Ἐκ τούτων δὲν ἔλαπτε καὶ χριστιανικὴ εἰσαγωγή.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ τῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης τῆς Γενεύης εἰσι σπουδαίωτάτα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 16 Ὀκτωβρίου.

Πᾶσαι αἱ οικονομολογικαὶ ἐφημερίδες τῆς Εὐρώπης ὁμοφώνως ἀποφαίνονται ὅτι ἡ ὑψισταμένη καχεξία τῶν χρηματιστηρίων δὲν εἶναι ἐφήμερος, διότι οὐ μόνον οὐδὲν τῶν προκαλούντων αὐτὴν ζητημάτων ἐλύθη, ἀλλὰ καὶ νέα ἀναφαίνονται σημεῖα ἐπανεξάνοντα τοὺς ἐνδοιασμούς τῆς μεγάλης κερδοσκοπίας, ἢ ὅποια διευθύνει τὴν κίνησιν τῶν χρηματιστηρίων. Οὕτω λοιπὸν καὶ καθ' ὄλην τὴν λήγουσαν ἐβδομάδα αἱ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χρηματιστηρίῳ πράξεις ἦσαν λίαν περιορισμέναι, μετὰ τινὰς δὲ μικρὰς διακυμάνσεις τὰ ἡμέτερα χρεώγραφα ἐπανῆλθον χθὲς εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, εἰς ὃ εὐρίσκοντο τὸ γαελθὸν σάββατον, ἢ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθοῦσα μικρὰ ὑποτίμησις ἐπ' ὀλίγας μόνον ὥρας διήρκεσεν. Ἐξ ἀνάγκης ἄρα περιστρεφόμεθα περὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον, διότι μόλις διαγραφῆ κινήσις τις πρὸς τινα διευθύνσιν, δὲν βραδύνει νὰ ἐπελθῇ ἡ ἀντίδρασις ἐπαναθέρουσα τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν θέσιν. Ἡ κατάστασις αὕτη παρατηρεῖται κυρίως εἰς τὴν γαλλικὴν ῥάντ καὶ τὸ ἀγγλικὸν Πάριον, τὴν κίνησιν τῶν ὁμοίων παρακολουθοῦσι τὰ ἡμέτερα χρεώγραφα, κατατασσόμενα, ὡς καὶ τὰ αἰγυπτιακὰ, μετὰ τῶν ἀσφαλεστέρων εὐρωπαϊκῶν χρεωγράφων, καθ' ἃ πολλὰκις ἀπεδείξαμεν στηριζόμενοι εἰς τὴν ἀκαταμάχητον γλῶσσαν τῶν ἀριθμῶν. Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τῶν γενομένων μικρῶν κινήσεων δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι τὰ ἡμέτερα χρεώγραφα διατηροῦσι σταθερῶς τὰς τιμὰς αὐτῶν μηδὲν ἐπιπλεάζοντα ἐκ τῆς ἐξακολουθοῦσης ἐκπτώσεως τῶν ἰταλικῶν καὶ τῶν ἰσπανικῶν χρεωγράφων.

Ἡ χρηματιστικὴ κατάστασις τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν οὐδόλως μετεβλήθη κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην. Εἶναι ἀληθές ὅτι μεγάλαι ποσότητες χρυσοῦ ἐξῆλθον ἐκ τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν Αἴγυπτον, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Δανιμαρκίαν καὶ τὴν Γερμανίαν, ἀλλ' ἀνεπληρώθησαν κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, τῶν ὁποίων τὰ χρυσορυχεῖα ἐξακολουθοῦσιν ἀποστέλλοντα εἰς Ἀγγλίαν τὸ ἐκ τῶν πλουσίων μεταλλείων τῶν χωρῶν ἐκείνων ἐξαγόμενον πολύτιμον μέταλλον. Ἐν τούτοις, ἐνῶ ἡ πληθώρα τῶν χρημάτων ἐξακολουθεῖ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἐν ταῖς γερμανικαῖς ἀγοραῖς ὑπάρχει χρηματικὴ στενοχωρία, μὴ δυναμένη ἄλλως νὰ ἐξηγηθῆ ἢ ὅτι μεγάλαι ποσότητες χρυσοῦ κλείονται εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους ἢ εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν τοῦ Βερολίνου. Ὅπως χρῆσιμώσωσιν ἐν ὧρα ἐκτάκτου ἀνάγκης. Ἐνεκα τούτου ἡ Τράπεζα τοῦ κράτους ἐξακολουθεῖ διατηροῦσα τὸν τόκον τῆς προεξοφλήσεως εἰς 5 ο)ο, ὃ δὲ ἐκτὸς τῆς Τραπεζῆς, ἦτοι ὁ ἰδιωτικὸς τόκος ἐν Βερολίῳ εἶναι 4 1)2 τοῖς

ο)ο, ἐνῶ ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ τοιοῦτος τόκος εἶναι 1 1)2 — 2 τοῖς ο)ο. Εἶναι ἐννοούμενον ὅτι ἡ ἐξακολουθοῦσα ὑψώσις τοῦ τόκου ἐν ταῖς γερμανικαῖς ἀγοραῖς μεγάλως συντελεῖ εἰς τὴν ἀναγκαστὴν πώσης κερδοσκοπίας ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ. Πάνν τούτου ὁ ἐν Βερολίῳ χρηματιστικὸς κόσμος ἀπειλεῖται ὑπο τὸν παρά τῆς κυβερνήσεως ἐπιβληθσομένου φόρου εἰς τὰς πράξεις τοῦ χρηματιστηρίου. Καὶ λέγεται μὲν ὅτι ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις ἐγκατέλειψε τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς ἀπόφασιν τοῦ νὰ διπλασιωθῇ τὰν ἐπὶ τῶν χρηματιστηρίων φόρων, ἀλλὰ καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ φορολογηθῶσιν ὅπωςδῆποτε πάντα τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια. Μεγαλειτέρα εἶναι ἡ χρηματικὴ στενοχωρία ἐν Αὐστρίᾳ, ἐνθα τὸ συνάλλαγμα ἐξακολουθεῖ ὑψούμενον, δυσχεραῖνον τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Εἰς τὰς ὑψισταμένας οικονομικὰς δυσχερείας προστεθῆ ἀρτίως καὶ ἡ ἔνεκα τοῦ νέου ἐκλογικοῦ νόμου ὑπουργικὴ κρίσις, ἢ ὅποια κατὰ τὸ χθεσινὸν τηλεγράφημα λυθῆσεται ἢ διὰ παρατήσεως τοῦ Τάσφε ἢ διὰ διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Πάντα ταῦτα ἐξηγοῦσι τὴν ζοφερὰν ὄψιν, ἣν κατ' αὐτὰς παρουσιάζουσι τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια, καὶ καθιστῶσι πιστευτὴν τὴν πληροφορίαν ὅτι μεγάλην ποσότης ἰταλικῶν χρεωγράφων ἐπωλήθη κατ' αὐτὰς ἐν Παρισίοις διὰ λ)σμὸν τοῦ Βερολίνου.

Μετὰ τῶν ἀλύτων ζητημάτων εἶναι καὶ τὸ τοῦ ἀργύρου, ὅτερ ἐνδιαφέρει πάντα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἡ κατάργησις τοῦ νόμου τοῦ Σέρμαν, ψηφισθεῖσα παρὰ τῆς Βουλῆς, εἰρίσκει φοβεράν ἀντίστασιν ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας πᾶν μετῆλθε μέσον, ὅπως ἐξαναγκάσῃ τοὺς γερουσιαστὰς νὰ δώσωσι πέρασ εἰς τὸ ζήτημα, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ὠφέλησαν μέχρι τοῦδε οὔτε αἱ ἐπὶ δύο ὅλα ἡμερονύκτια διαρκούσαι πολλὰκις συνδριάσεις, οὔτε οἱ ἐπὶ δέκα καὶ δεκαπέντε ὥρας ἀταγελόμενοι λόγοι ἐνώπιον κενῶν καθισμάτων ἢ κοιμημένων νομοθετῶν, οὔτε εἰς τέλος πάντων ἐξαναγκασμὸς ἰσχυρῶν εἰς τὸ νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς πατέρας τοῦ ἔθνους νὰ ψηφίσωσι τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου. Οἱ θιασῶται τοῦ ἀργύρου μένουσιν ἀκαμπτοὶ καὶ ἀκαταλόγητοι. Τοῦτο ἄναγκασε τέλος τὸν πρόεδρον Κλέβελανδ νὰ δηλώσῃ ὅτι, ἂν ἐντὸς μῆος ἐβδομάδος δὲν δώσωσι πέρασ εἰς τὸ ζήτημα, θὰ διαλύσῃ τὴν Γερουσίαν. Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν ἡ λύσις ἀναβάλλεται, ἐπαναφαίνεται δὲ τὸ φάσμα τῆς οικονομικῆς κρίσεως, ἣς θύματα ἐγένοντο 549 ἀμερικανικαὶ Τράπεζαι, καὶ ἐπανέρχεται ἡ ἐμπορικὴ παραλυσία εἰς τὸν δραστηριώτερον καὶ μεγαλύτερον λαὸν τῆς ὑψηλίου. Εἶναι λοιπὸν καὶ τοῦτο ἐν τῶν ζητημάτων, ἀπερ συντελοῦσιν εἰς τὴν παράτασιν τῆς καχεξίας τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν.

Τὸ ἄδηλον τοῦ μέλλοντος τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων διατηρεῖ ἐν πλήρει στασιμότητι τὰ ἑλληνικὰ χρεώγραφα, πᾶσα δὲ ἐπ' αὐτῶν κερδοσκοπία ἐξέλιπε κατὰ τὸ γαρόν. Αἱ λαχειοφόροι ὁμολογίαι τῆς ἐθνικῆς Τραπεζῆς, αἱ ὁποῖαι προχθὲς ἐτιμῶντο 335, χθὲς προεξοφέροντο εἰς τὰ 327, καὶ τὰ Λαύρια μένουσι παρεμειλημένα εἰς τὰ φρ. 35.

N. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ὁ ἐπιπέμνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Περαῖν Τυποθησαυρεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ